

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Legea noii școli

Recent, a fost supus dezbaterii publice, potrivit practicii democratice a consultării și participării maselor largi de oameni ai muncii la elaborarea, perfecționarea și aplicarea legilor țării, proiectul Legii învățământului, proiect elaborat pe baza Hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1977 și a indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului pe temeliile noi, revoluționare, în consens cu dezvoltarea tuturor domeniilor de activitate din țara noastră, cu cele mai noi cuceriri ale științei din întreaga lume.

Act normativ cu profunde semnificații politice, sociale și culturale, proiectul vizează pregătirea multilaterală a cadrelor necesare tuturor domeniilor de activitate în strânsă legătură cu cerințele producției de bunuri materiale și spirituale, cu formarea și educarea omului nou, cu perfecționarea neîncetată a pregătirii profesionale, științifice și tehnice a oamenilor muncii, cu afirmarea capacităților creatoare ale membrilor societății, toate acestea constituind obiective fundamentale ale învățământului prevăzute în Programul partidului.

Fapt deosebit de important, relevant de proiect, este legiferarea pentru prima dată în istoria învățământului nostru a principiului politehnizării, a strinsei imbinări dintre învățământ, cercetare și producție, factori esențiali pentru construcția societății, pentru progresul și civilizația omenirii. Sunt relevate, de asemenea, și principiile asigurării unei temeinice pregătiri a tineretului în științele de bază, ale însușirii concepției revoluționare despre lume, în acest context fiind garantat dreptul la învățătură al tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate, învățământul desfășurându-se în limba română, iar pentru naționalitățile conlocuitoare, potrivit Constituției, în limbile acestora. Elaborat în spiritul tradițiilor valoroase, progresiste ale învățământului românesc, precum și în spiritul umanismului socialist al politicii partidului și statului nostru, proiectul așază noua noastră școală în contextul actualei și viitoarei dezvoltări economice și sociale a țării. Sunt incluse, astfel, o serie de prevederi referitoare la însușirea temeinică a cunoștințelor de matematică, fizică, biologie și chimie, științe fundamentale a căror dezvoltare necesită cadre specializate — muncitori, tehnicieni, ingineri — care să permită o activitate eficientă în unitățile productive și în cercetare. Vizând, totodată, formarea unui om nou, cu trăsături morale deosebite, întemeiate pe înaltele principii comuniste — cinste, dragoste față de patrie și partid, față de istoria țării, de trecutul glorios de luptă al poporului, respectul față de celelalte popoare, solidaritate cu tineretul de pretutindeni, cu toate forțele democratice din întreaga lume, — proiectul Legii învățământului relevă îndatoririle de onoare pe care școala trebuie să le îndeplinească, în vederea asigurării educației socialiste a tinerelor generații, astfel încât acestea să răspundă cu pasiune, dăruire și competență înaltelor comandamente ale dezvoltării societății, să devină constructori conștienți ai socialismului și comunismului, militând activ pentru înfăptuirea Programului partidului de făurire a noii societăți.

Noul proiect de lege se înscrie astfel, nu doar ca un act menit să perfecționeze activitatea unui domeniu de mare însemnătate, ci și ca o semnificativă expresie a grijii partidului și statului pentru om, pentru afirmarea plenară a personalității sale, a consecvenței preocupării pentru viitorul patriei și al națiunii noastre socialiste.

Acesta este bărbatul care va rămâne în istoria noastră ca autor al primei uniri a românilor — MIHAI VITEAZUL

Pe marginea unei povești

V-ați întrebat, în ceasuri de vis și de lectură,
Ce s-a-nîmplat cu cei cinci căpcăuni,
Pociți la față dar prieteni buni
Pe Harap Alb scăpindu-l din grea

Prieteni la nevoie, așa cum rar găsești
În viață, mai adesea în povești ?
Gerilă cel cu buze ca niște pline perne,
Din care-atunci cînd suflă, se așterne
O promoroacă groasă dintr-odată,
În casa cea de-aramă-nfierbîntată ;
Și Păsărilă, care striga grozav : „Tăceți,
Că eu de voi îndată scap
Cînd ies de-aici cu-acoperișu-n cap
Și cu picioarele trec prin pereți”.

Și care, cu Ochilă împreună,
A prins șireata față ascunsă după lună ;
Și ceilalți, fiecare cu feleșagul lui,
Și care toți plecară, hălăduind haihui.

Citind povestea lor (a cita oară ?)
Mă mir și-acuma ca și-odinioară
Că Harap Alb la nuntă nu dădu soară-n țară
Chemîndu-i și pe dinșii la ospăț.
A fost acolo lume după lume,
Cum spune povestariul sugubăț,
Poftit și el, cel meșter în basme și în glume,
De voie bună plin, dar fără bani...
Și numai ei, ciracii năzdrăvani,
Lipseau, — dar n-au pierit, și-au să trăiască
Cît vor mai fi poeți să-i pomenească,
Cît va trăi și limba românească.

ALEXANDRU PHILIPPIDE ■

Carpați 2000 Moș Tănase Amariei, dă-mi voie să-ți strîng mîna!

● În lumea atît de avidă de recorduri în care trăim, moș Tănase Amariei deține și el un record. De altitudine. Gospodăria sa este cea mai înaltă din Bazinul Dornelor și probabil din întreaga țară. La cei 84 de ani ai săi el nu și-a părăsit decît de trei ori gospodăria : în primul război mondial, în al doilea război mondial și cu prilejul unei recente excursii la Putna și Sucevița : „O zi am dat roată și m-am întors”. Vă puteți da seama cît de grăbit era moșul, cît de atașat era de gospodăria sa, unde a muncit, cam șapte decenii, șapte zile pe săptămînă, 52 de săptămîni pe an, și de care totuși nu se hotăra să rămină despărțit mai mult de 24 de ore. Este și acesta un record, nu unic printre țărani noștri.

— Sub Virful Șarului, unde ne găsim acum — spune el — mi-am făcut casă după ce m-am strămutat cu vitele din Dorna Arini, unde m-am născut. Cînd am venit eu, cu o vacuță și trei oi, nu

erau aci decît pămîntul și cu mine. Acum sînt 18 vaci și tauri, 2 cai și 30 de oi. Dacă nu am fi fost noi — eu, baba și fiica — ar fi năpădit pădurea. Muncim și vara și iarna, că n-avem pe cine lăsa în

loc. Nu punem servitorii, nu punem nimic, noi muncim. Trebuie să muncești ca să trăiești.

— Ești bătrîn, moș Tănase, cum dovești cu treaba ?

— Mă ajută fiica, Rodica. De fapt, e nepoată de soră, am adoptat-o cînd ne-a murit fiul. Am adus-o ca să ne țină de urit și de 19 ani ne tot ține de urit și trudește alături de noi. A terminat treapta întii de locu, a fost la fierărie la mecanizare, dar s-a întors la noi. Îi sînt dragi vacile, oile, caii. Călărește de cînd a învățat să meargă. Murga ei nici nu știe a merge la trap. Numai galop. Cînd Rodica gonește prin Boierescu, trece ca o năluca. Au și filmat-o în Căliman. Zi-ceau că e campioană.

— Deci și mulțumită ei vă descurcați.
— Valorificăm tot la stat. Ne plătește bine. Anul trecut am dat 11 000 l de lapte, 2 tauri de 900 kile, fin, oi. Am păstrat contractele pînă hăt în urnă. Prețul e bun, nu așa de baiul, dar fără mecanizare nu mai dovedim, mai tot ciștigul se duce

(Continuare în pagina 13)

LIONEL NIȚESCU ■

Actualitatea

■ Intreprinderea „Automatică” din București a livrat zilele acestea, cu un avans considerabil față de termenele contractuale, două instalații complexe de automatizare, destinate unui nou obiectiv aflat în construcție pe platforma de la Săvinești.

■ Pentru merite deosebite în activitatea științifică, didactică și obștească, a fost conferit Ordinul „23 August” clasa I academicianului Iorgu Iordan, cu prilejul împlinirii vârstei de 90 de ani, și profesorului doctor Tudor I. Ionescu cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani. Alăturăm căldurosul nostru omagiu.

■ Vin ploile și la magazinul „Duroflex” din Ploiești a fost descoperită importanța sandalei. Bate iarna la ușă, iar magazinul cu pricina este doldora de sandale și pantofi perforați, dar mai ales de sandale. De ghete, cizme sau bocanci, nici urmă. Sîntem asigurați că vor veni la vară.

■ Duminică, în piața „1 Mai” din Capitală pietrele și paiele au fost ridicate la rangul de „cartofi calitate I”. Din 1 000 kilograme, aproape 200 de kilograme atîrnau paiele, pietrele și cartofii depreciați. Unde erau recepționerii ?

■ Pensionarul Vasile Buțiu din Tg. Mureș păstrează într-o vitrină, la loc de cinste, costumul popular cu care a participat la Adunarea de la Alba Iulia în 1918.

■ În noul cartier al Sucevei, „George Enescu”, unde trăiesc peste 15 000 de suflete, nu există deocamdată nici o unitate prestatoare de servicii. Termenul de predare al primei secții : 30 iunie 1979. Oare edilii orașului nu l-ar putea în vreun fel apropia ?

■ Nu demult, Consiliul popular al comunei Vîma Mică a solicitat Judecătoriei Baia Mare înregistrarea nașterii cetățenei Ana Roman, născută în martie 1907. (În 1956, această i se eliberase un certificat de naștere dar pe numele sorei sale). Cum s-o fi descurcat biata femeie atîția ani, cînd, de fapt, nici nu se născuse ?

■ Doi dintre cîștigătorii premiilor oferite de a VII-a ediție a „Expoziției de animale de la Cîmpulung Moldovenesc” : crescătorul Radu Cosinșchi, din comuna Breaza, pentru creșterea și exploatarea vacilor de lapte, și crescătorul Ioan Prindei, comuna Moldovița, pentru creșterea tineretului taurin, temel pentru reproducție.

DIN SUMAR :

- La I.M.G.B. s-a întimplat ceva cu oamenii : gîndesc mai economic ! (pag. 5)
- Recolta — pînă la ultimul bob în hambare ! (pag. 6)
- Locuințele — o sarcină prioritară (pag. 7)
- Apți, inapți, perimați... (pag. 8)
- Opinii despre „bibliotecă într-o carte” (pag. 18)
- Un furt de cinci milioane sau ce înseamnă controlul „după dictare” (pag. 19)

Promovare consecventă a colaborării și bunei înțelegeri între popoare

Remarcabilul dinamism al politicii externe românești, care acționează în mod constant pentru statornicirea unei atmosfere de concurență, bună înțelegere și pace între toate statele lumii — o politică reprezentată strălucit în neobosită activitate a secretarului general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu — și-a aflat și în această săptămână confirmarea prin dialogul internațional prilejuit de primirea unor delegații, reprezentanți sau personalități străine aflate în vizită în țara noastră.

Preocuparea constantă a partidului și statului nostru pentru extinderea și adâncirea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală cu toate țările socialiste este reflectată de numeroasele contacte, întâlniri de delegații, schimburi reciproce de vederi în diverse domenii la toate nivelurile. Acestei evoluții i se circumscrie și primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a delegației Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, condusă de Andrei Gromiko, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe, delegație aflată în vizită în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R. Cu prilejul primirii a avut loc un schimb de calde saluturi prietenești între tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Ilici Brejnev.

Intrevederea dintre secretarul general al partidului nostru și delegația P.C.U.S. a oferit un cadru bun pentru exprimarea satisfacției privind dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări, în spiritul înțelegerii realizate cu prilejul întâlnirilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Ilici Brejnev. În acest context a fost relevată dorința comună de a se adânci și în viitor concurența, solidaritatea și prietenia frățească dintre partidele, țările și popoarele noastre, în folosul cauzei socialismului și comunismului, al păcii, securității și colaborării internaționale.

Au fost abordate, de asemenea, unele probleme actuale ale vieții politice mondiale, ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

După întrevedere, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reținut la dejun pe membrii delegației Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. În timpul dejunului, desfășurat într-o atmosferă prietenească, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Andrei Gromiko au rostit toasturi.

Evoluția fructuoasă a relațiilor de strinsă prietenie și concurență rodnică statornicite între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, între țara noastră și Republica Populară Chineză a fost evocată în cursul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a tovarășului Ciou Zigien, ministrul industriei construcțiilor de mașini nr. 1 din R. P. Chineză, care a întreprins, în fruntea unei delegații, o vizită de lucru în țara noastră. Ministrul chinez a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald salut și cele mai cordiale urări din partea tovarășului Hua Kuo-fen, iar tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită tovarășului Hua Kuo-fen un salut călduros, împreună cu cele mai bune urări.

Convorbirea care a avut loc, subliniind evoluția fructuoasă a colaborării dintre România și R. P. Chineză în domeniul economic, inclusiv în ramura construcțiilor de mașini, a evidențiat dorința comună de a se identifica noi domenii și forme de cooperare, de a se valorifica cât mai deplin și mai eficient posibilitățile pe

Imagine de la primirea delegației Partidului Comunist al Uniunii Sovietice

care le oferă în acest sens potențialul economic, tehnologic și de cercetare al celor două țări. A fost manifestată convingerea că raporturile de strinsă prietenie și concurență dintre partidele și țările noastre se vor intensifica și diversifica, pe baza importanțelor hotărâri și măsuri stabilite de tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hua Kuo-fen, în interesul ambelor popoare, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

O convorbire desfășurată într-o atmosferă cordială, tovarășească a avut loc între președintele Nicolae Ceaușescu și György Biczó, ambasadorul Republicii Populare Ungare la București, în vizită de rămas bun, în legătură cu încheierea misiunii sale în țara noastră.

Bunele relații româno-finlandeze, dorința de a aprofunda și diversifica fructuoasa colaborare dintre cele două țări, pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural au fost relevate cu prilejul primirii de către președintele Nicolae Ceaușescu a delegației parlamentare finlandeze, condusă de Ahti Pekkala, președintele Parlamentului, vicepreședinte al Partidului de Centru.

Intrevederea a evidențiat, totodată, contribuția pe care schimbările de păreri și contactele între parlamentele celor două țări o pot aduce la adâncirea prieteniei româno-finlandeze, la extinderea concurenței bilaterale, la mai buna cunoaștere și apropiere dintre popoarele noastre, la promovarea idealurilor de pace și colaborare între națiuni.

Abordarea unor probleme ale situației internaționale actuale a relevat necesitatea intensificării eforturilor guvernelor, parlamentelor, ale forțelor progresiste pentru rezolvarea marilor probleme care confruntă omenirea. A fost evidențiată importanța statornicirii pe continentul european a unui sistem real de securitate și cooperare prin transpunerea în viață a

prevederilor Actului final al Conferinței de la Helsinki. S-a evidențiat, de asemenea, necesitatea înfăptuirii unor măsuri concrete de dezarmare și, în primul rând, de dezarmare nucleară, de a se acționa pentru soluționarea pe calea tratativelor a stărilor de încordare și conflict din diferite zone ale lumii. De ambele părți s-a manifestat interesul ca România și Finlanda, parlamentele celor două țări să concureze tot mai strins pe plan extern, pentru a-și aduce o contribuție sporită la înfăptuirea aspirațiilor de libertate, pace și progres ale popoarelor.

Importanța contactelor dintre parlamentari pentru amplificarea legăturilor dintre state a fost subliniată și cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a lui Tan Sri Datuk Haji Omar Yoke Lin Ong, președintele Senatului Malayeziei. În timpul întrevederii a fost manifestată satisfacția față de rezultatele obținute în dezvoltarea pe diferite planuri a relațiilor dintre România și Malayezia. În legătură cu dorința de a adânci și extinde aceste raporturi — în domeniile politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte ramuri — a fost exprimat interesul comun pentru valorificarea mai deplină a posibilităților existente, spre binele ambelor popoare, al cooperării și înțelegerii între națiuni.

Schimbul de păreri cu privire la unele aspecte actuale ale vieții politice internaționale a subliniat ca pe un imperativ deosebit al zilelor noastre abordarea constructivă a problemelor majore ce se cer astăzi soluționate în lume. Convorbirea a evidențiat, în acest sens, dorința României și Malayeziei, a parlamentelor din cele două țări, de a contribui activ la promovarea unor relații internaționale noi, bazate pe respectarea independenței și suveranității naționale a tuturor sta-

țelor, a dreptului fiecărui popor de a fi stăpân pe destinele sale, pentru făurirea unei noi ordini economice și politice mondiale, pentru instaurarea unui climat de încredere, pace, securitate și cooperare care să ducă la edificarea unei lumi mai drepte și mai bune, în conformitate cu năzuințele de progres și prosperitate ale popoarelor.

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a lui David Steel, liderul Partidului Liberal din Marea Britanie, a oferit prilejul reliefării stadiului pozitiv pe care îl înregistrează dezvoltarea raporturilor bilaterale, evidențindu-se importanța vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord pentru promovarea și extinderea acestor relații. În dezvoltarea raporturilor româno-britanice — a fost subliniat în cadrul întrevederii — un rol important pot avea organizațiile politice din cele două țări, contactele și vizitele reciproce la diverse niveluri.

Examinarea unor probleme legate de viața internațională a evidențiat necesitatea intensificării eforturilor tuturor statelor, ale forțelor politice, ale opiniei publice, pentru impulsivarea procesului de destindere, înțelegere și colaborare între națiuni, pentru crearea unui climat de pace, securitate și cooperare în Europa și în întreaga lume.

Probleme ale raporturilor bilaterale și ale actualității internaționale au fost abordate și cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a lui Biju Patnaik, ministrul afacerilor și minelor al Indiei. În evidențierea evoluției pozitive a relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și India a fost subliniată însemnătatea deosebită a înțelegerii și hotărârilor convenite cu prilejul contactelor la nivel înalt româno-indiene. Exprimiindu-se dorința de a se acționa în continuare pentru intensificarea și dezvoltarea colaborării între cele două state pe multiple planuri, în avantajul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii și cooperării internaționale, în cursul întrevederii s-a apreciat că vizita ministrului indian a permis identificarea și stabilirea unor acțiuni concrete de colaborare pe termen lung, în domeniile metalurgiei, construcțiilor de mașini și al industriei miniere.

Trecerea în revistă a unor aspecte legate de evoluția vieții internaționale a evidențiat interesul României și al Indiei de a-și aduce o contribuție sporită la soluționarea problemelor care confruntă omenirea, la lupta pentru lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice mondiale, pentru realizarea năzuințelor de pace, libertate și progres ale popoarelor.

În același interval, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe ambasadorul Israelului la București, Aba Gefen, la cererea acestuia.

Ambasadorul a înmănat președintelui Nicolae Ceaușescu un mesaj personal din partea primului ministru al Israelului, Menahem Begin.

Toate aceste acțiuni reflectind preocuparea consecventă a partidului și a statului nostru de a dezvolta relații de prietenie și colaborare cu toate țările lumii, de a conlucra activ, alături de toate forțele progresiste ale lumii contemporane, la promovarea unui spirit nou în relațiile dintre state, la promovarea unui spirit nou pe arena mondială, evidențiază efortul consecvent al președintelui țării, secretarului general al partidului, de a contribui cu toată capacitatea și energia la progresul țării noastre, la progresul întregii omeniri.

DOINA FRUNTELĂ

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În spiritul unei practici de lucru bine statornicite ca expresie a capacității organizatorice și a rolului conducător al partidului nostru, aceea de a examina cu atenție și a hotărî rezolvarea unor importante probleme ale vieții economico-sociale a țării, ședința din această săptămână a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a fost consacrată debaterii Raportului privind îndeplinirea planului național unic de dezvoltare economico-socială pe primele nouă luni ale acestui an, modulului în care oamenii muncii înfăptuiesc Programul partidului de ridicare a țării pe noi trepte de civilizație și progres. A reieșit, cu acest prilej, că în dezvoltarea industriei, a agriculturii, a celorlalte ramuri ale economiei noastre naționale au fost înregistrate în perioada amintită succese remarcabile, dovezi emoționante despre hărnicia constructorilor socialismului, ale celor ce, cu gândul și fața, iluminate de idealul comunist al propășirii țării, edifică în România de azi o viață nouă. Constatându-se însă că în perioada analizată, în unele sectoare ale activității economice, au fost semnalate și unele neajunsuri și rămânări în urmă, Comitetul Politic Executiv a cerut organelor județene de partid, conducătorilor unităților economice, ministerelor, celorlalte organe centrale să ia toate măsurile ce se impun și să acționeze cu toată fermitatea pentru înlăturarea acestor lipsuri și deficiențe, în vederea îndeplinirii integrale a prevederilor planului național unic

de dezvoltare economico-socială pe acest an. În industrie, s-a arătat, un accent deosebit se pune pe asigurarea condițiilor pentru îndeplinirea planului producției nete și fizice, prin realizarea prevederilor la fiecare sortiment și depășirea în continuare a producției la utilajele de bază care au asigurată desfășurarea în intern și la export sau care contribuie la înlocuirea unor importuri. O mai mare atenție, se arată în continuare în comunicatul dat publicității, va trebui să se acorde gospodăririi raționale a metalului, îndeplinirii ritmice a planului la acest important produs. Totodată, factorilor de resort li s-au indicat să ia măsuri energice pentru îmbunătățirea calității producției și ridicarea nivelului tehnic al produselor prin întărirea controlului de calitate pe toate fazele fluxului de fabricație. S-a relevat, de asemenea, necesitatea îmbunătățirii aprovizionării tehnico-materiale a unităților economice, reducerii consumurilor specifice de materii prime și materiale, creșterii continue a eficienței întregii activități economice. Referitor la investiții, o altă importantă problemă examinată în cursul acestei ședințe, Comitetul Politic Executiv a indicat să se acționeze pentru concentrarea potențialului de execuție în vederea grăbirii executării lucrărilor pentru punerea în funcțiune a capacităților restante și scadente. A fost luată în discuție, apoi, asigurarea condițiilor pentru organizarea fabricației și realizarea ritmică a producției destinate exportului. Comitetul Politic Executiv a apreciat că există toate condi-

țiile pentru îndeplinirea și depășirea planului pe anul în curs, exprimând convingerea că organele de partid și de stat, întregul nostru popor, toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, vor acționa cu înalt spirit de răspundere și abnegație pentru realizarea integrală și în condiții de eficiență sporită a sarcinilor și angajamentelor asumate pentru înfăptuirea obiectivelor stabilite în programul suplimentar, pentru transpunerea în viață a hotărârilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

În cadrul aceleiași ședințe, Comitetul Politic Executiv a examinat proiectele Legii privind formarea, planificarea, destinația și vărsarea beneficiilor unităților economice de stat, Legii învățământului și Legii metrologiei, menite să contribuie la perfecționarea cadrului juridic în care urmează să se desfășoare activitatea în aceste importante domenii ale vieții economice și sociale. Astfel, primul proiect de lege prevede obligația unităților economice socialiste de a-și desfășura activitatea în așa fel încât să-și acopere cheltuielile din venituri și să obțină beneficii din care să-și asigure resursele necesare propriei dezvoltări, contribuind, totodată, la constituirea fondurilor centralizate ale statului. Prin prevederile sale, proiectul Legii învățământului, elaborat pe baza Hotărârii Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1977 și a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarului general al partidului, cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului, așezarea sa pe baze noi, revoluționare, reglemen-

tează în mod unitar problemele referitoare la structura, organizarea și conținutul învățământului de toate gradele în strinsă legătură cu realitățile actuale și de perspectivă ale dezvoltării economice și sociale a țării. Al treilea proiect de lege dezbătut, acela al Legii metrologiei, reglementează activitatea de metrologie la toate nivelurile economiei naționale și stabilește unitățile de măsuri legale și sistemul de etalonare în Republica Socialistă România, condițiile de fabricare și import a mijloacelor de măsurare, obligativitatea menținerii preciziei necesare în efectuarea măsururilor prin verificări metrologice ale mijloacelor de măsurare.

În continuare, în cursul ședinței Comitetului Politic Executiv, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie pe care a efectuat-o în țara noastră, între 4 și 6 octombrie, președintele Republicii Populare Bangladesh, Ziaur Rahman. Comitetul Politic Executiv și-a exprimat deplina satisfacție față de rezultatele pozitive ale convorbirilor la nivel înalt dintre România și Bangladesh, care și-au găsit expresie în semnarea unor importante documente ce afirmă voința comună a celor două țări de a extinde și diversifica cooperarea economică, tehnico-științifică și culturală, de a conlucra tot mai strins, atît pe plan bilateral cît și pe arena internațională, pentru soluționarea problemelor complexe ale lumii de astăzi, în interesul tuturor popoarelor, al independenței și suveranității lor, al cauzei păcii și colaborării.

Nou și fructuos dialog de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu vizînd problemele stimulării progresului tehnic în construcții

În continuarea analizelor privind probleme de însemnătate deosebită pentru traducerea în viață a hotărîrilor celui de-al XI-lea Congres și Conferinței Naționale ale partidului, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a analizat vineri, 13 octombrie, în cadrul unui cuprinzător dialog de lucru, pe platforma industrială Militari din Capitală, propunerile specialiștilor referitoare la realizarea unor noi soluții constructive, materiale de construcții și elemente prefabricate rezistente și ușoare, care să conducă la economii de materiale și îndeosebi de metal, la reducerea costului lucrărilor, la ridicarea gradului de funcționalitate și confort al construcțiilor.

Prilej pentru oamenii muncii de pe platforma industrială Militari de a-și manifesta sentimentele de adîncă dragoste și prețuire pe care întregul nostru popor le nutrește față de secretarul general al partidului, recentul dialog de lucru a evidențiat rezultatele cercetărilor întreprinse de proiectanți, constructori, cercetători, vizînd noi soluții, mai economice, cu un înalt grad de industrializare, pentru reducerea consumurilor, realizarea unor construcții mai ușoare, diversificarea elementelor și materialelor de construcții, înlocuirea metalului cu cimentul, unde acest lucru este posibil, și cu alte materiale în construirea obiectivelor destinate industriei, agriculturii, transporturilor, edificiilor social-culturale și locuințelor.

Concretizînd în fapt indicațiile și recomandările cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului la consfătuirea de lucru din septembrie cu cadrele din proiectare în construcțiile industriale, din cercetarea științifică și proiectarea tehnologică, și la Plenara din noiembrie 1976 a C.C. al P.C.R., precum și concluziile formulate cu prilejul unor analize similare în Capitală și alte zone ale țării în cadrul unor vizite de lucru, noile soluții prezentate secretarului general, purtînd girul testelor făcute de specialiști, cuprind un cerc larg de preocupări printre care o serie de tipuri noi de grinzi, pereți și planșee cu grosimi mai mici dar cu rezistență sporită, pereți executați din beton precomprimat, fișii ceramice de dimensiuni mari, beton celular autoclavizat și alte materiale eficiente care asigură creșterea productivității muncii și reducerea costului construcțiilor.

În bătălia pe care oamenii muncii din acest important sector de activitate o duc pentru trecerea la o nouă calitate au reținut de asemenea atenția noile modele de elemente prefabricate pentru acoperirea halelor, care asigură un grad sporit de iluminare naturală, soluții optimizate de construcții industriale, agrozootehnice, obiective social-culturale, locuințe.

În spiritul devenit tradițional al vizitelor de lucru pe care le întreprinde, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat, în ansamblu și pentru fiecare realizare în parte, eforturile depuse de proiectanți, arhitecți și ceilalți specialiști în obținerea unor elemente de construcție și metode constructive mai simple, mai eficiente, mai puțin costisitoare, a recomandat lucrătorilor din această sferă

de activitate extinderea soluțiilor celor mai optime la obiectivele aflate în construcție, a indicat posibilități noi care pot ușura și mai mult construcțiile și reduce consumurile de materiale și a cerut continuarea cercetărilor și studiilor de specialitate în scopul satisfacerii într-o măsură mai mare a nevoilor economiei naționale, reducerii importurilor și, pentru unele produse, chiar eliminarea aducerii lor din afară țării.

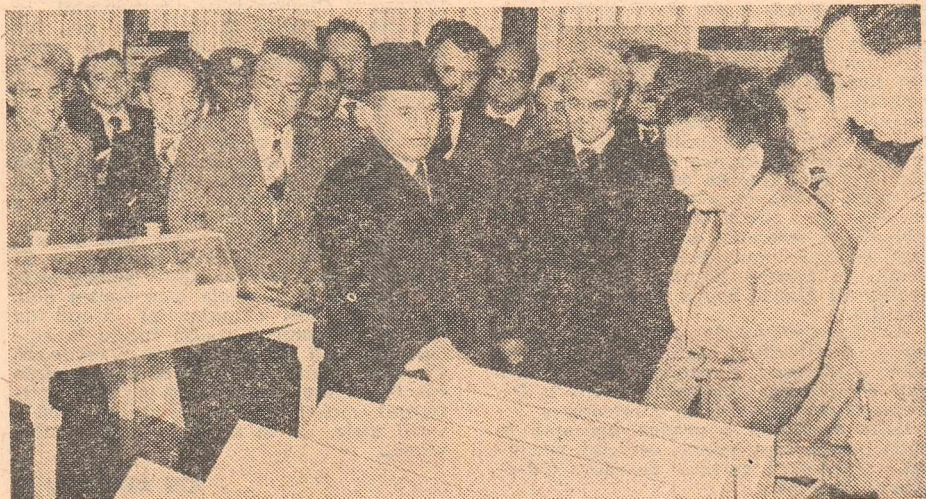
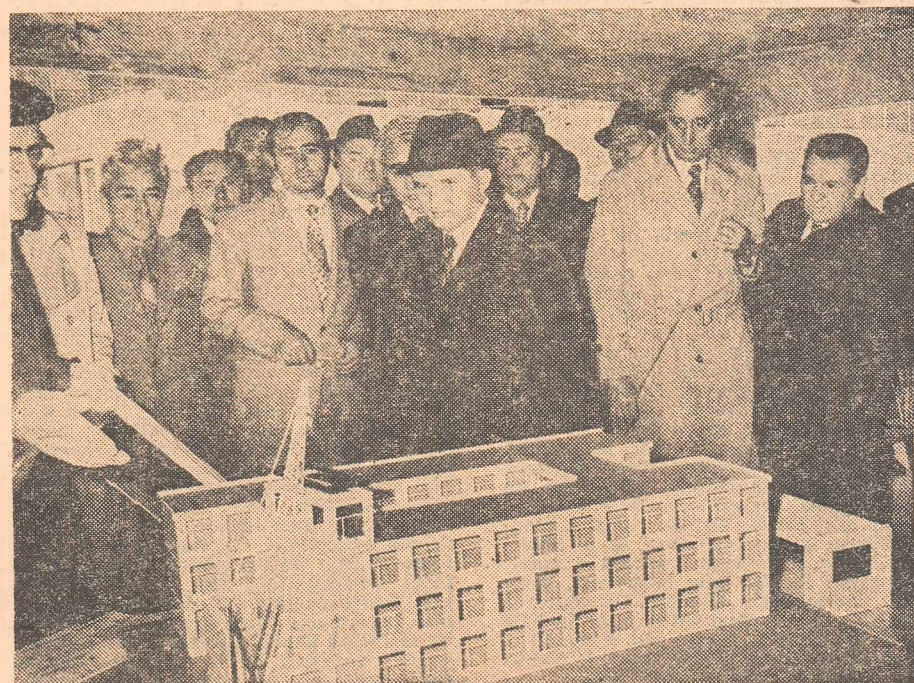
Ca și cu prilejul altor vizite și dialoguri de lucru, o atenție deosebită s-a acordat condițiilor de viață ale oamenilor muncii, soluțiilor și materialelor realizate pentru construcția de locuințe care au în vedere o concepție nouă privind sporirea gradului de confort și îmbunătățirea aspectului interior și exterior. O impresie deosebită au făcut panourile prefabricate pentru două camere, elemente spațiale complet finisate, prevăzute cu geamuri, cu instalațiile necesare, pereți despărțitori mobili, instalații și articole sanitare din materiale plastice, toate reflectînd preocuparea cercetătorilor, proiectanților, constructorilor pentru materializarea indicațiilor privind ridicarea gradului de industrializare a realizării blocurilor de locuințe, folosirea unor materiale noi, a unor finisaje superioare, cu aspect plăcut și ușor de întreținut, în stil arhitectonic specific și original, precum și mărirea gradului de confort.

Fructuosul dialog de lucru de pe platforma industrială Militari a oferit totodată specialiștilor din diferite ramuri ale economiei naționale prezentarea unor serii de soluții îmbunătățite în proiectarea și construcția unor instalații industriale în domeniul metalurgiei, industriei construcțiilor de mașini, al chimiei, al industriilor minieră, petrolieră, energetică, transporturi, industrie ușoară și din alte domenii de activitate.

Factorii de răspundere din domeniul construcțiilor au raportat secretarului general al partidului că pînă în prezent au fost găsite soluții și mijloace prin a căror aplicare în anul 1979 se poate obține o reducere pe întreaga economie a cheltuielilor de investiții cu 10 miliarde lei și o economie de materiale de aproape 300 000 tone.

Noua întîlnire de lucru a secretarului general al partidului cu proiectanții, constructorii, cercetătorii, cadre de conducere din ministere economice privind modernizarea materialelor, perfecționarea tehnologiilor și creșterea eficienței în activitatea de construcții, sector de deosebită importanță pentru progresul țării, vădește preocuparea constantă a partidului în ce privește dezvoltarea continuă și într-un ritm înalt a economiei românești și, pe această cale, ridicarea neîncetată a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii și pune în evidență marile resurse ale gîndirii novatoare a specialiștilor din acest domeniu, hotărîrea unanimă de a nu precupeți nimic, strîns uniți în jurul partidului, în vederea realizării exemplare a sarcinilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului.

ION CRISTIAN

„Zimbrul” sucevean cucerește piața mondială

„Stimați domni,

Fabrica Zimbrul din Suceava ne livrează o bluză cu guler V art. 36489, articol de care noi sîntem foarte mulțumiți.

Mostrele primite de la fabrică sînt foarte interesante pentru piața suedeză și noi am apreciat foarte mult munca depusă de fabrică de a executa pentru piața noastră mostre potrivite ca model și culoare.

Dăm o înaltă apreciere serviciului arătat de fabrică și în ceea ce privește calitatea mărfurilor care este foarte bună; sperăm și credem într-o cooperare interesantă și pe viitor.

Cu sincere salutări,
Folve Alfredson, director

Am transcris o filă dintr-un dosar, dintr-unul din acele dosare bibliografice, în care serviciul comercial al oricărei întreprinderi păstrează evidența relațiilor de afaceri. Este o adresă purtînd antetul firmei suedeze HEFA AB, pe care, trebuie s-o mărturisesc, am reprodus-o doar întîmplător deoarece respectivul dosar al întreprinderii suceveane numără multe alte file cu conținut asemănător. Firme de mare prestigiu, între care Carel — Franța, Sphinx — S.U.A., Fiorrucci — Italia și altele, au ținut să-și exprime buna apreciere pentru produsele textilelor din Suceava, unele, precum Twin Togs, făcînd-o prin insistențe deosebite la forurile de comerț exterior pentru plasarea unor comenzi neapărat la „Zimbrul”, de unde respectiva firmă a mai cumpărat produse.

Nu mai departe decît în ziua cînd mă documentam pentru acest articol, o solicitată discuție cu tovarășii din conducerea unității s-a putut realiza abia după mai multe ore de așteptare, intrucît directorul întreprinderii și principalii săi colaboratori se aflau în tratative cu un grup de oameni de afaceri englezi. Erau reprezentanți ai marilor magazine londoneze, care, avînd în vedere succesul de care s-au bucurat produsele livrate de suceveni, doreau neapărat o suplimentare a comenzilor, pentru anul acesta chiar și pentru anul viitor. Și, în sfîrșit, încă un amănunt, pe care-l știu și copiii suceveni: la ultima olimpiadă, cea de la Montreal,

sportivii țării-gază purtau echipament produs aici, la „Zimbrul”.

Dar cite altele n-ar putea vorbi despre prestigiul la care a ajuns această tinărită unitate a industriei noastre textile, tinărită din toate punctele de vedere, spunem, fiindcă ea este produsul marelui program de investiții din ultimul deceniu, media de vîrstă a colectivului său, evident preponderent feminin și dobîndind o calificare industrială în același rîstimp, fiind doar de 24 de ani.

Și a ajuns nu lesne și nu dintr-o dată, ci printr-o aprigă bătălie a colectivului cu sine însuși, cu exigențele tot mai mari cu care se confruntă firesc oricine vrea să iasă în lume, realizînd însă într-un timp record ceea ce alții au obținut însumind stăruința chiar a mai multor generații.

Directorul întreprinderii, inginerul Traian Dominte, e cel mai în măsură să definească exact traiectoria acestor impliniri: „Deși la sfîrșitul acestui an, ne spune dînsul, întreprinderea „Zimbrul” va implini un deceniu de existență, prestigiul produselor, al tricotașelor noastre, se leagă în mod decisiv de actualul cincinal al revoluției tehnico-științifice. Cu trei ani în urmă, comenzile nu ne dădeau ghes și nici de unele refuzuri n-am dus lipsă. Ne-am pus, atunci, în modul cel mai drastic problema cîștigării încrederii și ideea aceasta, însușită, a devenit motiv de frămîntare pentru întreprinderea noastră.”

gul colectiv, ne-a umplut o bună perioadă nu numai zilele, ci chiar și nopțile. Soluția nu era decît una, aceea subliniată apăsător în toate documentele de partid, în programul actualului cincinal: calitatea.

O soluție care impunea, la rîndul ei, căutarea altor mîncări, bănuiesc.

Evident. Iată de ce ne-am concentrat înainte de toate asupra modernizării întreprinderii și perfecționării tehnologiilor. Prin efortul tehnicienilor și al muncitorilor — fiindcă nici un specialist nu poate cunoaște, cred eu, mașina mai bine decît cel care lucrează, zi de zi, cite 8 ore, cu ea — am realizat un șir întreg de ameliorări tehnice. Enumăr la întîmplare: modernizarea mașinilor de tricostat în ideea controlului automat al drumului pe care îl parcurge firul în organele de lucru ale mașinii, schimbarea sistemului furnizor-opritor concomitent cu înălțarea rastei mașinii, adică un sistem electric de control în lanț. Deosebirea, deci, față de situația anterioară și față de alte unități cu dotare similară — introducerea unui dublu și triplu control. La finisaj am trecut la executarea concomitentă a albirii și prealbirii, lucru știut în literatura de specialitate dar prea puțin folosit în practică. Efect: reducerea unei manipulări, deci productivitate crescută, economii de materiale, de chimicale și, nu în cele din urmă, calitate superioară.

Tot în finisaj, în cadrul autoutilării, s-a realizat o invenție — brevetată în țară și peste hotare — privind imprimarea produselor; față de vechiul procedeu, aceasta înseamnă o creștere de patru ori a productivității și o substanțială reducere a deșeurilor. La confecții, ca să menționez și acest important sector, s-au creat dispozitive de urmărire automată a cusăturii, de montare automată a fermoarului și multe altele. Cu alte cuvinte, o îmbunătățire radicală a climatului tehnologic care, simultan cu perfecționarea climatului uman, a determinat în unitate un adevărat salt calitativ.

Tovarășe Dominte, n-aș vrea să trecem prea ușor peste factorul om.

A fost și este, în fond, cel decisiv și acțiunea în această privință n-a fost cu nimic mai prejos. Ne-au preocupat încheagarea și întărirea unității colectivului, adică

fiecare să simtă cert că întreprinderea e și a lui, dezvoltarea responsabilității tuturor față de soarta cantitativă și calitativă a producției. Faptul că o tinărită de la noi s-a situat pe locul I pe țara la concursul miini măiestre vorbește despre grija pentru pregătirea profesională. La nivelul conducerii s-a instaurat temeinic principiul de a asculta cu atenție orice inițiativă, de a încuraja oamenii să gîndească și aceasta a contribuit la o adevărată emulație de idei tehnice și organizatorice. Rețineți una ce va fi finalizată chiar zilele acestea: e vorba de valorificarea unor deșeuiri, prin realizarea unor carpete, covoare gen artizanat, acțiune în care vor fi cuprinse circa 25-30 de tinere, prin rotație, realizîndu-se astfel un fel de reciclare profesională.

Cum se văd toate acestea în cifre, în bilanțul unității?

Extrem de clar și concis. La producția netă — indicatorul semnificativ al calității — avem pînă la această dată, și în condițiile săptămîinii de lucru redusă, o depășire de peste 4 milioane lei, 500 000 bucăți tricotașe peste plan. Sarcinile la export realizate cu o depășire de peste 2,5 milioane lei pe devize libere. A treia ca dimensiune în cadrul centralei, unitatea noastră se situează, din cîte am aflat, pe locul prim în îndeplinirea sarcinilor. Satisfacția aceasta ne îndeamnă să perseverăm. Produsele „Zimbrului” nostru sînt solicitate de firme din peste 15 țări, din America, din Europa și Asia. Apoi despre calitate vă poate spune ceva și faptul că pentru anul viitor avem de pe acum contractată toată producția. Atît la intern cît și la export.

O întrebare finală, tovarășe Dominte. Ce deosebire faceți dumneavoastră aici la „Zimbrul” din punctul de vedere al calității între cele două relații?

Esențială, nici una. Contextura tricotelului și calitatea sa sînt aceleași pentru export ca și pentru beneficiarii interni. Deosebiri sînt doar la culori și modele, acolo unde partenerii au pretenții specifice, la ambalare și marcare, fiindcă altfel n-oi dorim ca, în spiritul politicii partidului, oamenii muncii din țara noastră să se îmbrace tot mai bine și tot mai frumos și ca atare, de la normele calității nu pot exista derogări. „Zimbrul” sucevean ține la prestigiul său pe care și-l dorește tot mai ridicat.

Piața mondială nici nu se cucerește altfel.

A. NICOLAE

Îndrăzneala

În urmă cu aproape două decenii am cunoscut un tinăr inginer la catedra de Măsurări electrice. Înalt, suplu, mai mult solitar în drumurile sale lungi prin marele oraș, traversînd mai cu seamă zone verzi și liniștite, în care ne întîlneam adeseori, el avea pentru mine, de fiecare dată, mari rezerve de comunicabilitate. Între noi se țeseau, deși mi se părea un taciturn mai degrabă, punți de lumină, de la suflul la suflul, zone de corespondență spirituală, în scurtele dialoguri ce le înjghebam în acele pauze ce ni le ofeream între două drumuri. Deși întîlnirile noastre au fost rarissime, așa cum se întîmplă de obicei într-un mare oraș, și cred, întîmplătoare, de fiecare dată duceam, cu mine, după o scurtă convorbire cu dînsul, speranța de-a sînta odată mai îndelung alături spre a ne cunoaște. Și iată că această speranță s-a împlinit. Dar cînd? Abia după... douăzeci de ani de la prima noastră cunoștință din amfiteatrul Institutului politehnic.

Astfel îl aflui, într-o dimineață cu ploaie piezișă și rece, de la începutul acestui septembrie răcoros, pe profesorul universitar și inginerul Eugen Pop, unul dintre constituenții și promotorii catedrei de Electronică, automată și măsuri electrice, a Institutului politehnic „Traian Vuia”. Afară toarnă și pe geamurile imensei clădiri noi a facultății de pe Bulevardul Mihai Viteazul se preling, uleioși și grăbiți, stropii lichizi într-un zvon continuu și monoton. În fața mea, un bărbat la fel de suplu, peste care anii au căzut însă cu greutatea lor.

În 1946, tinărul elev clujean, eminent matematician, ce colabora încă de pe atunci la revista timișoreană de matematică, condusă de profesorul Alaci, vine la Timișoara, ca student al Institutului politehnic. Pe vremea aceea, de la Cluj la Timișoara, cu trenul, se făceau două zile și două nopți, în vagoane de marfă. A fost o odisee deci venirea tinărului elev spre școala politehnică ce îl atrăgea magnetic. În unicul cămin nu încăpeau nici jumătate din noii studenți sosiți. Și mai cu seamă cel din anii mici. Astfel au înjghebat ei un „nou cămin” la Casa învățătorilor, de pe strada Remus. Paturi de fier au împrumutat de la armată; paie, de la Institutul agronomic, iar saltelele și le-au adus fiecare de-acasă. În acest fel a început noul cămin. În 1946, iar cantina s-a deschis dînd fiecăruia dintre bursieri doar jumătate de cartelă, să profite un număr dublu de studenți la masă. Ani dificili. Ani eroici. Ani de risipă a energiei tinere, pentru ca visele să se împlinească. În 1950 tinărul student e numit preparator. În 1951 este încorporat. Activează pe graniță. Lucrează la educarea soldaților, învățîndu-i aritmetică. În 1953 revine la institut. Postul său e ocupat și el o reia de la început: laborant, preparator, asistent, lector... Ani dificili. Ani

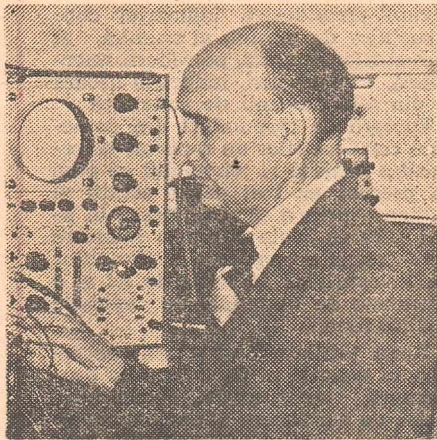
eroici. Ani de îndrăzneală creatoare, iluminați de marile figuri ale Școlii politehnice timișorene, de înaltele abstracțiuni teoretice ale profesorului Plautius Andronescu, de pregătirea elevată a celui mai ilustru inginer-profesor al școlii timișorene, mai tirziu academicianul Micloși, de claritatea expunerii teoretice, cu tente ingineresti, a profesorului, mai tirziu, academicianul Nădășan, și de elevata teorie a unei logici științifice de fier a profesorului Remus Răduțel, mai tirziu academician. Ani plini, mustind de căutări febrile, de idei întreprinzătoare, îndrăznețe, în care tinărul inginer și cadru didactic se forma intelectualcește și științificește la flacăra intensă a unor asemenea ilustre figuri de savanți și dascăli timișoreni și români.

Poate că niciunde ca în electronică, azi, ritmul de dezvoltare, de evoluție, de creștere nu e mai înalt, mai rapid, mai suplu, depășind cu mult media altor domenii. Automatizarea, baza industriei moderne mondiale și românești, beneficiază de electronică. Productivitatea înseamnă electronică. Calitatea produselor, de asemenea, electronică, ca și securitatea, pornind tot de la electronică. Ea domină, ea conduce, ea e printre virfurile ilustre, ea e un Everest al tehnicii, conducînd vizibil la evoluția și dezvoltarea atîtor și atîtor noi ramuri industriale comune.

Toate aceste adevăruri le gîndește, le știe, le promovează și inginerul și profesorul Eugen Pop, la impunătoarea catedră de Electronică a Institutului politehnic „Traian Vuia”, catedră de mare pendere între celelalte, ale școlii politehnice timișorene.

Am atins, în dialogul nostru, o multitudine de probleme, am navigat pe apele neliniștite ale cercetării, ale necesității ei imperioase, am dedus apriga îndrăzneală creatoare, azi, în știință, în cercetare, însă, în mod special, am înțeles aportul catedrei, al dînsului personal, la descoperirea unor idei științifice valoroase, în dialogul produs între aceste idei noi și impunerea lor în practica vieții industriale.

Nu mai e un secret pentru nimeni, notează profesorul, că ideile științifice, azi, nu răsar pe un teren vid. Ele provin din confruntări, din luptă, din viață, din muncă, din studiu. Într-un cuvînt, din nemulțumirea creatoare. Ideile se nasc combătînd alte idei. Rezolvările noi vin rîsturnînd rezolvările vechi. Importanță e deci acțiunea. Pe plan ideatic, prin acumulare de noi cunoștințe. Pe plan concret, profesional, prin trăirea zilnică, pasională, în focal activității. De aici, necesitatea ca, încă foarte de tinăr, să crezi și să acționezi pentru a dobîndi aceste virtuți. Mai cu seamă că istoria științei arată că ideile geniale au venit foarte devreme. Ideile fundamentale s-au profilat încă din tine-

rete, pentru ca maturitatea doar să le diversifice, să le dea noi dimensiuni. Niciunde, ca în știință, un tinăr nu trebuie să uite să-și dubleze pasiunea cercetării de simțul critic. Litera scrisă are o greutate colosală, conchide profesorul, dar și ea poate fi pusă sub semnul îndoielii și acest scepticism creator este firesc necesar pentru a izbîndi, pentru ca pasiunea să fie însoțită de luciditatea aspră și pentru ca orgoliul să fie tălmăcit de îndelungi semne de întrebare...

Cît de arar auzim, acum, ploaia răpăitoare de-afară, între aceste gînduri schimbate, ca scurte scîlpiri de floretă. Cît de intim sîntem legați acum de aceste gînduri, de aceste corespondențe ale spiritului. Cît de mult știu acum ceea ce-l străbate și ceea ce-l animă pe acest blind om, ardelean de baștină, venit spre lumina cărții în aceste părți de țară, spre a lumina azi el pe alții mai tineri din jurul său.

Catedra la care profesorul Eugen Pop muncește de mai bine de un sfert de veac îmi apare, acum, ca un enorm laborator generos și avîntat, mustind de idei pe care le-a pretins viața însăși și pe care oamenii de știință de-aici le-au adus, din neantul imens al gîndirii, sub raza actualității. Dominată de o afluență de cercetători, fiind cea mai tinărită, ca structură, catedră a institutului, deși strămoașa ei se profila la vechea școală politehnică încă din 1923, catedra de Electronică, automată și măsuri electrice este azi îndrumată spre cîteva direcții de cercetare, izbînzile ei teoretice și practice fiind, de fapt, izbînzile unui colectiv încheagat și demn, la fixarea și maturizarea căruia profesorul Eugen Pop a depus un efort esențial.

Astfel, colectivul de Electronică industrială, o direcție a catedrei, condus de Tiberiu Mureșan, a rezolvat probleme legate de comanda automată, folosită la întreprinderea timișoreană Electrotimis. Atelierul facultății a produs aparatul în serie pentru Electrotimis, cercetat, proiectat, executat de catedră, de cadre didactice și studenți.

Colectivul de Electronică medicală, lucrînd cu Institutul de medicină din București și Timișoara, după îndelungi cercetări, a brevetat un aparat unic, o instalație de prelucrare a imaginilor radiologice, prin care imaginea e preluată și retransmisă în alb-negru sau color, scotînd în evidență detaliile semnificative ale bolii. La această reușită au concurat, la idee și execuție, și medicul Grigore Nubert și inginerul electronist Mircea Fildan, creația lor originală fiind elogiată unanim la un recent simpozion științific timișorean.

Direcția de Aparatură electronică de măsurare, condusă de însuși profesorul Eugen Pop, a cercetat și a creat o aparatură de măsurare a microseismelor unor cariere de piatră, de minereuri, cerută de Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei. Instalația depășește interiorul taluzurilor, întîmpinînd surorarea unor straturi, studînd unele structuri metalice, pentru a sesiza, din timp, dislocarea materialului, eventuala lor ruoere. Mai există colaborări cu A.E.M.-ul timișorean. Pe baza studiilor catedrei, au fost omologate, la întreprinderea de aparatură de măsură, contoare, megohmmetre ș.a., studenții secției electronice fiind legați, prin teme, de profilul fabricii, ei ținînd sesiuni, acolo în fabrică, de comunicare a acestor teme, apoi, după reorganizare, unii dintre ei încheagînd în cadrul A.E.M.-ului grupe de cercetare, nucleul viitorilor creatori ai întreprinderii. Catedra a mai realizat aparate pentru măsurarea unor parametri la cuptoarele electrice cu arc, de la Hunedoara, studînd optimizarea funcționării lor, ca și automatizările mijloacelor de transport, o direcție condusă de profesorul Nicolae Budișanu.

Voi lăsa oare eu ceva în urmă?, întreabă, între două clipe de tăcere, blindul meu interlocutor. Nu știu, răspunde tot el, neliniștit. Pînă nu demult eram chiar extrem de pesimist în fața unei asemenea întrebări, deși uneori mă mai încurajau bunul meu coleg de breaslă și catedră, profesorul Cimponieriu, „responsabil cu optimismul”, cum îl denumim noi. Nu știu, totuși dacă voi lăsa ceva în urmă, în ceea ce privește persoana mea, ca om și cercetător. Dar, de o vreme, încep să înțeleg că totuși ceva va rămîne în urma mea. Ceva care se însinuează în generația tinărită, ceva ce-mi dă tircoale. Ceva ce se numește entuziasmul și încurajarea mea, turnate, nu știu cum, prin ani, în ființa lor cugetătoare. Asta cred, de o vreme, că va rămîne din ființa mea, intrînd în ființa lor. Nu cine știe ce idei mari. Nu cine știe ce descoperiri. Ci dragostea mea pentru știință, pentru ideile în mers. Îndrăzneala mea pentru nou. Astfel am fost stimulat eu însumi de niște mari oameni. Astfel încerc rîndul meu să îi stimulez eu pe ei, cel de azi. Ca să ne poată depăși. Ca să ducă înainte spiritul acestei școli. Ca să nu am sentimentul, niciodată, pînă în ultima clipă a vieții mele, că în urma mea ar rămîne vidul...

ION ARIEȘANU

La I.M.G.B. s-a întâmplat ceva cu oamenii: gîndesc mai economic!

— Trei vagoane de laminate pe lună, pentru întreținerea utilajelor, a halelor și depozitelor era mult. Era chiar foarte mult! Acum se consumă numai un vagon. Mai merge!

— Nevoile n-au rămas aceleași?

— Ba sînt la fel de mari. S-a petrecut în schimb ceva cu oamenii: gîndesc mai economic.

Și economistul Victor Ghilăș, contabil șef al întreprinderii de mașini grele-București, se oferă să mă însoțească prin uzină, pentru a-mi demonstra „pe viu” roadele acestei gândiri „mai economice”. Ține la această treabă cu atât mai mult cu cât, începînd din trimestrul al treilea al anului 1973, colectivul întreprinderii a început să realizeze, să depășească chiar, indicatorul planificat al producției nete, oglindă fidelă a propriilor eforturi. Să vedem însă cum se poate renunța la două vagoane de laminate într-o singură lună: „Dacă pînă acum un muncitor trebuia să confecționeze o flanșă, ne mărturisește Victor Ghilăș, alerga la magazie, de unde scoate, pe bază de bon, o bucată de tablă. Am constatat însă că piesa aceasta, altele de dimensiuni mai reduse, pot fi confecționate din deșeurile rezultate la debitarea tablei, la atelierul de debitare, deșuri care pînă nu demult erau încărcate și transportate direct la retopire”.

Sau iată un alt exemplu: nu de puține ori s-a constatat faptul că o parte din consumurile de materiale și manoperă, prevăzute de compartimentul „Lansare”, erau mai mari decît cele tehnologice, reale. La ora actuală, un „nucleu de control preventiv”, instituit aici de către conducerea întreprinderii, nu mai permite să se prevadă nici un gram de material, nici o oră de manoperă în plus față de cît prevede tehnologia. Același control preventiv a fost instituit la nivelul tuturor secțiilor de fabricație și are obligația de a certifica necesitatea și oportunitatea oricărui consumuri, a oricărui cheltuieli materiale sau de regie, asigurîndu-se astfel încadrarea tuturor cheltuielilor în limitele planificate. Pentru reducerea consumului de laminate, de pildă, s-a mai luat o măsură: serviciile de proiectare și tehnologice ale întreprinderii au întocmit un nomenclator cu diferite tipuri de piese care acum sînt executate numai din deșuri de laminate și numai în anumite secții ale uzinei: se economisește astfel metal, manoperă, se reduce prețul de cost al produselor respective. Totodată, aceste măsuri conduc la întărirea disciplinei tehnologice, la stimularea oamenilor pentru însușirea cît mai temeinică a meseriei lor, la instaurarea unei noi atitudini față de muncă. Gîndirea aceasta nouă față de ceea ce produc oamenii, atitudinea nouă față de muncă constau în primul rînd în faptul că ei, oamenii muncii, nu-și propun să realizeze producții cu orice preț, ci numai cu prețul de cost planificat. După nouă

luni de la aplicarea acestor măsuri, rezultatul a fost neașteptat aici la întreprinderea de mașini grele-București: dacă în primul trimestru al anului cheltuielile de regie fuseseră depășite cu 8,7 milioane lei, fapt deloc lăudabil, în cel de-al treilea trimestru depășirile au fost recuperate și s-au obținut economii în valoare de 3,6 milioane lei.

Ne aflăm în secția turbine-mecanică grea. Șeful secției este inginerul Petre Corbu, 48 ani, născut în Lunca Corbului (Argeș). În secție sînt instalate mașini dintre cele mai moderne din țară, unele dintre ele unicate, utilaje „vitale” pentru economie, așa le definește interlocutorul nostru. Atunci utilizarea lor la parametri proiectați trebuie să fie maximă, pentru că staționarea unei astfel de mașini înseamnă, am citit pe niște lozinci mobilizatoare, zeci de mii de lei pierderi.

— Am atins un indice de folosire de 92 la sută, la altele de sută la sută pe anumite perioade. Știm și noi că de utilizarea intensivă a mașinilor-unelte depinde în bună parte creșterea producției fizice.

— Dar acesta e un procent aproape ideal.

— Îl realizăm și prin faptul că unele piese au un timp îndelungat de fabricație, le instalăm pe mașină și lucrăm la ele chiar și trei luni de zile. O astfel de mașină lucrează zi și noapte, iar oamenii trebuie să o supravegheze zi și noapte.

Fiind atât de importante, mașinile sînt și aglomerate. Și atunci, oamenii de la turbine au încercat degrevarea lor de unele operațiuni care ar putea să se execute, prin soluții tehnologice noi, la alte utilaje. Iată un exemplu: la mașina de găurit adînc, unică în țară, printre puținele din Europa, s-au executat preîncălzitoarele de înaltă presiune pentru sala de mașini a turbinei de 330 MW. Într-o oră de funcționare, mașina asta consumă energie plus amortisment în valoare de 4700 lei! Putem să executăm aceste piese pe o mașină cu un consum mai mic?, s-au întrebat muncitorii și specialiștii de aici.

— Și am găsit o soluție tehnologică nouă, zice inginerul Petre Corbu, încît aceste piese le executăm acum pe un strung paralel cu cheltuieli de regie de numai 670 lei în loc de 4700 lei pe oră. Avantajul este, cred, evident.

Din discuțiile cu o parte dintre muncitorii mai de frunte din secția turbine, cum sînt strungarii Emil Grosu, Gheorghe Bancu, Ion Mărgineanu, Matei Simion, Petre Dumitrache, Ilie Grigore și alții, am înțeles că exemplul acesta nu este unicul:

— Tot prin gîndirea noastră proprie, spun ei, am conceput și realizat un dispozitiv de strunjire, pe care îl montăm acum pe mașinile de alezat și frezat, strunjim cu el carcasa de turbine la interior și reușim astfel să degrevăm o mașină de strunjit carcase, unică în țară,

pe care o putem folosi mai economic, mai rațional.

Elementul acesta nou, „gîndirea noastră proprie”, ce-i drept mai rar folosit pînă nu demult în practică și cu atât mai puțin în limbajul muncitorilor, devine pe zi ce trece o sursă nepuizabilă de soluții tehnologice noi, economice, simplificatoare, se constituie tot mai mult într-o experiență bogată, înaintată, experiența devine știință, iar știința devine astfel forță de producție. Este o dovadă că, pe zi ce trece, oamenii muncii nu mai depind de gîndirea tehnică a altora, ci de propria lor gîndire. Acest proces de maturizare a gîndirii tehnice muncitorești apare, de fapt și de drept, firesc dacă ne gîndim la toate căile și mijloacele de calificare și ridicare a calificării oamenilor, la specializarea și perfecționarea lor profesională.

Maistrul Marian Popa, care în 1965 a venit de la Oțelu Roșu la întreprinderea de mașini grele-București și care acum lucrează la cuptorul electric de 10 tone unde se prepară oțeluri înalt aliate, se laudă pe bună dreptate cu faptul că „la șarja asta, pe care o preparăm acum, am făcut o economie de 180 kilograme de molibden și 100 kilograme de nichel”.

— Cum? se impune întrebarea.

— Înainte, pe aici era un pic de haos în evidența mărcilor de oțeluri aliate și înalt aliate; nu trebuie să ne supere adevărul. Vrînd-nevrînd, dar mai mult nevrînd, la elaborarea acestor mărci de oțeluri aliate, rezultă și niște deșuri tehnologice...

— Nu se pot evita? îi iau vorba din gură.

— Cel puțin deocamdată, nu. Și aceste deșuri, bucăți de oțeluri speciale de o tonă și de două chiar, rămîneau nemarcate, se amestecau cu oțelurile slab aliate sau nealiate și mergeau grămadă la retopit.

Pînă cînd oamenii au pus piciorul în prag: au înlocuit haosul cu evidența, au marcat adică toate aceste deșuri cu un conținut bogat de nichel, crom, molibden, wolfram, vanadiu, aliaje costisitoare, deficiente pe glob, și acum, cînd pregătesc șarjele, folosesc aceste deșuri care deja au în compoziție aliajele respective. Prin acest proces de recirculare riguroasă a oțelurilor aliate, în 9 luni, avem să aflăm de la directorul întreprinderii, inginerul Emanuel Babic, au fost recuperate astfel 120 de tone de feroaliaje.

Și astfel de rezultate care probează noua concepție a oamenilor față de muncă, dar mai ales față de actul rentabilizării activității lor productive, sînt multe la I.M.G.B. Multe au rămas însă și direcțiile în care mai trebuie acționat. Revin la secția turbine, la discuția pe care am avut-o cu strungarii de aici:

— La sectoarele calde, credem noi, la turnătorie, forjă, se mai poate face ceva,

se mai pot reduce adaosurile de prelucrare, încă mari la ora actuală. Am sesizat acest aspect în adunarea generală a oamenilor muncii, tovarășul șef de secție al nostru a supus-o discuției în ședințele Consiliului Oamenilor Muncii, s-au redus cit de cit, dar piesele, mai ales carcasa turbinei de 330 MW, celelalte turbine, vin încă și acum cu adaosuri mari de turnare. La piesele de construcție sudată, de asemenea, cerem să se respecte cotele desenului tehnic, să nu se încerce prea mult cu sudura, pentru că ni se crează mari greutatea în procesul de prelucrare.

Șeful secției turnătorie, inginerul Mihai Gheorghiu, ne spune că piesele care au încă adaosuri de turnare sînt piesele mari, pretențioase din punct de vedere calitativ, al parametrilor dimensionali. Ne mai spune că practicarea controlului nedistructiv îi obligă pe muncitorii de la turnătorie să prevadă niște adaosuri suplimentare, mai ales în zonele în care ar putea să apară unele defecte.

— Sigur, zice inginerul Mihai Gheorghiu, nu invocăm aceste motive pentru a ne pune la adăpost. Acțiunea de reducere a adaosurilor mari de turnare se desfășoară și la noi: am aplicat-o de pildă la inelele de rulare de la morile de ciment, piesă care pînă nu demult cîntărea 125 tone, iar acum, după reducere, cîntărește 118 tone. Rolele de sprijin, pentru cuptorul de 3000 tone ciment pe zi, cîntăreau 35 de tone iar acum au ajuns la 27 de tone. De la colegii noștri, tehnologi, veți putea afla și alte inițiative: chiar și la produsele de turbine s-au obținut unele reduceri.

Desigur, e greu la turnătorie, e greu să te apropii foarte mult de parametrii normali ai unei piese, mai ales atunci cînd rebutarea ei ar costa milioane. Dar ne gîndim totuși că posibilități de reducere a consumului de metal aici mai sînt, că trebuie mai mult curaj și poate, zicem noi, trebuie să se renunțe la acele adaosuri care asigură nu atât o calitate a piesei respective, ci asigură o anumite comoditate omului care se află față în față cu acest proces. Este adevărat, nu rebutez o piesă cînd lași pe ea cîteva tone de metal în plus, dar poți să eviți rebutarea și dacă aceste tone dispar: cu mai multă preocupare, interes, cu mai multă ardere umană.

— Tovarășe director Emanuel Babic, cum veți acționa în viitor sporirea acestui important indice, al producției nete, de care ne-am tot ocupat pînă acum?

— Prin respectarea întocmai a indicațiilor prețioase date de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la adunarea oamenilor muncii din întreprinderea noastră. Adică prin punerea în funcțiune a noilor capacități de producție, fără întîrziere, prin creșterea productivității muncii, perfecționarea tehnologiilor de fabricație, asimilarea de noi produse cu parametri tehnici ridicați, competitive pe piața internă și externă. Și o problemă esențială pentru noi este creșterea oamenilor, calificarea și ridicarea calificării lor, pentru a putea exploata la capacitățile lor, ridicate, toate mașinile pe care le avem în dotare. Aici mai avem multe de făcut. Dar cum ați mai constatat și dumneavoastră, începutul e bun. Vrem să-l transformăm într-un mod de lucru obișnuit.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Reîntîlnire la Măceșul de Sus

Dimineață însoțită de octombrie bogat în rod, într-unul din satele cu care nici nu începe și nici nu se termină cîmpia. Un sat așezat în marginea Cîmpiei Dunării oltene între Jiu și Desnățui. Duminiică, 8 octombrie, pe la orele 10 ale dimineții, am fost martorii celei de-a doua întîlniri a fiilor satului Măceșul de Sus, o întîlnire între „consătenii noștri” care sînt azi în comună și toți cei care s-au născut pe pămîntul ei, așa cum scrie bătrînul învățător Mihai Gavrilă în a sa monografie. Devenită de acum tradițională, sărbătoarea fiilor satului i-a reunit pe toți măceșenii care, după expresia doctorului Vasile Gavrilă, mai sînt încă miorosul pămîntului natal. Au mers fiecare pe meleagurile de care îi leagă atîtea amintiri, au mers pe la casele părintești, și-au amintit de copilăria și adolescența lor, apoi s-au strîns ca pentru un bilanț al împlinirilor ultimilor cinci ani care s-au scurs de la prima lor întîlnire. Fiecare măceșean dorește ca satul lui, gospodăria lui să fie cît mai frumoasă, cît mai atrăgătoare, după cum afirma Nicolae Ionașcu, primarul comunei, în cuvîntul rostit la întîlnire. Cele mai multe edificii au ținută urbană. S-au construit în această perioadă peste 100 de case noi, zestrea comunei s-a îmbogățit cu un dispensar modern și un supermarket. S-a terminat construcția unei grădinițe de copii și a creșei cu o capacitate de 160 de locuri, ceea ce permite cuprinderea în învățămîntul preșcolar a celor mai mici fii ai satului, dînd posibilitatea mamei să meargă fără griji la muncile cîmpului. Oamenii harnici, măceșenii au prestat anul acesta 3 110 000 ore de muncă patriotică. Au asfaltat drumul Măceșul de Sus-Golcea, lung de 7 kilometri. Au mai făcut un ochi de apă, amenajare piscicolă, cum au auzit că i se spune mai nou, pe o suprafață de exact 8 hectare. Din acest an au oficiu P.T.T.R. cu centrală telefo-

nică proprie, în peste 150 de case au fost instalate posturi telefonice. Este gata și urmează a fi dat în funcțiune sistemul de alimentare cu apă potabilă al comunei. Castelul de apă are o capacitate de 300 metri cubi, o rețea de alimentare lungă de peste 8 kilometri, urmînd a fi extinsă în continuare. Tot în acest an, marele sistem de irigații Nedea-Măceșu și-a conturat ultimele și viguroasele ramificații și nu e departe clipa cînd apele sorbite din Dunăre vor uda lanurile de porumb și floarea-soarelui.

Dar acestea sînt numai cîteva din realizările mai importante ale ultimilor ani. Destinul și inimosul primar Nicolae Ionașcu a vorbit despre ce au făcut, lucruri bune și frumoase, după cum se vede, despre ce fac, dar și despre ce vor face. Vor construi o baie comună, vor definitiva canalizarea cu apă potabilă a comunei. În anii care vor veni, măceșenii, muncind mai mult și mai bine, vor trăi și vor gusta mai din plin roadele muncii lor, altfel spus vor beneficia de un nivel de viață superior, pe măsura hărniciei de care dau dovadă. În actualele clădiri ale Șantierului național al tineretului, amplasate la marginea satului, la Mitiță al lui Uncă, va funcționa o întreprindere de îmbunătățiri funciare, în care vor lucra 150 de oameni din Măceș și, de ce nu, s-ar putea înființa chiar un liceu cu profil de îmbunătățiri funciare.

Măceșenii mai au în plan să folosească și terenul necarabil, plin de măceși acum, de unde vine probabil și numele satului, vechi de pe vremea lui Mircea cel Bătrîn, și vor să amenajeze acest teren necarabil „de la nea Sicu Diaconeașă” într-un parc cu o suprafață de 10 hectare, cu spații de agrement, cu o fîntînă artizană și o piscină modernă. În acest parc și-ar putea găsi locul și o propunere mai veche a colonelului în rezervă Constantin Stănculescu, fiu al satului, aceea de

a ridica un monument închinat memoriei străbunilor căzuți în războiul de la 1877.

Fii ai satului, oameni de nădejde ai țării, oaspeți de o zi ai Măceșului de Sus, au fost peste 200 de muncitori, 65 de maiștri și tehnicieni, 56 de ingineri, 18 medici, 135 de învățători și profesori. Alaiului de oaspeți veniți să cînte și să joace în băutura natală i s-au alăturat, pentru omagierea satului, cunoscutul „me-nestrel la curțile dorului” Tudor Gheorghe, cîntăreața Ileana Greulescu și virtuozul Ion Lăceanu. Un distins fiu al satului, profesor doctor Dănilă Cincă, șeful clinicii O.R.L. a spitalului Colțea, membru al comitetului de organizare a celor

două întîlniri ale fiilor satului, întîlniri care au reunit generații, ne declara cu umire și emoție: „Cele mai noi realizări ale consătenilor sînt realizări cu adevărat spectaculoase și cu ele, noi, cei plecați, ne mindrim. Toți fiii satului, continua din-sul, ne vom apleca la chemările lor cu dragoste și cu dorința de a-i ajuta”. Răspund astfel la chemările cîmpiei, ale oamenilor din sat, oameni care le arată cu aceste plăcute prilejuri ale reîntîlnirilor în țara copilăriei, cum măceșenii își schimbă destinul, odată cu țara.

ION PREDOȘANU ■

Recolta — pînă la ultimul bob în hambare!

Un „grafic de afluire” uitat și doi țărani care ar avea multe să-și povestească

Drumul pe care porumbul acestui an intră în Baza de recepție Oltenița nu-i deloc, ca să zicem așa, glorios, ci cotit și pe jumătate impracticabil. După ce autocamioanele au trecut, temătoare, peste o cale ferată și au luat-o spre stînga, opresc în fața unei căsuțe unde se află laboratorul, obțin de aici, în schimbul cîtorva știuleți reținuți pentru analiză, un tichet, trec apoi peste o groapă care s-a transformat într-un fel de viroagă ce amenință să taie, perpendicular, șoseaua, și intră în sfîrșit în bază. Norii de praf stîrniți de roțile groase ale mașinilor se risipesc încet și se depun, bineînțeles, și pe grămezile de porumb, ca o ultimă amintire a pămîntului pe care ele au crescut. Încep apoi obișnuitele operații de cîntărire, predare-primire. Dar aceste operații, ne spune șeful bazei, Alexandru Păun, se fac mai ales către prînz și după-amiază, fiind limpede și pentru dumealui și, sperăm, pentru oricine, că dacă mașinile încărcate cu porumb nu prea se arată decît la orele mai tîrzii ale zilei, asta înseamnă, cu siguranță, că zilele de muncă, pe cîmp, nu încep chiar de dimineață ci, s-ar zice, mai către „prînz mic”. În consecință, ni se spune, aglomerația care se creează la anumite ore, cînd pe lîngă zece de mașini tot atîția șoferi umbli de colo-colo și fumează, așteptînd să le vină rîndul pentru a preda porumbul, nu trebuie să mire pe nimeni.

Există la Baza de recepție din Oltenița, am văzut, un „grafic de afluire”, care a fost întocmit tocmai pentru a reglementa această problemă. Înainte de începerea campaniei de recoltare, președinții C.A.P.-urilor au fost convocați de către Alexandru Păun și, timp de trei ore, în cadrul unei ședințe, au luat cuvîntul și-a arătat

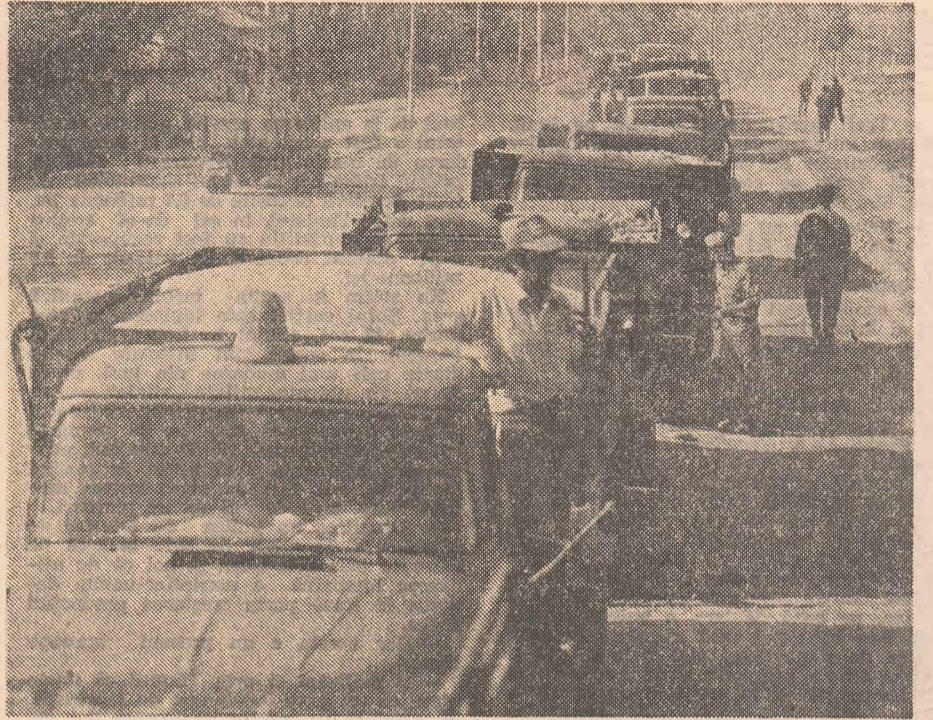
Mindru că la Chirnogi culesul porumbului se desfășoară în plin: Gheorghe I. Pietrușel, 73 ani.

Fotografii de A. MIHAILOPOL

fiecare cît porumb și la ce ore îl poate trimite bazei de recepție, în așa fel încît, în timpul culesului, și aici, la Oltenița, și pe cîmp, să nu se piardă nici măcar o singură oră bună de lucru. În urma acestor dezbateri, a punerii de acord a tuturor opiniilor, a rezultat, cum arătam, un grafic de afluire, întocmit în mai multe exemplare. Un asemenea exemplar, aparținînd chiar bazei de recepție, este de-a dreptul impresionant. El are o ramă de lemn alb, frumos șlefuit, la care, ni se zice, timplarul bazei, Nicolae Nenciu, a lucrat cu multă sirguintă; rama cu pricina închide un carton alb, măricel, pe care rubricile au fost trasate cu grijă iar numele C.A.P.-urilor și cantitățile de porumb pe care acestea trebuie să le aducă între anumite ore sînt caligrafiate, de asemeni, cu vîdită înclinație și plăcere. Graficul a fost, firește, întocmit pentru a fi respectat. Să vedem cum.

De pildă, C.A.P.-ul din Radovanu trebuia să trimită între orele șapte și opt 15 tone iar între nouă și zece alte 10. La 9,45 abia reușise să aducă însă o mașină de 5 tone, deci a cincea parte din cît trebuia să trimită. Celălalt C.A.P., „Octombrie Roșu”, din aceeași comună, trebuia să aducă la Oltenița aceleași cantități și la aceleași ore. Ce-i drept a adus, dar nu 25 de tone ci 23, și nu la orele prevăzute ci exact în ora, de la opt la nouă, cînd la baza de recepție trebuiau să sosească transporturi de la alte C.A.P.-uri. Bineînțeles că, la urma urmei, tot este bine că au trimis, aproape în întregime, cantitățile prevăzute, spre deosebire de felul cum au procedat, în acea zi, alte C.A.P.-uri, de exemplu „8 Martie” Ulmeni și Curcani. Primul trebuia să trimită între șase și șapte, 10 tone, iar între nouă și zece, alte 20 de tone. N-adesese pînă la acea oră, 10, cînd discutăm cu șeful bazei, nici un transport. C.A.P.-ul Curcani, la fel, trebuia să aducă pînă la ora zece 30 de tone și n-adesese nimic. Șeful bazei, Alexandru Păun, privește gales „graficul de afluire”, îi mîngieie rama netedă și lucioasă, de lemn alb, oftează din rîrunchi și uneori, zice, simte că-l cuprinde amețea. Totul era atît de bine organizat, campania putea să se desfășoare ca la carte, și uite că unii își călcără cuvîntul iar graficul se dovedi o simplă formalitate. Nu pentru toți, e adevărat. De exemplu, ne spune Alexandru Păun, C.A.P.-ul Căscioarele a trimis pînă în ziua cînd am fost la Oltenița 63 la sută din cît trebuie să predea bazei de recepție, „8 Martie” Chirnogi, 40 la sută iar C.A.P.-ul Stupinele din aceeași comună, Chirnogi, 30 la sută. În același timp însă, notăm, C.A.P.-ul Mitreni n-a trimis decît 10 la sută din cantitatea de porumb pe care trebuia s-o predea.

Este ora 10 și 15 minute. Pe poartă intră, ținînd strîns hățurile celor doi cai negri și frumoși, Ion Tihan, de la Ulmeni, de la C.A.P.-ul care trebuie să trimită bazei de recepție, în fiecare zi, 75 de tone de porumb. Cel puțin așa arată „grafi-

Cînd „graficul de afluire” e o simplă formalitate, șoferii au timp să-și povestească viețile pînă vine rîndul mașinilor lor să descarce în baza de recepție.

cul de afluire”. Dar șeful bazei de recepție e pe-aproape și el știe mai bine decît oricine, și ne spune și nouă, sincer, că nu întotdeauna sînt trimise la Oltenița chiar 75 de tone. Ion Tihan, om aproape ajuns la vîrsta pensionării, ar fi gata să ne ofere și o explicație, și chiar ne vorbește, puțin, despre unii consăteni ai săi care pregetă să iasă pe cîmp să culegă porumbul, și mai cu seamă despre unele consătențe care tocmai în timpul campaniei se-ntimplă cum se-ntimplă că sînt „bolnave”.

În după-amiază aceleiași zile, aveam să cunoaștem un alt țăran. Pe drumul de la Oltenița la Giurgiu, la cîțiva kilometri buni de la ieșirea din comuna Chirnogi, în colțul unui lan de porumb, așezat pe un sноп de coceni și rezemat de un stîlp de telegraf, ședea de la ora 6 a acelei zile și avea să mai rămînă acolo pînă avea să vină întunericul nopții, Gheorghe I. Pietrușel. Pe genunchi își trăsese o haină, să-i mai apere reumatismele, și peste ea ținea cîteva scindurele legate între ele cu două șipci. Pe tăblia aceea a „biroului” său, Gheorghe Pietrușel — neapărat cu I la mijloc, ne roagă — își ținea actele de „cancelarie”. La 73 de ani cîți are și pensionar fiind de mai multă vreme i s-a încredințat totuși, în timpul campaniei de recoltare, această misiune, de a sta într-un punct pe unde trec obligatoriu toate căruțele și mașinile încărcate cu porumb, cărora el le întocmește la biroul său fără sertare, telefoane, jaluzele, covoare sau secretare, „dispozițiile de livrare”. În spațiile lui, în lungul lanurilor de porumb, înaintează cooperatorii din Chirnogi, co-

mună care se numără printre cele fruntașe în această campanie de recoltare. Bătrînul țăran, obligat acum de bătrînețe și de boală să se ocupe cu minimul de funcționărie necesar unei bune evidențe, pare stăpîn pe el și mindru, se-nțelege, de hărnicia consătenilor lui.

Sînt zile fierbinți, zile într-adevăr decisive, cînd roadele pămîntului trebuie degrabă culese și puse la adăpost. Fiindcă după această toamnă nu urmează prînz-o excepție a naturii, o altă toamnă, cu zile bune de muncă de dimineața pînă seara. Timpul grăbește. În cîmpia dinspre Dunăre a Ilfovului nu toți înțeleg însă, după cum se vede, că în zilele acestea odihna trebuie să fie mai puțină iar munca mai multă. Am văzut prin Frumușani, Șoldanu, Mitreni, Chirnogi, Băneasa, oameni porniți la lucru de la luminatul soarelui. Erau copii de școală sau bătrîni pe care nepuțințele vîrstei nu i-au încovoiat atît de mult încît să nu mai poată da o mîină de ajutor la strînsul recoltei — bune — din acest an. În unele locuri, la Chirnogi, de exemplu, se poate afirma că toți oamenii satului au ieșit la culesul porumbului. Nu același lucru după cum arătam se poate spune despre Ulmeni sau despre alte comune. De aceea, credem, bătrînul țăran Ion Tihan din Ulmeni — al cărui exemplu nu prea e urmat de consătenii lui — și Gheorghe I. Pietrușel din Chirnogi — unde culesul porumbului e cu adevărat o „campanie” — deși nu se cunosc, ar avea, probabil, multe să-și povestească.

DUMITRU ELIADE

Bucureștenilor nu le mai plac merele?

Dacă nu imposibil, cu foarte multă greutate poți să găsești pe cineva din conducerea I.L.F.-ului din județul Vilcea — la sediul din oraș — în aceste zile frumoase ale lunii. De la centru în prima oră a dimineții ni s-a spus că directorul este plecat la Horezu, iar directorul adjunct este plecat la plantația de meri Bradu din comuna Bujoreni.

Am ales punctul cel mai apropiat și astfel am plecat spre comuna Bujoreni, comună situată la cîțiva kilometri de Rimnicu-Vilcea pe drumul spre Călimănești.

La punctul de lucru primii oameni pe care îi zăresc cocoțați în virful unui pom au fost Ion Ungureanu și Ana Vlăsceanu. Le-am admirat mult timp dexteritatea culesului, în ciuda vîrstei înaintate. Aveam să aflui că Ion are 52 de ani și Ana 50 de ani.

— De ce trebuie să culegeți cu mîna

fiecare fruct? Nu e mai bine să scuturați pomul?

— Ei! Păi atunci nu am făcut nimic. Se bat și nu mai țin. Unul din secretele mărului este acela de a fi cules cu mîna, rotit puțin să nu se rupă rodul anului viitor — imi strigă din virful pomului Ion Ungureanu.

Cineva ni l-a arătat pe director. M-am apropiat și drept răspuns la salut, acesta m-a întrebat:

— Sînteți de la București?

— Da!

— Acum se vine, tovarășe delegat? Cum ne-a fost vorba? Și vă mai plîngeți că nu sînt mere pe piață. Să știți, merele dumneavoastră au plecat la Cluj-Napoca și Brașov. V-am așteptat atîta timp...

L-am lăsat pe directorul adjunct Nicolae Simion să-și termine toată introducerea spusă pe nerăsuflăte. Nu știu ce s-ar fi întimplat dacă l-aș fi întrerupt.

M-am legitimat și directorul rîzînd mi-a spus:

— Ei da. Mă miram eu ca un delegat care vine să contracteze urcă pînă aici. Ei nu vin prin plantații. Nu-i înțeleg deloc, fac mofturi, strîmbă din nas iar piața poate suferi, fructele irosindu-se pe ici, pe colo.

Așa am pătîit și anul acesta. La începutul campaniei, ținînd cont că nu s-au făcut prea multe mere, s-a decis ca livrarea lor la beneficiar să se facă direct din plantație. Se cîștiga astfel timp. S-a întocmit balanța și întocmirea fondului de marfă. Astfel, și le țiu pe dinafară, la I.L.F.-Ialomița să livrăm 350 de tone, la I.L.F.-Ilfov 450 tone, la Agrocoop-Municipiul București 500 tone și la magazin I.A.S. București, 700 tone. Dintre toți doar cei de la Ialomița s-au prezentat și au ridicat pînă acum jumătate din cantitate. Cei de la Agrocoop București au ridicat în prima etapă a campaniei 23 de tone iar I.A.S. București 18 tone. Nu am putut să-i așteptăm pînă vor binevoi să vină. Am livrat cantități însemnate la alți beneficiari care n-au fost incluși în balanța inițială.

Astfel am livrat la I.L.F. Cluj — 130 de tone pentru fabrica de sucuri din Dej, la I.L.F.-Vilcea pentru fabrica de conserve din Rîureni și la încă mulți alți beneficiari. Acum cîteva zile a venit cu o remorcă unul Furnigă de la un magazin Agrocoop din București. Ne-a rugat să-i dăm marfă spunîndu-ne că dacă așteaptă delegații s-ar putea să-l prindă noul an. Așa că i-am dat marfă. Dar asta nu-i o treabă negustorească să vinzi în felul acesta. Dar ce putem face?

Il cunosc aici și pe Gheorghe Sorica — tehnician principal la Inspectoratul de protecția plantelor, șeful fermei din Bra-

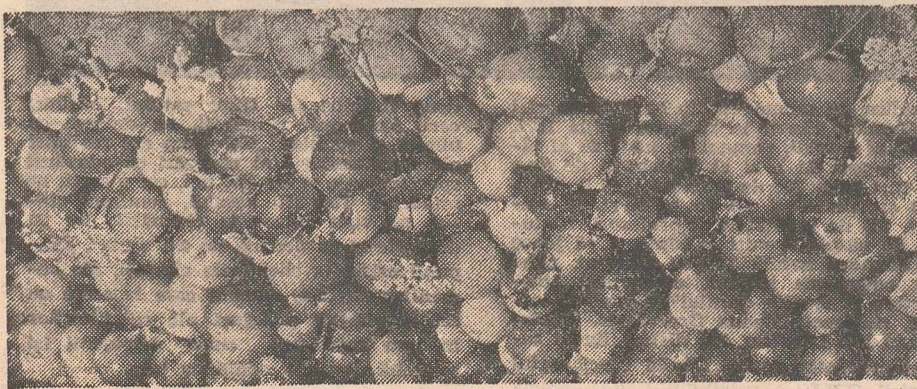
Inginerul Nicolae Simion, directorul adjunct al I.L.F.-Vilcea

du. Imi spune că aici, la această plantație, se lucrează în acord global, adică cei 80 de oameni au preluat încă din iarnă această plantație prestînd toate lucrările, începînd cu îngrășarea solului, curățatul pomilor, stropitul, săpatul pînă la cules. Acest lucru a mărit responsabilitatea fiecărui C.A.P.-ist asupra lucrărilor prestate...

Tot la culesul merelor, ajutînd efectiv la transport și la sortare, le-am întîlnit pe președinta C.A.P.-Bujoreni, ingineră Mura Tănăsache, și pe Ana Păun, primarul comunei Bujoreni.

— Această săptămîină este declarată „săptămîina agriculturii”, imi spune Ana Păun. Deci astăzi am venit cu toții la culesul merelor. Nu se știe cît mai ține timpul frumos și dorim ca în cel mai scurt timp, poate pînă la sfîrșitul săptămîinii, să terminăm recoltatul. În paralel cu această acțiune terminăm de cules și porumbul rămas. Desigur, m-ați întrebă de ce, primar fiind, sînt aici. Sînt țărancă și cîteva ore zilnic muncesc efectiv în agricultură. Numai astfel poți să cunoști nevoile oamenilor — muncînd cot la cot cu ei.

P. SORIN

Merele de Vilcea își așteaptă beneficiarii.

Locuințele — o sarcină prioritară

Buturuga mică a constructorilor din Giurgiu — finisajele!

1 500. Aproape 500. Aproximativ 900. Cuvintele de aproximație dinaintea acestor cifre sînt necesare, din păcate, deși în mod normal ar fi trebuit să notăm doar cifrele, exacte, sigure, ferme. Cifrele acestea, ca să lămurim lucrurile, reprezintă apartamente care s-au construit ori sînt în curs de-a se construi la Giurgiu. Planul pe 1978 era de 1500 de apartamente. Pînă acum, în octombrie, au fost predate aproape 500. Numărul total al apartamentelor terminate în acest an va fi, după cum se estimează, aproximativ 900. De ce?

Acestei întrebări, Gheorghe Raportaru răspundea simplu: „avem greutate...”. Cum totuși se simțea nevoia unei explicații mai serioase și amănunțite a faptului, interlocutorul nostru adăuga: „lipsește panouri mari...”. Discuția se petrecea chiar pe un nou șantier deschis la Giurgiu, în centrul orașului, acolo unde pînă în primăvara acestuia an se întindeau niște căsuțe dărăpănate iar în primăvara anului viitor se vor ridica mai multe blocuri cu cîte zece etaje. În acest loc — vezi imaginea 1 — lucrul a început, așadar, astăzi-primăvara. Cum a continuat însă de-a lungul verii acestui an se poate observa ușor din fotografia alăturată. La

blocurile al căror nume constă deocamdată tot din niște cifre, 8 și 9, s-au turnat parțial fundațiile. La blocurile 6 și 7 însă nu s-a lucrat nici măcar atît și, după cum se vede din imaginea a 2-a, muncitorul necalificat Nicolae Mola încearcă și nu prea reușește să transporte cu roaba, pe locul viitoarelor fundații, balastul necesar. E clar că într-o jumătate de an s-a lucrat aici prea puțin și că nici nu era nevoie, ca să se lucreze mai cu spor, de „panouri mari”.

Imaginea a 3-a înfățișează viitorul bloc „Eva”, unul dintre cele mai mari din Giurgiu și aflat tot în centrul orașului. De fapt despre el se poate vorbi la prezent, fiindcă deja există, după cum se vede destul de limpede în fotografia alăturată, atît doar că nu a fost încă dat în folosință. Primul termen era sfîrșitul anului trecut. Acum, „speră” interlocutorul nostru, Gheorghe Raportaru, blocul va fi predat locatarilor la sfîrșitul anului în care ne aflăm. „Cel puțin o scară”, adaugă șeful de lot, lăsînd astfel o ușă deschisă pentru o posibilă nouă aminare a termenului. Situația, o spunem fără nici un ocol, ni se pare ridicolă. Blocul acesta e aproape terminat. Ce-i mai lipsește, după cum ne-am dat singuri sea-

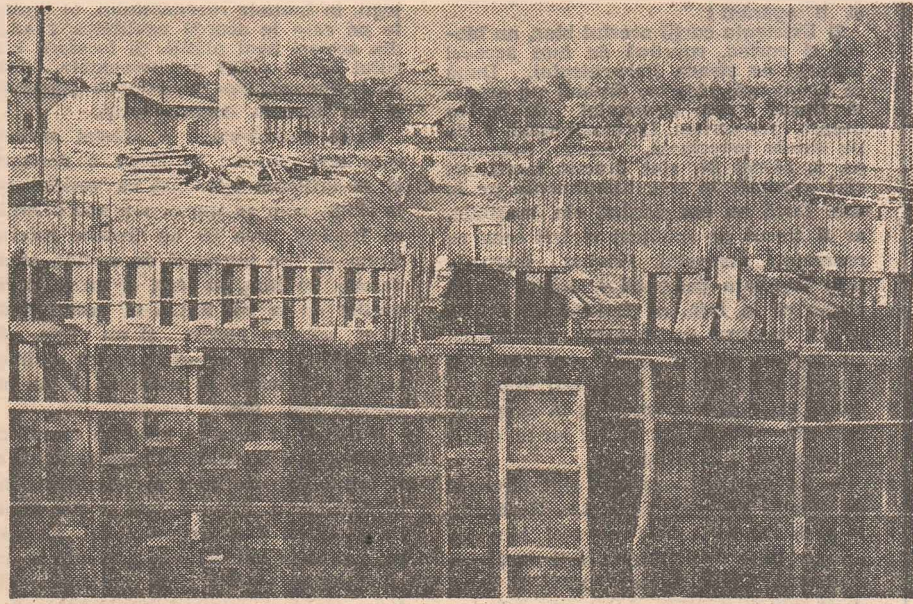
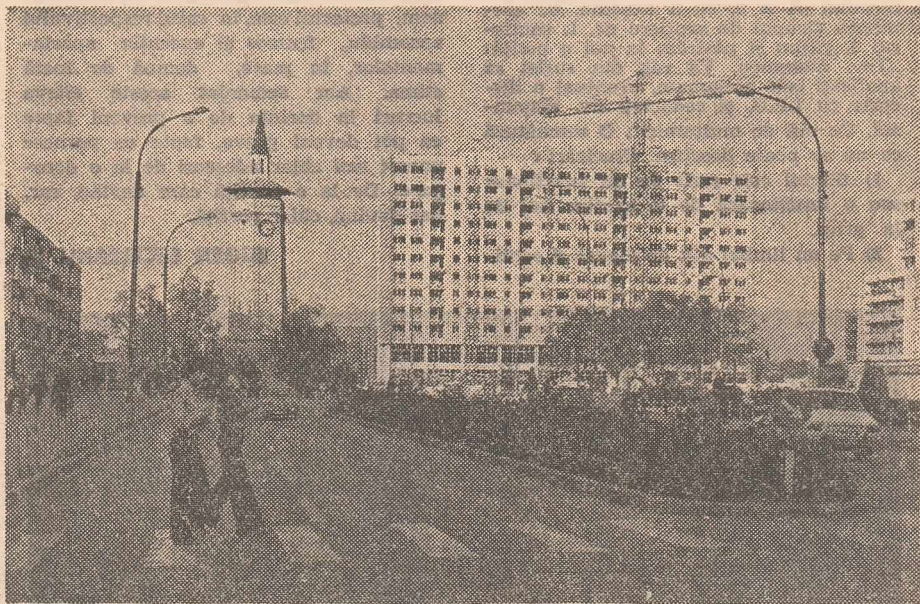

ma, ar fi operațiile de finisare. O echipă de muncitori harnici și pricepuți, cu gîndul la muncă și nu cu ochii la trecătorii

de pe stradă, ar putea să încheie, desigur, într-un răstimp nu prea îndelungat, viața de șantier cam aventuroasă a acestui bloc numit „Eva”, în așa fel încît în cele 120 de apartamente ale sale, 120 de familii să-și găsească liniștea și confortul unui cămin. Adăugăm că în cartierul Ot-nacu am văzut alte cîteva blocuri aflate cam în același stadiu de execuție, deci aproape terminate, dar, spre regretul nostru și, bănuim, mai ales al locuitorilor orașului, nici acolo constructorii nu păreau să se grăbească.

Sigur, e o vreme cînd constructorii se preocupă de ceea ce în limbajul lor se cheamă asigurarea frontului de lucru pentru iarnă, pentru lunile în care lucrul afară e o treabă mult mai dificilă. Poate că acesta e motivul pentru care finisarea unor blocuri este cam aminată. Gîndind însă prin prisma intereselor beneficiarilor socotim că o concentrare spre aceste blocuri aflate în stadiul final e nu numai posibilă ci și de dorit, lucrările minime care mai sînt de făcut și la realizarea cărora — apelînd la experiențe din alte localități — pot fi antrenați și viitorii locatari, putîndu-se face într-un răstimp scurt și oferînd astfel oamenilor muncii bucuria mutării în noile locuințe și constructorilor satisfacția unui lucru dus cu temei la capăt!

D. CONSTANTINESCU ■
Fotografii de
A. MIHAILOPOL ■

La Midia-Năvodari, înțelepciunea și curajul unui gînd sînt piatra de temelie a celei mai mari cetăți a chimiei românești

Midia-Năvodari. Un capăt de țară. Dincolo, marea. Exotismul unui ținut văduva rodnicia Dobrogei. Și iată că după sute și sute de ani, țărmlul acesta trudit de istorie și spălat de valuri prinde rosturi noi și trainice. Înțelepciunea și curajul unui gînd au fost piatra de temelie a celei mai mari cetăți a chimiei românești, puterea de muncă și istețimea dintodea-una a oamenilor acestei vechi umplînd de viață pustietatea vecină cu -nesfîrșitul. „Vezi care este poziția șantierului: lingă mare. Ei bine, am smuls din mare o suprafață de 100 de hectare de teren prin hidrorambleiere. O muncă fantastică. Șapte milioane de metri cubi de nisip. Apoi consolidări cu coloane de balast. Am fundat rezervoare direct pe nisip. Astfel de lucruri s-au mai făcut doar în puține locuri din lume”.

Detaliile acestea menite să înfățișeze amploarea unei idei, forța unor oameni și nivelul tehnic al unei industrii mi le oferea unul dintre constructorii imensei platforme industriale, Radu Suman, directorul general al Trustului de construcții chimice Constanța. Era vară, una din primele zile ale lui iunie. Era praf, camioane de mare tonaj nu mai pridideau din zori și pînă seara, se montau conducte, se turnau betoane. L-am întrebă pe bărbatul acesta zdravăn, călît pe tot soiul de șantiere din țară, chiar și pe cele navale, ce este dincolo de beton, dincolo de coloanele de balast, dincolo de impresionantele ritmuri de lucru. „Ce să fie? Enorm de multă muncă și o mare bucurie profesională. Un pămînt gol, sterp, a prins viață. Chestie care nu se mai măsoară în tone. Gîndește-te ce șansă extraordinară am avut eu, moldovean, dar nu prea liniștit, să fac șantiere navale sau, acum, un combinat petrochimic. Am avut bucuria în acești ani să vorbesc cu președintele țării de al cărui nume se leagă devenirea și a Moldovei și a Dobrogei, ca, dealtfel, a întregii țări. M-au impresionat logica și rațiunea secretarului general al partidului, receptivitatea sa la tot ceea ce este nou, curajul său, curaj pe care îl vrea al tuturor. Platforma industrială pe care ne aflăm acum este în bună parte rodul

acestor calități. Vorbeam de ritmuri. Pînă la sfîrșitul anului combinatul trebuie să intre în probe”.

Una dintre cele mai mari investiții din țară a devenit o cauză a tuturor. O sumedenie de industrii colaborează la ridicarea colosului. Au venit oameni de pretutindeni, din Ardeal, din Moldova, din Oltenia. Nu pentru că nu găseau ce să facă acolo, ci pentru că aici e nevoie de ei. Unii au venit de la cîmp, s-au calificat, alții, de pe alte șantiere, și-au dăruit experiența și iată că veritabila cetate a chimiei se apropie de debut. La primul obiectiv al combinatului — rafinăria — urmează ca pînă la sfîrșitul anului să fie introdus țigii pentru realizarea celor dintîi probe. Ritmul de lucru s-a accelerat. Vizita de lucru, din luna august, a secretarului general al partidului a impulsinat

activitatea constructorilor. Au fost stabilite măsuri noi, mai eficiente, atît în organizare cit și pe plan tehnic. Au fost concentrate toate forțele disponibile pe plan județean, îndeosebi forțe umane, muncitori cu înaltă calificare pentru grăbirea lucrărilor și la celelalte obiective economice de pe această platformă.

O rafinărie de țigii, un combinat petrochimic, o centrală electrică și un port maritim industrial. Ambițiile prind viață. Se conturează din ce în ce mai mult o nouă așezare. Asta înseamnă industrie puternică, utilaje moderne. Cu cincisprezece ani în urmă, faptele acestea presupuneau și meserii noi. Azi, doar calificare înaltă, specializare. Una dintre fotografiile noastre vă înfățișează prima promoție de specialiști petrochimicști care vor lucra la combinat. Vor scrie în curînd prima filă

a cronicii platformei dobrogene cu conștiința pionieratului. O parte din nucleul unui viitor detașament muncitoresc al străvechii așezări de pe malul mării.

Midia-Năvodari. Un capăt de țară. Pămînturile pustii au prins viață implinînd rodnicia Dobrogei. Pe fostul mal singuratic al Midei vor intra în funcțiune peste un an primele dane ale portului pentru produse chimice și petroliere. Constanța, Mangalia, Agigea, Midia-Năvodari sînt cîteva dintre făloanele unei super-industrii ridicate acolo unde, odată, doar vacanțele de vară dezmoreau un țărml cel mult plin de istorie sau de nostalgii trezite de catargul unei nave ce mingiia orizontul.

RADU BARBU ■

Un bloc cu gard personal și două apartamente care devin unul singur!

Ciți dintre cei care stau la blocuri și încă în Capitală nu simt nevoia unui gard, a unei porțițe, a unui copac în imediata apropiere, un copac ce face „priză” cu caloriferul, cu televizorul sau cu aspiratorul, cu modernul adică? Dar ce să facem, stăm în cartiere de blocuri și când vrem porțiță, când îi simțim nevoia, ne urcăm în tren și mergem la țară. Totuși, ce să facem, există și totuși, în plin centrul orașului-capitală, pe strada Pivnicerului nr. 4-6 există un bloculeț cu 20 de apartamente prevăzut cu un gard zdravăn și o curte lată de circa 10 metri. Gardul este de jur-impresur și vă asigurăm că locatarii, ingineri, medici stomatologi, dactilografe ba chiar și un zidar între alții intelectuali, o duc bine. Ei înfrumusețază curtea, fac gard viu și chiar au reușit să fie o asociație model pe linia curățeniei. Oamenii n-au făcut de capul lor această oază în plin centrul orașului, nu, au acte și ni le și arată căci ne-am mărturisit mirarea față de existența unui asemenea bloc-minune. Și iată motivele pentru care sintem mirați:

- 1) La bloc nu e cu gard — acesta este principiul, pe acesta îl respectăm și îl apărăm;
- 2) Existența curții acestui bloc, nu blocul ci curtea, suprimă de fapt accesul integral pe strada Paharnicului. După ce debutează viguros, drumul pe această stradă este strângut de curtea despre care scriem. Locatarii scării A de pe strada învecinată, Radu Boiangiu nr. 8, blocul 38, sint practic sacrificați căci mașinile le trec literalmente pe la nas. Dacă nu era gardul, ele, mașinile, ar fi trecut pe mijlocul străzii ceea ce reprezintă normalul. Privind lucrurile prin imediata perspectivă atunci vom spune că în față, pe Bulevardul 1 Mai se va construi un magazin de mobilă, cu depozit, și că marfa nu poate să ajungă decât trecind pe strada Paharnicului. Mașinile vor trece pe la nasul locatarilor blocului 38 și pe la 10 metri distanță de blocul-minune.
- 3) Pe strada Clucerului sint circa 40 de familii cărora I.C.R.A.L.-Herăstrău le-a desființat sobele de mai bine de un an în scopul introducerii încălzirii centrale. Conducța nu poate fi trasă decât prin curtea blocului rustic și la început locatarii acestuia s-au opus. Grija și omenia deputatului Nicolae Dragoș, este vorba de poetul cu același nume, au rezolvat situația, căci se face acum, deși ritmul de lucru al I.C.R.A.L.-ului Herăstrău ar putea fi încă impulsional.
- 4) Iată o parte dintr-o adresă: „Consiliul popular al municipiului București. Sectorul de arhitectură și sistematizare. Sector control și autorizații. Către Asociația locatarilor blocului A 1, strada Pivnicerului nr. 4-6, inginer Chira Au-

rel. Numărul 18261 din 3 august 1976. Referitor la cererea dumneavoastră înregistrată la S.A.S. cu nr. 18261/1976, prin care solicitați avizul necesar executării unei împrejurări la imobilul proprietate personală, situat în strada Pivnicerului nr. 4-6 vă facem cunoscut: Din punct de vedere a sistematizării, S.A.S. nu are obiecțiuni pentru delimitarea proprietății spre stradă, cu un gard viu amplasat în continuarea celei existente al imobilului alăturat, realizând o estetică unitară cu acesta...”

Citeva precizări:

- 1) Din punctul de vedere al S.A.S. nu există nici o obiecție. Dar din punctul de vedere al locatarilor scării A din blocul 38 de pe strada Radu Boiangiu? Dar din punct de vedere al celor 40 de familii de pe strada Clucerului?
- 2) Ar fi totuși bine ca S.A.S.-ul să emită autorizații după ce vede la fața locului despre ce este vorba;
- 3) La data emiterii acestei autorizații construirea blocului 38 începuse, de magazinul de mobilă de pe 1 Mai se știa;
- 4) S.A.S.-ul trebuie să respecte punctul de vedere al oamenilor în limitele legii, în limitele rezonabilului, în limitele pe care le acordă egalitatea născută din aceiași bani plătiți. Și locatarii blocului 38 au plătit apartamentele, este, de asemenea, bloc proprietate personală și nu trebuie dezavantajați.

Ideea gazetărească a acestei anchete este următoarea: întilnești o derogare și se întimplă citeodată ca verificând-o la sînge, cum se spune, s-o aperi. Adică să înțelegi ceea ce nu trebuie înțeles. Vrem să fim purtători de cuvînt, avem datoria de fapt, ai legii și nu ai derogărilor de la ea. S.A.S.-ul deci trebuie să-și explice poziția și nu este, de această dată de datoria noastră să înțelegem, să acordăm atenție, să nu ne pripim etc., etc.

Nu doar în ceea ce privește complicitatea poveste a blocului cu gard personal ci și multe aspecte care privesc disciplina în construcții. Fiindcă, iată și alte fapte. Pe șantierul 2 al Grupului de șantiere nr. 1 a cărui muncă și competență le-am subliniat și elogiât chiar noi înșine într-un reportaj anterior și încă în deplină cunoștință de cauză, se mai petrec lucruri ce ies din sfera muncii. Iată! Insoțim organe ale Circumscripției 2 miliție la a cărei solicitare am răspuns efectuind ancheta de față și vizităm tronsonul 1 al blocului 44 A 1 în curs de predare la beneficiar, adică la I.C.V.L. Vizităm apartamente, spre a vedea dacă sint executate conform proiectului. Știm și știți și dumneavoastră că unii doresc să-și pună parchet, gresie pe hol și la baie și mai știm că unii obțin aprobări iar

alții nu. Ne însoțește un băiat care are cheile și pe băiat îl cheamă Costică. Costică ne conduce deci prin apartamente. În apartamentul cu numărul 13 nu a fost turnată șapa, nu s-a pus faianță la baie și bucatărie. Proiectul de execuție prevede cover de PVC, faianță la baie și bucatărie. Într-o cameră a apartamentului găsim circa 6 metri cubi de scindură categoria a II-a și tovarășii noștri de anchetă, lucrători de miliție, se arată surprinși de cantitatea de materiale. Găsim și parchet și sigur că tovarășii vor verifica de unde a fost cumpărat și cum. Este de datoria dinșilor și și-o vor îndeplini. Apartamentele 7 și 8 sint deja unul singur și unul dintre proprietari ni-l arată cu multă bunăvoință. Arată somptuos cu cele 6 camere ale sale, cu bolte largi ș.a.m.d. Discuție cu inginerul Constantin Soare:

— Apartamentele 7 și 8 sint executate conform proiectului? Ne referim la faptul că ele sint de fapt unul.

— Au fost executate conform proiectului.

— Așa cum arată sint conform proiectului?

— Nu.

— Cu ce s-au abătut de la proiect?

— Au dispărut câteva ziduri.

— Cine poate să ne spună de ce și cum?

— I.C.V.L.-ul. Noi nu avem nici o treabă.

I.C.V.L.-ul poate să ne răspundă căci au aprobat într-adevăr tovarășii de acolo cererea 1476 din 28.06.1978. Într-un dosar plin cu asemenea derogări, renunțări și așa mai departe, dosar al blocului 44 A 2, ce îl execută, de asemenea Grupul de șantiere nr. 1, șantierul 2, găsim și păstrăm la noi o notiță: „Tov. Mateescu. Vă rog din suflet să analizați cele reclamate, eventual o discuție cu I.P.B. și redacția dv. răspunsul. Cu mii de mulțumiri”. O semnătură ce nu se poate descifra. Precizări:

1) Biletul este scris de un funcționar sau o funcționară de la șantier sau de la grup.

2) Pe un limbaj atît de elevat și senti-

mental se cere înțelegere pentru răscoirea apartamentului 13, scara A, etaj 3 al cărui viitor proprietar este un medic.

3) Tov. Mateescu este dirigintele șantierului, deci poate să facă asemenea prietenești servicii.

În ancheta noastră urmează episodul ce ar putea fi intitulat „Care Costică?” Ne spune inginerul Constantin Soare: „Pe băiatul cu cheile, pe cel care v-a condus în apartamente, l-am dat afară. La noi nimeni nu are voie să fotografieze, nimeni nu are voie să intre fără să știm noi, dar absolut nimeni. De-aia l-am pus acolo și nu pentru altceva”.

Ne gândim la cel puțin trei lucruri: a) Ingerul Soare nu este patron să dea afară un om al muncii în câteva ore; b) Costică a însoțit tovarășii de la miliție și un ziarist; și cit privește fotografiați nu înțelegem ce lucruri ar fi dorit dinsul să nu fie văzute.

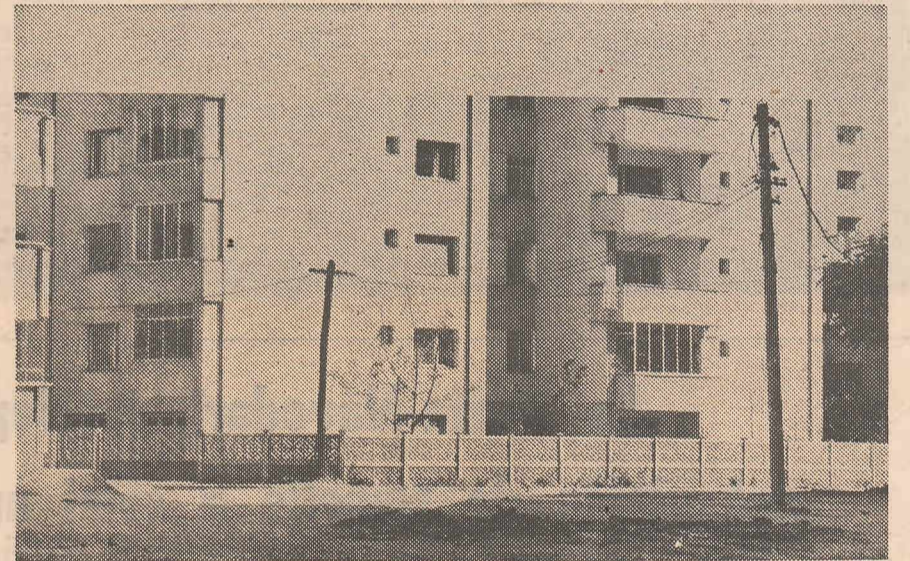
— Tovarășe inginer, dumneavoastră de miliție vă temeți?

— Nouă ne-au dispărut foarte multe chiuvete.

Noi consemnăm răspunsul ca atare și cei în drept au motive și să se considere jigniți și să procedeze corect și legal.

Revenind la derogări — al căror temei nu ne-am propus să-l investigăm, facem precizare că însăși conducerea Consiliului popular al sectorului 1 s-a sesizat de atît de multe derogări, aprobări suplimentare, lipsă de disciplină pe șantierul acesta și începind cu 5 octombrie, prin ordin scris, a hotărît să nu se mai admită nici o derogare de la proiect. Foarte bine căci, de ce să n-o spunem, proiectul este, în cazul respectivului ansamblu, frumos și execuția apartamentelor, în mare, demnă de toată stima. Am semnalat aceste câteva lucruri în dorința de a preveni fapte ce pot deveni grave, fapte ce pornesc uneori sau chiar adeseori de la o derogare. De la o porțiță care devine, rar, dar devine, chiar porțiță.

EUGEN SECELEANU ■

Blocul cu gard personal

Apti, inapti, perimați...

Discuția despre calificarea profesională, reactualizată în ultimele zile prin intervenția deosebit de oportună a secretarului general al partidului, cu prilejul recentei întilniri de lucru cu primii secretari ai comitetelor județene de partid, supune atenției noastre, a tuturor, obligația de a nu uita că sintem, indiferent de pregătirea, de specialitatea pe care o avem, sau de postul pe care îl ocupăm, supuși fenomenului tot mai rapid al perimării cunoștințelor. Cazul, absolut real, al unui director care, cu cîțiva ani în urmă, cînd începuse programul de reciclare — dovedise la un test că nu mai putea răspunde satisfăcător nici măcar la cunoștințele elementare care se predau atunci în facultate nu mai miră, azi, pe nimeni.

Ce era de făcut cu un asemenea specialist care nu mai ținuse pasul cu progresul științei? S-au întrebât tovarășii care conduceau cursurile respective. Avea rost reciclarea? Dar ce să reciclezi? Au făcut sesizarea necesară, iar organele competente au decis să fie scos din funcție și trimis să ia meseria de la capăt; din atelier. Fiindcă omul nu numai că nu mai era apt să fie conducător, nu numai că era perimat, dîin punct de vedere al cunoștințelor, devenise de-a dreptul incompetent în meseria sa.

Nu, cazul nu este un simplu exemplu... propagandistic. Situația fusese veri-

ficată cu multă vreme înainte în țări cu o bună dezvoltare tehnică, ceea ce a și făcut, de altfel, ca în literatura de specialitate să apară termenii folosiți în titlul acestor însemnări, termeni care, fără a ne permite vreo contribuție personală la definirea lor, considerăm necesar a-i face mai mult cunoscuți și în rândul specialiștilor noștri.

Americanul Th. N. Ferdinand spunea că „perimarea apare atunci cînd un specialist face uz de puncte de vedere, teorii, concepții sau tehnici care sint mai puțin eficiente în rezolvarea problemelor decît altele aflate în mod curent la dispoziție în domeniul respectiv”. Cauza perimării: lipsa de familiarizare cu aceste teorii, concepții etc. Efectele perimării: o eficiență mult mai scăzută (pînă la găsirea soluției necesare, perimatul pierde incomparabil mai mult timp și deseori, realizează lucru de mai slabă calitate).

Interesant este că se disting trei tipuri de perimare, prima dintre ele fiind perimarea profesională. Perimat profesional este cel a cărui competență profesională nu mai îmbrățișează cele mai avansate cunoștințe și tehnici pe care le cuprinde disciplina respectivă. Atenție, ni se spune: marea majoritate a reprezentanților diverselor domenii sint într-o anumită măsură perimați profesionali! Ceea ce ne cere, desigur, o atenție continuă la noi înșine, un efort continuu de a ține legătura — deși pare paradoxal cu... profesia noastră aflată însă în plin dinamism. Al doilea tip de perimare: perimarea de specialitate (lipsa de cunoștințe noi în specialitatea în care lucrezi, ceea ce contribuie direct la perimarea ta profesională). Al treilea tip de perimare: perimarea de post sau funcție (deteriorări provocate de consumul mic de timp pentru înnoirea cunoștințelor în profesie și specialitate, în comparație cu timpul afectat

treburilor administrative etc. — cazul celui ce se „auto-inglodează prin promovare” neștiind să imbine munca de conducere cu munca și pregătirea în specialitate).

Aptul să lucreze, și să lucreze bine, profesionistul este cel care dă dovadă de un grad scăzut de perimare sub toate aspectele. Inaptul, incompetentul este, dimpotrivă, cel perimat la toate cele trei niveluri (cazul, credem, al directorului mai înainte citat). El face parte, spun cercetătorii fenomenului, dintre „lucrătorii perimați care nu mai pot fi citați de puțin ajutați”.

Ce contribuie la atingerea unor asemenea grade de perimare? Bineînțeles, în primul rînd lipsa unui sistem organizat de reciclare periodică, obligatorie. Foarte interesantă este însă observația specialistului american citat potrivit căreia o cauză fundamentală a perimării o reprezintă slăbiciunile personale ale indivizilor. Cităm cîteva dintre ele, cu titlul aproape umoristic dar nu de trecut cu vederea. Greii de cap — chiar dacă la un moment dat au reușit să treacă printr-o școală sau o facultate — sint candidați siguri la perimare. Flegmaticii (temperamentali), de asemenea, calea lor de „evoluție” ducînd spre superficialitate și neglijență. Automulțumii, incuiții și dogmaticii sint, la rîndul lor, pasibili de mari grade de perimare la toate cele trei niveluri.

Un grad foarte mare de perimare dovedesc, conform cercetărilor, specialiștii din domeniile care evoluează cel mai greu (domeniile așa zis stagnante). Dimpotrivă, perimarea este mai mică la profesioniștii unde știința aduce zilnic elemente noi și îndosebi la cei care au parcurs continuu traseul cercetare-producție. Astfel, în cazul profesorilor universitari care lucrează la catedră, în la-

boratoarele de cercetări și au o permanentă legătură cu fabricile, gradul de perimare este cel mai mic. Ei sint oamenii „cei mai vii” ai unor profesii, aflate în continuu progres.

„Unora, desigur, toate aceste explicații le sint cunoscute. Altora li se par ușor de intuit. Și totuși, în paralel cu masa largă a specialiștilor apti să-și desfășoare în foarte bune condițiuni munca, întilnim frecvent și categoria perimaților sau inapților. Nu mai auzim, oare, respirația grea a acelora care gîfîie să descopere o soluție (tehnică, organizatorică etc.) această soluție existînd? Ineficienții „binvoitori”, chiar foarte „harnici” și „muncitori” nu se întilnesc și ei atît de des? Nu știm că munca cea mai stagnantă (în aparență, într-o bună măsură), aceea a învățătorului, l-a pus în ultimii ani într-o mare încurcătură pe cei mai mulți, chiar și la predarea desenului, în viziunile noi, moderne, ca să nu mai vorbim de matematicile care pretind predarea teoriei mulțimilor de la clasa I? Apoi, nu ne întilnim — din păcate mult prea des — cu părerea (perimată) potrivit căreia perimarea are loc îndeosebi în domeniile tehnice, cît timp ea se constată și în munca funcționarului cel mai simplu, a directorului de cămin cultural și chiar a activistului?

Problematice perimării ne privește pe toți. Indiferent ce sintem sau cine sintem. Este rugina timpului așternută peste domeniul în care ne-am pregătit, peste specializarea spre care ne-am orientat, peste postul pe care-l ocupăm. Înălțurarea ei se face trecînd pragul bibliotecii, țînînd contactul permanent cu producția, cu munca, cu viața. Căci dacă pe toate diplomele scrie „absolvent”, pe nici una nu se mai poate scrie „apt” pentru o viață întregă...

EUGEN FLORESCU ■

„Sintem sensibili la orice idee menită să facă munca noastră mai eficientă”

— Tovarășe inginer Dumitru Stolan, iată că, după aproximativ o jumătate de an, „Flacăra” bate din nou la usa dumneavoastră, spre a vă întreba, în numele sutelor de mii de bucoreșteni care beneficiază zilnic de serviciile transportului în comun, care mai e situația la I.T.B.? Să nu mă înțelegeți greșit. Fiind cu un obșnuit al tramvaielor și autobuzelor, nu mi-ar fi greu să găsec singur un răspuns la întrebarea de mai sus, dar îndrăznesc să consider că dumneavoastră, ca director general al I.T.B., nu aveți numai dreptul de a fi criticat ci și pe acela de a fi ascultat, de a da explicații în mod public. Cu alte cuvinte, deși dețin un punct de vedere propriu, as fi interesat să-l aflu pe-al dumneavoastră. Care mai e situația la I.T.B.? E mai bună, e mai rea?

— Susțineți că aveți un punct de vedere propriu despre circulația pe I.T.B. Care e acesta?

— Mă tem că s-au cam inversat rolurile! Până una, alta, eu pun întrebările! Dacă țineți neapărat, am să vă informez că, după opinia mea, mijloacele în comun nu circulă totdeauna așa cum ar trebui dar, repet, e o părere personală. Acestea fiind zise, v-aș ruga să revenim la subiect.

— La anumite capitole, stăm mai bine ca altădată. La altele, stăm mai rău.

— Vă propun să le luăm pe rând.

— Prin grija permanentă a organelor de partid și de stat, în general, prin atenția deosebită a primăriei, în special, parcul nostru s-a îmbunătățit numeric și s-a modernizat. Planul de dotări noi pe anul în curs numără 215 autobuze, 50 de tramvaie, 80 de troleibuze, 167 de taximetre și 39 de microbuze maxi-taxi care, adăugate mijloacelor în circulație, asigură un supliment mediu de 150 de vehicule, în condițiile în care, firește, am fost nevoiți să procedăm la unele casări, retrăgând de pe trasee mașinile cu durata de serviciu indeplinită. Față de anii trecuți, ne prezentăm mai bine și în ceea ce privește situația pieselor de schimb, sector în care, de asemenea, am primit un sprijin substanțial din partea forurilor superioare. La unele repere, avem chiar stocuri supranormative dar, din păcate, o livrare neritimică și mai ales dezsortată, continuă să ne producă dificultăți financiare, immobilizând sute de vehicule.

— Cite anume? Din ce cauze?

— Cam 800. Marea majoritate prezintă defecțiuni la motor, la cutia de viteză sau la transmisie. Pistoanele și pinioanele pentru cutia de viteze, primarele așteptate din import, celelalte de la Brașov, ne dau cele mai mari bătăi de cap.

— Ați făcut cum ați făcut și, până la urmă, tot la neazuri ați ajuns! V-aș fi recunosător dacă v-ați întoarce la chestiune.

— Mă rog. Capacitatea de întreținere a crescut în acest an pe peste 20 la sută, ca urmare a măsurilor luate de Comitetul municipal de partid, de Comitetul executiv al Consiliului popular, dar și ca urmare a solicitărilor cu care Centrala de construcții-montaj a răspuns, mult mai bine ca altădată, solicitărilor noastre. La capitolul realizări, as mai include scăderea numărului de neplătitori din mijloacele transportului în comun cu aproape 20 la sută, deși extinderea autotaxării a dus la creșterea numărului de controlori și, implicit, la sporirea vigilenței. După calculele noastre, până la sfârșitul anului vom dispune de un corp de aproximativ 1500 de controlori.

— Un moment. Tovarășe director general, as dori să ne explicați ce câștigă întreprinderea renunțând la taxatori și înmulțind în paralel, numărul de controlori. Câștigă ceva?

— Desigur. Pe de o parte, forța de muncă disponibilă capătă, tot în aria întreprinderii, o utilizare mai eficientă, pe de alta, raportul dintre foștii taxatori și actualii controlori e de 5 la 1.

— Clar. Care e situația abonamentelor?

— Din ce în ce mai bună. Avem, pe octombrie, peste 264 000 de abonamente, ceea ce vrea să însemne că aproximativ 30 la sută din totalul călătorilor pe I.T.B. posedă abonamente. În 1975, ca să vă faceți o idee exactă, numărul abonamentelor nu reprezenta nici 4 la sută. Asta vine în scriștinul afirmației că, astăzi, nu toți cei care urcă în autobuz sau tramvai, nu scot bilete sint călători frauduloși, cum s-ar părea. Pur și simplu, ei au abonamente.

— Să discutăm nișel despre tichete. Adesea, cetățeanul vrea să folosească un vehicul cu autotaxare, dar se trezește că n-are de unde să-și procure tichete! Ce-i de făcut?

— Cunoșc situația. Dealtfel, nu de mult, ziarul „România liberă” ne-a criticat cu asprime pentru o lipsă care nu ține de I.T.B.!

— Cum adică nu ține de I.T.B.?

— Cum auziți. Dacă încasatorii mijloacelor de transport rămân, îndeobște, spre sfârșitul orelor de program, fără tichete, neputând satisface cererile călătorilor, atunci e vorba despre nerespectarea disciplinei interne, pe care

conducerea întreprinderii o sancționează, la sesizare sau la control, cu asprime. Dacă însă tichetele lipsesc din, să zicem, tutungerii sau din librării, nu mai e vina noastră. I.T.B.-ul a făcut ce i-a stat în putință spre a asigura un stoc centralizat necesar pentru o perioadă de timp mai îndelungată, desfacerea lui către populație fiind încredințată diverselor unități comerciale. Eventualele reclamații trebuie înaintate pe adresa Direcției comerciale.

— Dar reclamațiile privind nefuncționarea compoastorelor cui trebuie adreseate?

— Nouă. Știm, nu toate compoastorele funcționează cum s-ar conveni, dar cei care le strică sint, imi pare rău că spun ce spun, călătorii. Firește, o anume categorie a lor. Am găsit compoastore blocate de fel de fel de obiecte, înșepente cu piepteni, cu blacheuri, cu monede și așa mai departe. Cind s-a trecut la noul sistem, am montat compoastorele cu gura în sus. Apoi, silții de împrejurări, le-am așezat invers, pentru a împiedica blocarea lor. Un ziar s-a grăbit să acuze această „inovatie”, cum s-a zis, deși cred că-i era mai ușor gazetărilor respectiv să întrebe ce ne-a determinat să modificăm poziția compoastorelor!

— Să trecem cu discuția la altceva. După obiceiul democrației noastre socialiste, introducerea noilor tarife pe I.T.B. s-a dezbătut în mod public, cu participarea marilor mase de cetățeni. Din câte știm, cu aceeași ocazie, s-au făcut o sumedenie de propuneri concrete vizind îmbunătățirea transportului în comun. A ținut cont conducerea I.T.B. de ele? Dacă da, în ce mod?

— Aș dori să fac o scurtă introducere. A intrat, de cîtiva ani, în stilul nostru de muncă stringerea legăturilor cu întreprinderile, cu oamenii muncii, cu locuitorii Capitalei. Avem relații directe și fructuoase, de-acum tradiționale, cu cîteva unități industriale mari, cum ar fi I.P.R.S.—Băneasa, I.M.G.B., „Republica” și altele. În vară, factori de conducere din I.T.B. au luat parte la o masă rotundă, organizată sub auspiciile gazetei „Munca”, alături de președintele comitetelor sindicale de la mai multe întreprinderi bucureștene, înțilnire care a însemnat un real câștig pentru noi. În plus, lunar, au loc comandamente care dezbate probleme legate de îmbunătățirea activității transportului în comun, cu participarea reprezentanților celor 6 sectoare teritoriale și ale marilor platforme industriale. Ce vreau să spun cu toate astea? Că ne aflăm astăzi mai aproape ca oricind de publicul călător și că, în măsura în care propunerile cetățenilor sint realiste și aplicabile, sintem sensibili la orice idee menită să facă munca noastră mai eficientă. Am să dau cîteva exemple concrete.

Pe baza sugestiilor oamenilor muncii, tramvaiele 22 și 24, troleibuzele 82, 87, 88 și 90, precum și autobuzele 78 și 101 și-au reluat traseele de bază, fracționate sau scurtate după seismul din martie 1977. S-au prelungit liniile 64, pină la Chibrit, 67, pină în strada Dimitrie Pompei, 31 R, pină în cartierul Dămăroaia. Pentru buna servire a lucrătorilor de la I.T.T.A., unitate situată la fostul capăt al liniei 31R, intenționăm să ducem pină acolo, la orele de începere a schimburilor, unele ture din linia 31. Traseele lui 33 și 78 s-au modificat, în ideea măririi ariei de servire a populației. Analizind cererile oamenilor muncii și corelind-le cu posibilitățile noastre, am dispus efectuarea de curse suplimentare pentru satisfacerea cerințelor la ieșirea din schimburi, îndeobște noaptea, la I.C.T.B., la „Neferal”, la I.C.M.E., la „23 August”, la I.M.G.B., în zona Pipera, în cartierul Militari etc. Am înființat curse speciale pentru „7 Noiembrie”, pentru Stația de tratare a apei de la Rosu, pentru întreprinderea de produse lactate „Colentina”. Recent, am inaugurat 7 trasee de maxi-taxi, unind zona centrală a orașului cu marile cartiere, curse pe cit de solicitate, pe atit de rentabile. Venind în întîmpinarea propunerilor călătorilor, am prelungit, nu demult, linia spre Drumul Taberei pină la Valea Oltului și am înființat, chiar săptămîna trecută, traseul 127, care leagă platforma industrială Berceci cu cartierele Balta Albă și Titan. Cursele directe, pe bază de abonament, au ajuns astăzi la 80, dar numărul lor e în continuă creștere și sperăm, cu ajuto-

rul promis de I.T.T.A., să le înmulțim pină la 150, cifră care ar satisface, după calculele noastre, toate cerințele.

— Sigur că toate acestea sint, tovarășe director general, realizări, pași înainte, pentru care întreprinderea pe care o conduceți merită vorbe bune, cuvinte de laudă. Ce se întîmplă însă cu tramvaiul nostru cel de toate zilele care, nu cred că vă spun vreo noutate, merge uneori ca melcul, de ni se lungese urechile așteptindu-l prin stații?! Ziceți că starea parcului s-a îmbunătățit și că situația pieselor de schimb e tot mai bună. Atunci?

— Din acest punct de vedere, rămînem în bună măsură datori față de călători. Partea noastră de vină este una, am mai discutat și altădată pe această temă, dar mai e ceva. Pe linia tramvaiului despre care vorbiți, de fapt, ca pe toate celelalte linii, în paralel cu mijloacele noastre circulă zeci și sute de alte autovehicule. Camioane, trailere, autobasculante, turisme și așa mai departe. E suficient ca unul dintre ele să rămîna în pană, blocind circulația, iar lumea, în necunoștință de cauză, se și grăbește să arunce vina pe I.T.B.! Acesta e doar un exemplu. Dar sint o sumedenie în care se confundă problemele generale ale metropolei, reale, legate de explozia industrializării și a urbanisticii, analizate cu simț de răspundere de forurile competente după un plan de rezolvare urmat cu consecvență, cu problemele transportului în comun. În condițiile în care am înregistrat unele progrese în ceea ce privește stabilizarea cadrelor, ne confruntăm cu o fluctuație a personalului încă mare, de unde o serie întregă de acte de indisciplina, de abateri care atentează la ritmicitatea circulației. Ne arătăm și ne vom arăta în continuare intransigenți față de orice încălcare a disciplinei, indiferent de funcția celui care a comis greșeala. Astfel, cu puțin timp în urmă, printre altele și pentru nerespectarea graficelor de țesire a mașinilor pe traseu a fost schimbat șeful autobazei din Șoseaua Alexandriei.

— Vă întrec pentru o clipă. Ați adus vorba despre ieșirea autovehiculelor pe traseu. Cite mijloace de transport are, acum, I.T.B.-ul în circulație?

— Dimineata, la ora de vîrf, au fost 1500 de autobuze, 670 de tramvaie și 460 de troleibuze, maximum de parc disponibil. Mai mult nu putem scoate si, din sondajele noastre, cred că nici n-ar fi nevoie, virtul de dimineată fiind, în general, rezolvat corespunzător. Ne concentrăm eforturile spre a satisface vîrfurile de prînz, între orele 15—17, către care vom distribui toate suplimentările de care sintem capabili.

— Nu mi-ați răspuns exact la întrebare. Acum, cind ceasul arată 11,15, cite mijloace de transport în comun circulă?

— Mai puține decit în primele ore ale dimineții.

— De ce?

— Pentru că, sculat de la 2 noaptea, șoferul are nevoie de o refacere a forțelor, spre a se reintoarce proaspăt la volan în orele de după prînz, cind cerințele circulației cresc extraordinar. Apoi, sau în primul rînd, pentru că la ora asta cererea de transport e la jumătatea vîrfului de dimineată. E bine de spus că, deși am fost în ultima vreme serios sprijinit de organele de partid și de stat pe linia satisfacerii nevoilor sociale ale lucrătorilor noștri, iată, de pildă, anul acesta itebistii au primit un număr mult mai mare de locuințe decit în trecut, continuăm să ne confruntăm cu un deficit de personal. Numărul oamenilor care au plecat din I.T.B. s-a înjumătățit, prin comparație cu aceeași perioadă a anului trecut, dar deficitul a crescut în ceea ce-i privește pe conducătorii de autovehicule, lucru firesc dacă ținem seama că a crescut și parcul. Ne lipsesc, în prezent, cam 800 de șoferi și vatmani.

— Tovarășe director general, să luăm o linie, 31 R, să zicem. Cum vi se pare că merg lucrurile pe ea? Merg bine, merg prost?

— Nu cred că e cel mai bun exemplu căci, prin prelungirea recentă, 31R a ajuns să aibă 20 de kilometri, fiind un traseu greu de stăpînit. Pe linia respectivă circula la ore de vîrf 62 de mașini. Ca să satisfacem integral nevo-

ile traficului, ar trebui să sporim acest număr pină la 100 dar, în condițiile în care 31 R traversează zona centrală a orașului, foarte greu de străbătut datorită aglomerației, stopurilor, blocărilor, nu toate provocate de I.T.B., nu putem face acest lucru, căci ar însemna să circulăm bară în bară! De fapt, ca atitudine generală, nu ne propunem să mai înființăm trasee noi și nici să le extindem pe cele actuale, ci numai să le consolidăm și să le îmbunătățim. Vom căuta soluții spre a perfecționa ritmicitatea pe traseele existente. Vom depune toate eforturile pentru o mai bună întreținere și o folosire mai rațională a capacităților existente. Ne vom strădui ca, pe baza personalului existent, să limităm abaterile disciplinare, cu toate că și cu disciplina asta eu consider că e o întregă poveste.

— Anume?

— Departe de mine ideea de a contesta că mai avem foarte multe de făcut din punct de vedere al disciplinei. Dar, prin comparație cu unități care au cam același personal ca al nostru, noi nu stăm rău. Numai că, așa cum am spus-o și cu alte ocazii, I.T.B.-ul își desfășoară activitatea sub ochii oamenilor, orice act de indisciplina devenind, prin firea lucrurilor, public. Alții, nu aruncă piatra în curtea nimănui, își spală rufele murdare în familie. Noi, pentru că asta e specificul muncii în transporturi, le spalăm cu martori. Făcînd o asemenea afirmație, vreau să spun că nu totdeauna sintem criticați pe drept.

— Chiar așa, tovarășe inginer Stolan?!

— Chiar așa. Iată, un vatman care tipă la un călător este, repede, luat în primire de cetățeni și, de regulă, ajunge în ziar sau la televiziune. În schimb, un călător care injură un vatman că nu opreste într-o stație desființată, am asistat la un asemenea caz pe bulevardul Șulea, în dreptul I.A.S.B.-ului, coboară liniștit din tramvai și-și vede de ale sale. E drept să fie așa?

— Iar puneți întrebări?!

— N-am făcut altceva decit să gîndesc cu voce tare.

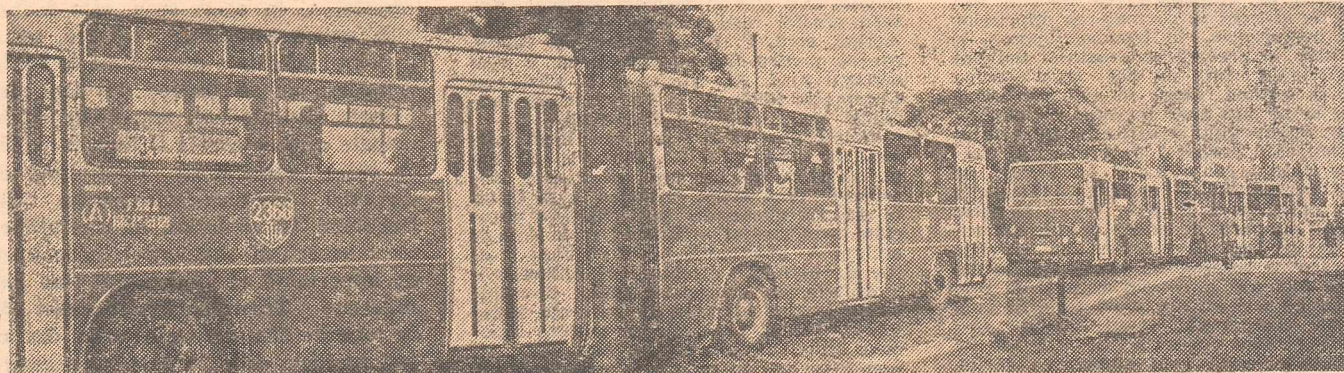
— Ultima chestiune. V-ați plîns și altădată, vă plîngeți și acum, de zona centrală a Capitalei care generează, susțineți dumneavoastră, o sumedenie de greutăți transportului în comun. E așa sau numai mi s-a părut?

— Multe din neajunsurile noastre pleacă de acolo. În zona Universității, de pildă, la orele de trafic intens, noi deplasăm, după programări stricte, peste 500 de vehicule pe oră și sens, amestecate printre alte 10 mii de mașini, de stat sau particulare. Cu alte cuvinte, în zona centrală se circulă anevoios, cu o viteză medie sub 10 kilometri pe oră, se va circula și mai anevoios intrucît, ca urmare firească a creșterii nivelului de trai, vor intra în București, anual, cam 30 000 de autovehicule, proprietate personală. La Universitate e încă bine. Pe Splai, dimineata, viteza de circulație pe I.T.B. nu depășește 6 kilometri pe oră. Am să mă opresc la Splaiul Independenței. Acolo, o serie de greutăți provin din faptul că nu toate întreprinderile au înțeles să respecte indicația decalării programului, încălcînd o hotărîre a primăriei. Astfel, în loc să înceapă în 3 serii, cum s-a stabilit, la 6,30, 6,45 și 7,00 „Semănătoarea” începe la 6,30 și 7,00! M.C. Ind. începe la 7,30 în loc de 8,00. Mai sint și alte exemple, din alte zone ale Capitalei: A.S.E., 8,00 în loc de 7,45, I.S.P.I.F., 6,45 în loc de 7,30 și 7,45, I.C.E. Uzineexportimport și M.C.I.M. Centrala de echipament special, 7,30 în loc de 8,30, I.C.R.T.I., 7,30 în loc de 6,45, ICEMENERG, 6,45 în loc de 7,45 și 8,15 etc., etc. E bine de spus că la început, toate aceste unități au respectat întocmai orarul decalării dar, cu timpul, l-au schimbat, cu de la sine putere! Fiind vorba de multe întreprinderi, plasate în zone diverse ale orașului, e lesne de dedus că nuvele ale o foarte greu, dacă nu imposibil, să urmărim toate schimbările și să facem demersurile necesare revenirii la programul stabilit de municipalitate.

— Ce să înțelegă bucoreșteanul din toate cele ce mi-ați spus privitor la întreprinderea pe care o conduceți?

— Vom întări disciplina și vom acorda o atenție tot mai mare reparatelor și întreținerii mijloacelor de transport și ca atare, sint motive să asigurăm beneficiarilor că vor circula mai bine, mai fluent și mai repede. Deși, firește, minuni nu vom putea face.

OIDIU IOANIȚOIAIA

O imagine care relevă că disciplina pornește de la cap de linie!

Salvind vechi zidiri, inginerul Dinu Moraru descoperă soluții și pentru noile construcții

Dr. ing. Dinu Moraru, autor a numeroase lucrări și invenții apreciate și aplicate în întreaga lume, care aduc un sprijin deosebit în lupta pentru conservarea unor monumente amenințate cu deteriorarea iremediabilă, este supranumit și doctorul zidurilor bătrâne. Și renumele i se trage mai ales de la metoda Moraru de salvare a frescelor, aplicată în țară la biserica domnească de la Tirgoviște, ale cărei ziduri suferiseră vitregiile vremii și ale cutremurului din 1940 și de la salvarea picturilor murale din biserica de la Cinciș. Aceasta, considerată până atunci ctitorie corvinească datorită, doar, tradiției orale, urma să fie acoperită de apele lacului de acumulare de la Teliuc. Descoperirea sa și a inginerului Ion Istudor, nu numai că a salvat frescele cu pricina, dar a și confirmat tradiția orală stabilind cu exactitate că biserica de Cinciș era o ctitorie a Corvineștilor. Dar nu ne propunem să vorbim numai despre conservarea și recuperarea frescelor, deși în acest domeniu a mai dat încă din 1968 un procedeu și dispozitiv pentru înlăturarea depunerilor săline de pe suprafețele pictate, așa cum s-a întâmplat la minăstirile Arnota și Cozia, acoperite pe alocuri cu un strat de depuneri de săruri, procedeu preluat și folosit și la Ostia Antica, urmare a cererii Institutului central de restaurări din Roma, procedeu de care se interesează, mai de curând, și primăria Venetiei.

Autor al unui impresionant număr de lucrări științifice, peste 190 de titluri, din care 50 de brevete de invenții în țară și peste hotare, continuă migăloasele cercetări privind combaterea umedității în construcții, în zidurile groase și vechi ale monumentelor istorice. Fenomenul complex al migrației electroosmotice a fluidelelor polare în medii poroase cu structură capilară, cu punerea în evidență a depresionii anodice și suprapresiunii catodice, cu toate implicațiile lor termodinamice, a fost denumit de savantul Henri Coandă drept „efectul Moraru”. Pe baza acestui efect s-a realizat un grup de invenții brevetate în țară și străinătate privind combaterea umedității în construcții prin electro-drenare, precum și desalinizarea bunurilor culturale din materiale cu structură poroasă.

Despre una dintre cele mai importante și recente lucrări realizate pe baza grupu-

lui de invenții privind combaterea umidității prin electro-drenare, ne-a vorbit chiar autorul invențiilor, astăzi șeful laboratorului pentru combaterea umidității și consolidării în construcții din cadrul Institutului de cercetări pentru construcții și economia construcțiilor — INCERC — din București. Este vorba de asanarea bibliotecii Muzeului Bruckenthal din Sibiu printr-o formulă mult simplificată, industrializată am putea spune, și ea constă în aplicarea unui material electroconductor difuziv de vapori, ceea ce permite uscarea unei clădiri deja finisate prin aplicarea unei tencuieli de aceeași caracteristici cu clădirea. La realizarea acestei perfecționări a colaborat tânărul fizician Mircea Borza, rezultatele putându-se vedea în următoarele două-trei luni. Dinu Moraru s-a mirat mult de un articol publicat de revista noastră în numărul 25 din 22 iunie 1978 și intitulat „Un fenomen numit condens și un altul ce se cheamă birocrație”. Se afirma acolo, pe bună dreptate, că există încă multe apartamente, multe blocuri care sunt supuse deteriorării timpurii din cauza fenomenului numit condens. În articol chiar inginerul șef al grupului de șantier construcții montaj nr. 7, Paul Tănase, se exprima astfel: „până acum știam totuși să rezolvăm condensul, dar acum, se zice, a apărut o metodă modernă, o soluție nouă pe care și noi am dori să o cunoaștem”. Deși nu știe cine îl oprește să cunoască aceste metode noi, dr. ing. Dinu Moraru ne spune că invențiile colectivului său privind combaterea condensului și hidrofobizarea pereților cu material având proprietăți hidrofobe difuzive și biocide sunt brevetate. Știm cu toții că noul nu poate să aștepte, mai ales atunci când el este util. Noile procedee de combatere a condensului și de hidrofobizare înseamnă în același timp și noi procedee de finisare a fațadelor clădirilor, prin vopsitorii hidrofobe. În momentul de față EGCL Giurgiu, str. Dobrogeanu Gherea nr. 2 pentru cei interesați, este de pe acum inundată de comenzi și se organizează cu o mică fabricuță pentru producerea acestor materiale în vederea utilizării lor pe scară industrială în țară. Caz fericit pentru o invenție. De materialele respective s-a interesat și ICMJ Arad, care este și ea în posesia rețetelor și se așteaptă ca materialele hidrofobe și anticondens să poată fi în curând puse la dispoziția constructorilor. Ma-

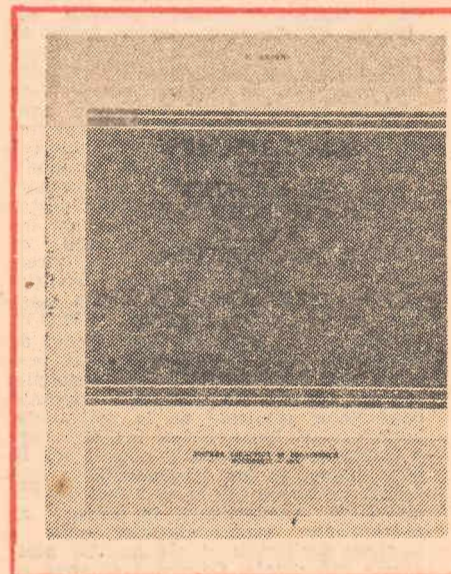
terialele despre care vorbim sînt texturate și au particule poroase hidrofobizate, cu lănițe de natură anorganică și organică, acești lăniți mențin distanța dintre particule, bine studiată. În acest fel, printre particule pot trece aerosolii de apă și nu poate trece apa licnidă, cum este de exemplu ploaia de izbire. Pentru colectivul de cercetători condus de Dinu Moraru aceasta constituie o premieră românească și mondială în același timp, a anului 1978, materializată în produsele brevetate și cunoscute sub numele de Modilit-1, Modilit-2, Modilit-3. Primul material va fi folosit împotriva condensului în apartamente. Tocmai de aceea Dinu Moraru ne declară: „Ne-a mirat spusa inginerului Paul Tănase. Cum să nu existe soluții pentru combaterea condensului, cînd metodele noastre au fost aplicate până în prezent în 20 de județe ale țării, inclusiv în București. Chiar ICRAL Giulești execută lucrări de asanare prin electro-drenare și tencuieli difuzive și anticondens pentru Casa de mode din str. Gabriel Péri nr. 2 prin contract de asistență tehnică cu INCERC-ul. Modilit-2, și Modilit-3, produse lavabile și deci ușor de întreținut, sînt ideale pentru estetica construcțiilor metalice, sînt finisaje difuzive de va-

pori, colorate la dorință și rezistente la intemperii pentru o perioadă de 15 ani, față de 3-5 ani cît sînt actualele zugrăveli pe bază de Vinarom. Plăcute, durabile, anticondens nu se fărîmîțază, nu se cojesc, nu se desprind, nu se exfoliază și nu se decolorează. Au costuri mici. Finisajele Modilit sînt produse ideale pentru zugrăvirea și termoizolarea fațadelor sau fețelor interioare ale pereților atît la construcțiile civile cît și la cele industriale (se folosesc deja la fabrica de materiale fotosensibile din Tg. Mureș), în mediile cu mari degajări de vapori.

Neobositul inventator, dr. ing. Dinu Moraru, medaliat la Bruxelles, Brno și Viena, împreună cu colectivul său încearcă, analizează diferite materiale și combinații, experimentează. Cîteva din viitoarele lor direcții de cercetare ar fi: metode științifice de conservare a bunurilor culturale; hidraulica filtrării în medii poroase cu structură capilară; combaterea coroziei materialelor în medii umede agresive; combaterea biodeteriorării materialelor de construcții; combaterea umidității în construcție sub diferitele ei forme; migrația capilară dinspre exterior, condens, apa de lovire, migrația vaporilor.

Din cele arătate se observă că o parte a acestei activități s-ar putea caracteriza prin denumirea de „igiena construcțiilor”, despre care Dinu Moraru susține că trebuie întreținute ca un organism viu. Fără a exagera cîtuși de puțin, putem spune și noi că doctorul zidurilor bătrîne este și doctor de ziduri tinere.

ION PEȘIȘANU ■

Cartea „Probleme de terapie intensivă și de anestezie în neurochirurgie, neurologie și psihiatrie”, alcătuită de un colectiv sub redacția prof. dr. C. Arseni este o premieră în țară și străinătate deoarece este scrisă într-o formă completă, abordînd toate problemele.

Este necesară pentru toți medicii de orice profil pentru că oricine întâlnește come, de diferite etiologii, pe care trebuie să le cunoască și să ia o atitudine terapeutică.

Farmacia naturii — un dosar deschis

Cercetătorii clujeni au trimis industriei noi rețete

Să notăm pentru început un amănunt revelator: prognoza farmaceutică mondială consideră că, pînă la sfîrșitul anului 1990, peste 60 la sută din medicamente vor avea la bază un extract din plante medicinale. Ne aflăm, cu alte cuvinte, într-o epocă de asalt a fitoterapiei. Semnificativ în acest sens este și o știre de ultimă oră prin care sînt informați că un colectiv de specialiști de la Facultatea de farmacie din Cluj-Napoca a încheiat cu succese remarcabile cîteva îndelungate cercetări privind valorificarea unor importante plante medicinale.

Avîndu-i ca interlocutori pe cîteva dintre membrii colectivului mai sus-amintit, mai notăm faptul că noutatea în sine o reprezintă nu doar virtuțile terapeutice ale plantelor medicinale în discuție, ci faptul că întreprinderea de medicamente „Terapia” din Cluj-Napoca, prin secția sa de la Vișeu, a trecut la elaborarea primelor sarje de medicamente ce vor fi supuse unor minuțioase testări în diferite clinici din țară, după care, potrivit rezultatelor, vor fi puse la dispoziția marelui public.

„Se știa, de exemplu — ne spune conferențiarul Pavel Petcu, grație unui amplu interviu oferit revistei „Flacăra”, acum aproape un an, de către profesorul emerit Teodor Goina, unul din marii animatori ai fitoterapiei din țara noastră — că extractul de crețșoară s-a dovedit extrem de eficient în combaterea diferitelor stări hemoragice, în trombocitopenii, și mai ales în prevenirea avortului iminent la gravidele care nu pot duce sarcina pînă la termen. După 16 avorturi spontane, ca să dau doar un singur exemplu, o femeie, apelînd la virtuțile extractului de crețșoară preparat de profesorul Goina, a născut acum 6 ani un băiețel de toată frumusețea și absolut sănătos din toate punctele de vedere. Vreau să spun că, deși cunoscut de multă vreme, extractul de crețșoară, comentat în revista „Flacăra” a suscitat un asemenea interes că am fost pur și simplu asaltați de sute și sute de scrisori din toată țara. Și iată, forurile competente s-au hotărît să-i acorde atenția cuvenită. Această atenție se materializează prin elaborarea sarjei 0 care se vrea a fi primul pas al extractului de crețșoară spre marele public”. În ceea ce ne privește, ne mai rămîne să transcriem numele autorilor acestui

viitor medicament — prof. T. Goina, conf. P. Petcu, prof. Radu Avram și dr. Ecaterina Andronescu, șef de lucrări.

Un alt produs, cu o soartă aproximativ asemănătoare, în sensul că au trecut aproape 20 de ani de cînd se aplică, experimental, este „Aftolizolul”. Autorii, prof. T. Goina și conf. P. Petcu, l-au experimentat cu rezultate excelente în cadrul Policlinicii 1 și al Policlinicii C.F.R. din Cluj-Napoca, în combaterea stomatitelor aftoase la adulți și copii. În comparație cu medicamentatia clasică, ale cărei neajunsuri erau două, dar suficiente (tratarea era mult prea lungă, iar boala în sine era doar ameliorată, adică, după o anumită perioadă de timp, reapărea), „Aftolizolul”, într-un timp relativ scurt, cinci zile, vindecă total această boală cu zeci și zeci de neajunsuri și implicații care transformă gura adulților și a copiilor în adevărate rani. Din ce se prepară medicamentul numit „Aftolizol”? Dintr-un extract din mai multe specii detrandafir în amestec cu miere naturală și purificată.

Să amintim încă două viitoare medicamente datorate plantei numită ferigă. Este vorba despre Filicina pură pentru uz uman, compusă din totalitatea principiilor active, derivații butir-floro-gluciniici extrași și izolați din extractum filicis, fără substanțele de balast, rezine sau materii colorate, care duc la instabilitatea produsului. Este un medicament antihelmintic și combată cu multă eficiență tenia, dovedindu-se, totodată, și un excelent remediu împotriva viermilor intestinali. Tot filicina, dar pentru uz veterinar, utilizat în parazitozile din zootehnie, mai ales în fenele avicole. Autorii acestor medicamente — prof. Radu Avram, conf. P. Petcu și prof. T. Goina, cărora, pentru filicina veterinară li s-au adăugat prof. Al. Niculescu și asistentul Constantin Milla, de la Facultatea de medicină veterinară din București.

Planta numită drăcilă, sau lemn galben, sau, mai științific, Berberis vulgaris ne oferă un produs care, ca și cele consemnate pînă acum, urmează a fi testat în diferite clinici din țară. Numele viitorului medicament — Biloton forte. Aria de acțiune — afecțiunile hepato-biliare însoțite de infecții, dischineziile biliare, colecistitele, în colecistectomii, dovedindu-se în același timp un puternic hepatoprotector și, totodată, un valoros hipocolesteremiant, adică, mai clar spus, un nou stimulent în reducerea colesterolului. Autorii acestui medicament cu o arie atît de largă — prof. T. Goina, conf. P. Petcu și dr. Michaela Pitea, șef de lucrări.

Ce se întîmplă cu Claviceps purpurea?

Îată o întrebare care sîntem convinși că cititorul nostru nu și-a pus-o Nu și-o va pune nici dacă va afla că nu e vorba de nimic altceva decît despre planta medicinală numită popular cornul secarei. Chiar și după această informație nu credem că se va frîmînta în legătură cu soarta acestei plante. Un amănunt, poate lipsit de importanță, ar fi acela că un om i-a dedicat acestei plante exact 20 de ani din viața sa. Omul respectiv se numește Ovidiu Bojor și este doctor farmacist, expert O.N.U.D.I. în probleme de fitoterapie, o mai veche cunoștință a revistei noastre. Oare un om i se consacra unei plante doar așa, fără nici o noimă, fie ea chiar și plantă medicinală? Bineînțeles că nu. Claviceps purpurea este la ora actuală o plantă medicinală mai aparte. Să transcriem, pe scurt, faptul că din această plantă se obțin astăzi peste 20 de medicamente cu o largă arie terapeutică. La noi în țară, pe baza unor tehnologii originale, românești, se fabrică doar 2 medicamente din această gamă, restul se importă. Puteau fi realizate celelalte medicamente la noi în țară? Da, cercetarea, în acest sens, este încheiată, există capacitate tehnică, adică instalații și utilaje disponibile la întreprinderea de antibiotice din Iași, dar lipsește, deocamdată, tehnologia, tehnologie care se cere a fi pusă la punct de către cercetătorii Institutului de cercetări chimico-farmaceutice din București. Să amintim, în legătură cu acest aspect, și amănuntul deloc lipsit de importanță că anul trecut i-au fost solicitate Trustului Plafar exact 190 de tone de Claviceps purpurea, dar au fost preluate doar 20 de tone necesare fabricării celor două medicamente amintite, adică pentru Bergofen și Coffedol, extrase din ergometrină și ergo-

tamină. Chiar și numai din cele expuse pînă aici, cititorul ar putea înțelege că ne aflăm în fața unei plante medicinale de excepție, dar și în fața unei situații care-și reclamă de urgență rezolvarea, mai ales că cercetătorii Institutului pentru controlul medicamentului și cercetării chimico-farmaceutice dispun la ora actuală de tulpini selecționate pentru alcaoloizii din complexul ergotoxic (mai exact spus alcaoloizi de tipul ergocroninic, ergocristinic și ergocriptinic) care în urma dehidrogenării stau la baza fabricării unei largi game de medicamente din care amintim Rederginul, Rederganul și Dihidrotoxina. Chiar în timpul documentării noastre am aflat că la O.S.I.M. a fost de curînd depus un dosar care face obiectul unei invenții în legătură cu Claviceps purpurea. Este vorba de o metodă românească de separare a alcaoloizilor prin cromatografie în strat subțire, cercetare care a durat exact un an și jumătate.

Dincolo de întrebarea din titlul acestui reportaj, după cum dincolo și de cîteva din aspectele legate de această întrebare, se desprinde suficient de clar concluzia că deși dispunem de specialiști recunoscuți pe plan mondial, deși dispunem de materie primă suficientă, deși am putea fabrica la noi în țară gama extrem de solicitată a medicamentelor furnizate de alcaoloizii celebri Claviceps purpurea, importăm în continuare acele medicamente. Unde și de ce se scurtcircuitează relația cercetare-produție? Aceasta este, cu adevărat, întrebarea. Se scurtcircuitează tocmai datorită lipsei de legătură directă între cercetători, tehnologi și întreprinderile de medicamente. Există, cu alte cuvinte, o dispersare a specialiștilor noștri într-ale fitoterapiei. Singura soluție ar fi cea a înființării unui Institut național pentru plante medicinale, idee care a mai fost prezentată în paginile revistei noastre, idee la care, iată, îi invităm pe specialiști să-și exprime părerea.

VICTOR NIȘA ■

La TIB '78, o marcă de prestigiu: gândirea originală

„Mă fascinau hărțile, cu ape, cu șesuri, cu munți, imi închipuiam țara, culorile ei pure; pe drumurile șerpuitoare vedeam trenuri, nu știam ce duc cu ele dar le vedeam, iar orașele constelații cu oameni, cu oameni care coceau piinca care o pu-neam pe masă dimineața și scriau cărțile pe care le citeam seara. Copilaria punea în toate aceste imagini candore și emoție. Ochiul maturului vede însă altfel, firește abstractizează, iar în ce mă privește fiind inginer sint deprins să concep relații exacte, să definesc proporțiile, să stabilesc reguli. Și totuși uitându-mă la această hartă economică vie, la această vitrină mai bine zis, nu pot să nu visez din nou, să-mi umplu inima de aceeași bucurie care nu trebuie explicată. Avem o țară puternică și frumoasă iar oamenii ei dau la iveală, prin ceea ce fac, profesionalitate și ambiție. Sint gândurile unui tânăr inginer, Eugen Zainea, secretarul comitetului de partid de la F.E.P.E.R., o întreprindere pentru echipamente periferice, pe care l-am întâlnit la T.I.B.'78 printre expozanții industriei constructoare de mașini, el însuși împreună cu colegii de-ai săi fiind printre autorii expozitelor. L-am întrebat ce apreciază mai mult din gama mașinilor-unele, fiindcă l-am întâlnit în preajma lor, și mi-a arătat strungurile cu comandă numerică sau secvențială „fiindcă ele se aliniază la nivelul cel mai de sus atins de expozatele similare prezentate la târg. Firește se pot da exemple asemănătoare și în alte subramuri industriale”.

● Strungul care

„a învățat” să se comande

singur

Pentru arta strungarului este elocvent modul în care el poate realiza în metal un profil, adică să minuiască manetele de avans al cuțitului încit acesta să muște din piesa brută pe o linie curbă, perfectă. Greu, uneori chiar imposibil când piesa cerută avea un profil mai complicat. S-au născut astfel șabloanele cu ajutorul cărora este dirijată mișcarea de avans a cuțitului. O metodă productivă atunci când este vorba de produs piesă în serie mari; când acestea, piesele, se schimbă des, deci trebuie realizate și schimbate tot atâtea șabloane, metoda a pierdut din eficiență. „Strungurile acestea cu comandă numerică de conturare — spune inginerul electromecanic, Adrian Tomescu, de la Întreprinderea de strunguri din Arad — datorită instalației electronice cu care sint dotate, instalația este și ea românească, produsă la I.P.A.-București, pot cu ajutorul unei benzi perforate să execute automat orice fel de profil cu interpolare liniară și circulară, chiar și o sferă dacă vreiți. Benzile realizate de către tehnolog, folosind, evident, o mașină de calcul, sint la îndemina strungarului care trebuie doar să le schimbe atunci când este cazul — operație care se asea-mănă cu schimbarea rolurilor unui magnetofon — și să apese câteva butoane. Totul este modern și mai ales eficient. Strungul aflat aici lângă noi, SP 630 NCC, a fost proiectat de specialiștii Institutului de cercetări și proiectări pentru mașini-unele și agregate și realizat de colectivul nostru. Este primul de acest gen și chiar dacă noi suntem vechi specialiști în strunguri, printre cei mai vechi din țară, acest produs ne-a impus o optică deosebită la execuție. Vreau să spun că ne-a cerut chiar cunoștințe noi, tehnologii noi. Colegii mei, ca inginerul Ioan Ogoreanu, care a coordonat lucrările, maestrul Ioan Mărcuț, poreclit cu simpatie omul care întreabă de ce nu s-a făcut, lăcătuși — este împede ce fac lăcătuși: montează — ca Soltesz Iosif, Teodor Balas, Francisc Bratului, sau electricianii ca Ioan Conta, Gheorghe Faur, Ioan Toduță, Iosif Riviși care s-au ocupat de partea destul de complexă a automatizării, oameni ca ei zic, nu au preocupat nimic din timpul lor, și-au pus pe umeri tot felul de griji pentru a putea da viață acestei minunate mașini, pentru prezența ei aici”.

Calculatorul pe post

de dispecer

SICAP — U 78 nu este altceva decât o instalație de urmărire, control, prelucrare automată a parametrilor utilajelor. Are un microcalculator, FELIX MC 8, românesc, un display, DAF 1001, românesc, înregistrator grafic cu 12 canale, românesc, traductor pentru producție, evenimente aleatorii, supraveghere, românești, blocuri de cuplare și de semnalizare, românești și o memorie externă pe casete magnetice care este de import dar care va fi asimilată curînd în țară. Doar ceva peste 5 la sută reprezintă deci importul la această valoroasă instalație electronică, fapt de mare eficiență economică dacă ne gândim că prezența ei stopează importul

instalațiilor similare al căror cost variază în sume ce se ridică la milioane de lei. Că este brevetată și chiar medaliată în țară și în străinătate — a obținut și lauri la Festivalul național „Cintarea României” — ne îndeamnă să cugetăm despre drumul inteligenței tehnice românești, despre posibilitățile ei de multiplicare eficientă. Despre „ce știe să facă” această instalație l-am întrebat chiar pe unul dintre principalii ei proiectanți, pe inginerul Cornelius Barbu, specializat în automatică, din cadrul Institutului de proiectări tehnologice pentru industria ușoară. Omul tânăr din fața mea mi-a zîmbit ușor: „Să încercăm împreună o imagine care să fie la îndemina oricărei categorii de cititori. Să ne închipuim o hală în care lucrează câteva sute de războaie de țesut. Cînd unul dintre ele rămîne fără material, în cel mai bun caz lucrătoarea merge la magazin și solicită ce-i trebuie. Trece însă un timp îndelungat, mașina stăționează, timp morții. SICAP-ul are instalate lângă fiecare mașină trei traductoare. Cînd s-a ivit cazul de mai sus, mai bine zis cînd lucrătoarea constată că se va termina materia primă, acționează conform codului ei recunoscut în memoria calculatorului și anunță cu o apăsare de buton „lipsă materie primă”. Instalația X „știe” unde se întimplă aceasta și de ce anume materia primă este vorba. În consecință anunță, pe o imprimantă, să zicem, magazia unde și ce trebuie făcut. Ținînd seama de viteza de lucru a calculatorului toate acestea se petrec practic aproape instantaneu. Magazionerul trebuie în câteva minute să aprovizioneze mașina și să anunțe folosind codul propriu că operația a fost îndeplinită. În acest caz totul este în ordine, n-au apărut timpi morții. Dacă magazionerul însă n-a anunțat reaprovizionarea, instalația îl „notcăz” o penalizare. La fel se întimplă cu lucrătoarea cînd a lăsat singură mașina în gol”. „Nu înseamnă oare, acum că lucrătoarea va privi cu o anumită suspiciune instalația aceasta?” „Nicidecum! Instalația o va ajuta să n-aiibă goluri de producție, îi va semnaliza atunci cînd este sub normă îndemnînd-o implicit la o concentrare a efortului, îi va norma toată producția eliminînd astfel subiectivismul vreunui maestru sau pontator, va instiina automat echipa de intervenție mecanică atunci cînd va fi cazul și așa mai departe. Altfel spus o va ajuta să primească o retribuție calculată exact după forța și pricepera ei profesională, scutînd-o în același timp de o serie întreagă de activități complementare”.

SICAP-ul nu este folosită doar în industria ușoară (cea aflată la T.I.B. reprezintă obiectul de investigație al unei viitoare fabrici de covoare) ea are un caracter universal: poate fi instalată în uzina metalurgică pentru strunguri și freze, în sectoarele de montaj în industria chimică, în culegerea de date în medii toxice, în industria minieră, în petrol și ca să nu lungim lista chiar și în dirijarea macaralelor portuare. Așa au conceput-o pro-

iectanții ei, de la Institutul amintit, subproiectanții, studenții de la catedra de calculatoare electronice sub conducerea profesorului doctor inginer Adrian Petrescu de la Politehnica Bucuresteană — un student, Dan Năpar, și-a realizat deja proiectul de diplomă prin lucrarea de înțeață la microcalculatorul instalației — așa au realizat-o specialiștii de la F.E.P.E.R., inginerul Zainea de care am amintit și mai ales colegii săi inginerii Gheorghe Petrescu și Dan Gorodcov, maestrul George Rob, lăcătușul Ion Denișoiu care s-au alăturat proiectanților ce și-au mutat planșetele din institut direct în hala de asamblare a întreprinderii, realizînd împreună un salt peste etapele, de ce să nu le spunem pe nume, mai birocratice, ce încă există între cercetare și producție. De la planșetă la bancul de montaj doar cîțiva metri, de la primele tatonări de execuție plină la produsul expus la târg, citeva luni. Un record care glăsuiește despre capacitatea creatoare și potențialul industrial.

Uriașul pe patru roți

De la înălțimea de aproape patru metri, adică din cabina colosului mobil, autobasculanta de 50 de tone, privim im-

preună panorama țirgului. Unul dintre părinții colosului, inginerul Alexandru Maziliu, șef de atelier cercetări și proiectări autovehicule grele, din cadrul I.C.P.A.T., omul care așa după cum sugerează funcția a semnat actul de naștere al multor autobasculante mai grele, sau chiar foarte grele (la Brașov au fost create astfel de vehicule în premieră europeană), acest om, deci, vorbește molcom, fără patimă deși tot ceea ce spune reprezintă un domeniu pasionant. În țara noastră, bogată în minereuri și cărbune, în substanțe brute necesare diverselor industrii, există mine de suprafață, adică locuri unde muntele conține zăcămintul și prin rețezarea virfului său se ajunge la strat. Eliminarea sterilității cere un transport pe distanțe scurte. Adică din virf se ia pămîntul și se pune cît mai aproape, un kilometru, doi, atît cît să nu stînjenească viitoarea cavitate ce va forma exploatarea. Pe distanțe așa scurte, cu drumuri șerpuitoare de munte, autobasculantele mici, cele normale întîlnite în toate șantierele, s-ar înșira ca mărgelele pe ață, stîngerindu-se între ele. Cînd se va trece la exploatarea zăcămintului ele nu vor mai cobori pline, ci goale, dar dificultatea va rămîne. Soluția utilizării autovehiculelor mari în a căror benă să încapă zeci de tone se impunea deci de multă vreme; în parte problema a fost rezolvată prin import, în parte fiindcă acești colosi nu se găsesc chiar oriunde și în plus au un preț destul de mare. Atent ca întotdeauna la nevoile dezvoltărilor economice, însuși secretarul general al partidului a cerut fabricarea cu mijloace proprii a autovehiculelor grele. S-au făcut cîțiva pași, unii mai timizi, alții mai fermi, și iată acum în premieră la T.I.B. autobasculanta DAC 90-61, ceea ce înseamnă că are 40 de tone greutate proprie și transportă 50 și este acționată de un motor cu 610 cai putere. Cît de mare arată? Deși nu aceasta este prea important, putem spune că pneurile sale au fiecare diametrul de 2,40 metri și cîntăresc — tot fiecare — două tone. Important este că ea reduce prețul de transport de 3,9 lei pe tonă-kilometru la numai 2,7 lei. Iar pentru uzina constructoare realizează la aceeași valoare vîndută un consum de 3 ori mai mic de metal în raport cu consumul necesar producerii basculantelor clasice, în cazul acesta, mici. Pentru șantierele care exploatează aceste mașini grele avantajele amintite și în plus unul de ordin social; una este să amenajezi confort pentru cazarea a o sută de soferi și alta este să o faci doar pentru șapte-

opt. S-au realizat toate aceste deziderate? „Firește, ne spune interlocutorul. Ingerul Alexandru Flueraș alături de care am fost responsabil de proiect, inginerul Dorin Ionescu, inginerul Mihai Zamfirescu, Adrian Novac și Mihai Pădure și ei tîot ingineri, au adus fiecare, conform specialităților pe care le au, tot ce poate fi mai nou și competitiv în materie. La întreprinderea de autocamioane — Brașov, unde a fost construită autobasculanta, ne-au ajutat oameni cu mare experiență, șeful secției prototipuri, Ion Tudor, inginer, maistrul de la montaj Traian Cursaru și Traian Mediana”.

● Invenții în

slujba sănătății

„Ani de zile în fața microscopului m-am întrebat dacă există posibilitatea de a opri un stimul nervos, mă preocupa teama pacientului atunci cînd el era în cabinet, gata pregătit pentru o intervenție, mă preocupau suferințele unui bolnav cu nevralgii de trigemen esențiale, în aceste nevralgii se apăra organismul doar prin secționarea pe creier a unor structuri nervoase, mă preocupau paralizile faciale, distrofiile dobîndite sau congenitale — pe care medic nu-l interesează în specialitatea sa relația cauzală a maladiei? Am căutat și am găsit o metodă pur fiziologică, concretizată într-un procedeu și aparat, o invenție ce are brevetul 61946; de fapt a fost vorba chiar de teza mea de doctorat. Realizarea unor performanțe superioare în tratament și profilaxie a solicitat utilizarea concomitentă a unui medicament, un biostimulator opoterapic. Am descoperit medicamentul, se numește Efdinogen, are și el un brevet. Ambele aplicate de mai multă vreme sint acum destul de bine cunoscute. De ce mă aflu acum la țirgul internațional București? La unul din standurile sale este expusă și invenția mea, aparatul, de fapt sint mai multe, o să le vedeți, sint produse într-o mare întreprindere, cel realizat inițial de mine și un talentat electronist din Cimpina, Ion Misricof avea, să-i zicem, un caracter destul de artizanal. Sint mai multe aparate cu mai multe întrebunțări, invenția a fost extinsă cum, o să vă spună chiar cei care le-au realizat, în ce mă privește mă bucur că văd rodul creației mele puse în slujba omului”.

Cuvintele doctorului Dinu Florea se aud aproape în șoaptă, sintem într-un birou al reprezentanței „ROMCONSULT”-ului, se lucrează chiar lângă noi, să nu deranjăm, poate că interlocutorul este și puțin obosit, a avut deja multe convorbiri cu români, cu străini care se interesează de aparate, medicament și metodă. Îi mulțumesc pentru cele decla-

rate și nu-l mai solicit fiindcă chiar acum, aici, în incinta expoziției, lângă standul cu aparate medicale îl așteaptă cîțiva oameni pe ale căror fețe citești suferința — au văzut aparatele și s-au oprit să-l cunoască pe inventator. Nu-i un cadru adecvat pentru consultații dar sint convins că doctorul va sta de vorbă cu ei, îi va îndruma cînd și unde să vină.

Primul aparat din cadrul standului, o cutie nu prea mare, înzestrată cu butoane și instrumente, cu numele de STOMA DIMI are un domeniu foarte larg de utilizare: diagnosticare ultrarapidă, electrodefecție, vitadefecție, topodiagnostic, anestezie-analgezie cu sau fără substanțe, profilaxie pentru cariile, tratamente rapide în gangrene, parodontite, nevralgii de trigemen esențiale, paralizii, atrofii și distrofii, afecțiuni inflamatorii, granulome și încă multe altele. Alături, aparatele din aceeași familie DIMI cu denumirile NEURO și ANTALGIC (denumirile sugerează și domeniile de întrebunțare) primul pentru tratamentul durerilor nevralgice de tot felul, al paralizilor, al insomniilor și al stărilor depresive, iar celălalt pentru profilaxia și tratamentul durerilor provocate de diverse cauze. Mai există de asemenea și un dozator pentru transfuzii. Ingerul electronist Călin Dumitrescu de la F.E.P.E.R. (o întreprindere de echipamente periferice) îmi explică acest caz fericit cînd omul de cercetare științifică a găsit în tehnolog un sprijin perfect, drumul de la invenție la aplicarea ei într-o sferă largă scurîndu-se în mod evident. „Ne-au capacitat pe toți ideile doctorului Dinu și dorința sa de a alina suferința. Am demarat imediat proiectarea, de partea mecanică s-a ocupat inginerul Cristian Crăciunoiu, și aparatul doctorului a fost realizat după un concept tehnologic original urmîndu-se o bună reproducibilitate și imbunătățirea parametrilor funcționali. Componentele electronice moderne folosite au permis atingerea acestor deziderate. Succesele obținute în urma testării aparatului ne-au stimulat și împreună cu eminența noastră prieten, doctorul Dinu, am creat două noi aparate care au lărgit gama aplicării metodei de diagnostic și tratament inventate. Am realizat și un dozator pe care intenționăm să-l prezentăm Ministerului Sănătății. În ceea ce privește răspîndirea și folosirea aparatelor de tip DIMI se pare că se vor bucura de o soartă bună”.

„Se pare” este cam puțin spus. Iată ce declară inginerul Virgil Daraban, șeful biroului de licențe și know-down de la „ROMCONSULT”: „Firește, aparatele vor fi produse în serie mari pentru a acoperi nevoile din clinicile și spitalele noastre... Medicii vor fi instruiți în centre speciale să folosească metoda doctorului Dinu. Vom da însă acest aparat și medicilor sau firmelor din străinătate. Deja în cadrul TIB-ului am primit solicitări în acest sens. Odată cu aparatul vom vinde însă și metoda; inteligența românească va fi bine cotată, adică așa cum se și cuvine”.

Sint doar cîteva obiecte dintre zecile de mil din marea vitrină a țării. Expuse pentru puțin timp ca obiecte ale muncii, la ora apariției acestor rînduri și-au preluat rolul pe care omul din România l-a încredințat spre binele omului. Tînăra și puternica noastră industrie constructoare de mașini evoluînd în spiritul înțeleptului politici a partidului nostru, cheamă după sine, spre evoluție, celelalte ramuri din economie, ceea ce înseamnă, desigur, pași hotărîți pe drumul buneiștiiri generale.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Vechile „țări“, sub noua stemă a țării

Un oraș-cunună,
Intr-o țară-cunună.
o cetate a muncii, o uzină a
Inteligenței românești :

BRAȘOV

La miazăzi sint Bucegii, proiectându-și reflexul aerian al pădurilor, ca o noapte prematură, peste Țara Chioajdelor. La răsărit este Țara Vrancea, la apus este Țara Oltului, la miazănoapte, cit vezi cu ochii, este Țara Ardealului, despletită, la rîndu-i. În alte „țări“. Între ele, de fapt între toate vechile noastre „țări“ — acele „Români locale“, cum le numea Nicolae Iorga, acele culturi arhaice ale străvechimei și dăinuirii noastre, acele nuclee ale coagulării noastre ce-au dat, în timp, coloana vertebrală a neamului — Țara Bârsei posedă certificatele de vechime cele mai teferi. E atestată în documente ca „țară“ sau „terra“ („Terra Bordza“), deci ca ținut cu forme timpurii de organizare politică a românilor, încă din 1211. Și e tulburător să constatăți că cea mai bătrînă din „țările“ ce alcătuiesc țara cea mare se află în chiar inima ei, a marii țări.

Poposim, de fiecare dată, aici, în cetatea Brașovului — capitala și inima „țării-inimă“ a românilor — cu emoția redescoperirii unui început, a unei virtuale așezări de scaun, a unui nucleu de viață ce înseamnă o permanență a istoriei, a muncii și a creației, un punct incandescent de referință pentru o țară întreagă, pentru un popor întreg. Căutînd locul în care să-ți înfigi compasul, pentru a da un ferm și rotund ocol zărilor țării, descoperi această „țară“ a Bârsei și, în inima ei, Brașovul. Căutînd punctul ideal de așezare a unei cetăți, pe care Carpații s-o ocrotească teafăr, prin contraforți naturali de piatră, descoperi Brașovul, vechind această rotundă, bogată și fastuoasă cimpie-„țară“, vechi fund de lac, rămășiță a Mării Pano-nice, azi lingă cer, la sute de metri deasupra mării. Este ea însăși, această „țară“ a Bârsei o cimpie-cetate, vechind, de sus, țara cea mare, este o „țară“ înaltă, e, sub lumina albă a lui octombrie, cînd roșu pașiștilor alpine se face abur, imblinzind torentul solar răcit de munți, o definiție a României de lingă cer. E o „țară“ de lingă cerul țării și e o „țară“ din inima țării. Căutînd punctul care să adune, într-un singur focar — de pulsații sau raze — toate drumurile țării mari, de la răsărit la apus și de la miazănoapte la miazăzi, găsești Țara Bârsei și găsești, în inima ei, Brașovul, această poartă istorică a celor trei provincii ale românilor. E o țară-cunună și un oraș-temelie, o virtuală așezare de scaun, o cetate-cheie a României și a românilor, o ediție princeps de istorie și de spirit, o carte fundamentală a devenirii noastre.

Brașovul, astăzi, este unul din cele mai mari, mai puternice, mai bogate și mai frumoase orașe ale românilor, iar Țara Bârsei unul din cele mai înflorite pămînturi ale acestei țări. Un oraș-istorie și o țară-istorie, împlinite în evul contemporan cu o strălucire deosebită, așezînd în marea lor carte, lingă începuturile de rînd marcate prin vechi monumente, lingă acele majuscule arhitectonice ce se află pe-aici cu sutele și care te tulbură prin noblețea lor, noile monumente ale industriei, ale culturii, ale civilizației, covârșitoare în peisaj, revelînd, la această poartă istorică a românilor, cu o pregnanță și o prestanță unice, dimensiunile sub care respiră, trăiește, devine timpul nostru socialist. După București, cea de-a doua cetate de scaun a industriei românești e Brașovul, orașul care, din veac, ne dăruiește brașoveniile, de la podoabe de aur și de argint la tractoare, autocamioane, rulmenți, motoare și echipamente electrice, mașini-unelte, mașini agricole, complexe linii tehnologice de prelucrarea metalelor. Un fastuos evantai de produse, ducînd falma brașovenilor moderne nu numai în cele trei provincii ale românilor, dar și peste mări și țări. Privind stema de breaslă a aurarilor brașoveni (peste care astăzi se suprapune emblema celor mai noi, mai moderne profesii ale secolului), o poți socoti, fără greș, prin simbolul ei, mai norocoasă, poate, decît toate celelalte steme ale orașelor noastre. Stema aceasta e tăiată în formă de frunză, poate de inimă, o frunză, zicea cineva, din codrii Carpaților, sau mai curînd o inimă de meșter faur, și una și alta elemente notăritoare în procesele vieții. În această inimă sau frunză de metal, pe una din fețe, e săpat în relief profilul unui om minuiind un ciocan, un meșter ce forează pe nicovală aurul. Acest *homo faber* — emblema a Brașovului — ciocănește metalul de multe secole, el ne-a dăruit, mereu și mereu, metalul de arme, metalul de podoabă, metalul uneltei, adesea metalul spiritului, se poate deci spune că ciocanul din stema de breaslă a brașovenilor n-a încetat, prin veac, nici o clipă să bată, el secondează istoria noastră cu un fertil tic-tac, ascuns în inima de piatră a Carpaților, de unde reverberază peste întreaga țară. Iar omul aplecat pe nicovală, din aceeași stemă, lucrează, astăzi, cu sporită pasiune, cu spo-

rit spor, cu noi iscusințe, cu noi instrumente, lucrează ascultînd comandamentele veacului, ale epocii, ale conștiinței sale de faur de țară nouă, lucrează ascultînd și doina, lingă ctitoria românească din Schei, ascultîndu-l, în același timp, pe Bach, la Biserica Neagră, logodînd cele două unde sonore, ridicîndu-le la altitudinea perfecțiunii, făcîndu-le să plutescă peste toate pămînturile românești.

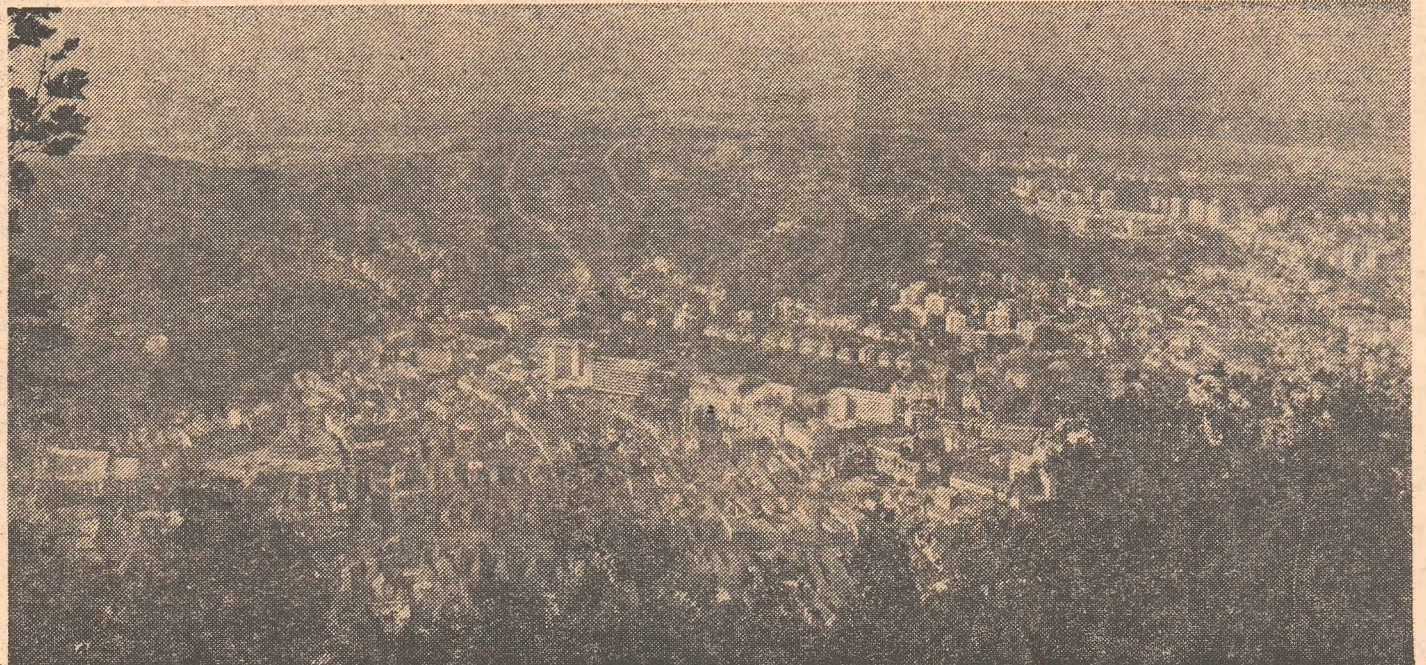
Brașovul este orașul-reședință al unui ținut românesc care, în ultimii 30 de ani, și-a sporit producția industrială de 80 de ori. (Cite din cetățile de meșteri-fauri ai lumii se pot mîndri cu o asemenea performanță?) Produsele industriei brașovene (și nu cîteva, ci peste 200!) se exportă astăzi, în aproape 100 de țări, de pe toate cele cinci continente. Numai tractoarele, realizate în 28 de tipuri agricole și industriale, în 300 de variante constructive, împovărate de panglicile medaliilor și distincțiilor cucerite la tirguri și expoziții pe toată lumea, au străbătut, în ultimele trei decenii, peste 80 dintre țările acestei lumi. Aproape un sfert (23 la sută) din produsele industriei brașovene îl reprezintă, la ora de față, cele noi și modernizate (numai în primul trimestru al anului s-au introdus în fabricație 289 de noi produse!), familii și tipuri de tractoare, de camioane, de

cereale boabe a fost, în anii '76-'77, cu 36.6 mii de tone mai mare decît în întreg cincinalul 1971—1975, cea de cartofi cu 68,5 mii de tone, cea de sfeclă de zahăr cu 23,1 mii de tone, complexele industriale zootehnice sint printre cele mai mari și mai productive ale țării.

Culegi, din toate, un sentiment: cel de certitudine, de plînatate, de mindrie, de civilizație constituită, complexă, atent slefuită, atent ritmată, un sentiment de elevație în fața operei faurului, a demersului său creator, celebru din veac, ridicat azi la o inedită dimensiune. Culegi, din tabloul de azi al Brașovului, din munca lui și din viața lui, din patima nobilă a ideii transpuse în nobile fapte ale creației, sentimentul că aici, la Brașov, în Țara Bârsei, la această poartă istorică a celor trei provincii ale românilor, te afli, cu adevărat, într-un oraș de temelie, într-un oraș-cunună, într-un oraș-cheie pentru noi, într-un oraș-inimă al românilor, aca inimă-frunză în care se inscrie inima țării.

Orașul, cu monumentalele lui edificii noi sau vechi, cu străzile regulate pe care jocul luminilor și al umbrelor lui octombrie se organizează nu liber, ci cu metodă, ca pe un vast cadran solar, același de secole și pînă azi, trăiește, în aceste zile, ca toate orașele românești, o sporită frenezia a mun-

neam. Ele au comunicat dintotdeauna, dinaintea Unirii, ele s-au regăsit și s-au recunoscut a fi totuna, de cînd se știu, ele, din timpuri străvechi, și-au durat o poartă de civilizație aproape de punctul în care cele două șiruri ale Carpaților, acești munți umani, icumenici, colcăind de oameni și de turme de la poalele vremii pînă pe creștete, se întilnesc, iar această poartă a munților și a oamenilor s-a numit Brașov. Dar Brașovul, leagăn de „Mioriță“, sipet de aur al inimei ei bărsane, e mai mult decît o poartă, e cetatea-simbol a celor trei provincii, atestînd prin arhivele ei, mai teafăr și mai durabil decît zidurile prea ades risipite, nașterea și creșterea tuturor cetăților românești ce ne-au fost, prin timp, capitală. Ca un vrednic și credincios cronicar, cetatea Brașovului a ținut socoteala orînduită a anilor tuturor cetăților noastre, Cîmpulungul și Baia, Siretul și Curtea de Argeș, Tirgoviștea și Suceava, Iași și București, întrecîndu-le în durată pe toate, aleasă și mindră ca și munții ce-o străjuiesc. Primul document de limbă românească, aca scrisoare a lui Neacșu, prin care se vestește primejdia unei invazii a otomanilor, nu s-a adresat oare brașovenilor? Prima carte tipărită în grai românesc, de Coresi, n-a pornit, spre cele trei provincii, de aici? Nu brașovenilor le-au fost giuruite privilegiile și salvconductele lui Ștefan, Rareș, Mihai, Brân-

motoare, de mașini-unelte, de coloranți, de mobilă etc. Imagazinînd o știință înaltă, o muncă mereu mai complexă, imagazinînd tehnici noi și tehnologii de virf. Produse competitive pe piața lumii, asimilate de meșterii locului într-un ritm care, spun calculele specialiștilor, face posibilă, la numai trei-patru ani, reînnoirea și modernizarea întregii fabricații a industriei brașovene.

Brașovul e un oraș-lemă a calității și dinamismului creșterii economice, împetușe afirmate în anii socialismului, cu deosebire în cel din urmă, întregul ținut, dealtfel, atestă, s-ar putea spune, o densitate a noului pe metru pătrat de o unică anvergură, de o impresionantă forță. Întreprinderile ce construiesc mașini, falma Brașovului, au spart carapacea secularului burg, dezvoltîndu-se, viguros și puternic, dincolo de fruntăriile lui, ridicîndu-și moderne sedii la Săcele, la Rîșnov, la Codlea, la Făgăraș, la Zărnești. Constructorii de mașini ai ținutului sint astăzi aproape 100 000. Alte zeci de mii sint chimiști, sint specialiști ai altor moderne industrii, răs-pîndiți, de asemenea, în tot ținutul. Țara Bârsei și întregul ținut al Brașovului, îmbrățișate din toate zările de o centură de fabrici, flancate de esplanade de blocuri (peste 32 000 de apartamente se construiesc doar în acest cincinal!), reprezintă, la ora de față, în România, județul cu cel mai înalt indice citadin, cu cea mai numeroasă populație urbană, cu cea mai muncitorească populație, alcătuită din români, maghiari, germani, și aflată, mai departe, în continuă și explozivă creștere. Agricultură bărsană, la rîndu-i, devine, tot mai pregnant, o variantă a muncii industriale, ea stă sub semnul tehnicii, al tehnologiilor noi, al programelor intensivelor dezvoltări, pe ogoarele ei lucrează peste 2 500 de tractoare, peste 400 de combine autopropulsate, suprafețele ei irigate au ajuns anul trecut la peste 9 600 hectare (în 1965 : sub 3 000), producția ei medie de

cii, grăbită de apropierea sfîrșitului anului, a momentului de sinteză și de bilanț, care incheie, ca pretutîndeni, un ciclu bogat al creației, deschizînd un altul. Se incheie, în viața Brașovului, încă un an constructiv, unul din cei mai rodnici, atestînd astfel și prin cifrele dezvoltării (dezvoltării județului, în acest an, i-au fost alocate fonduri ce depășesc 5,9 miliarde lei), și prin fapta cotidiană a muncii (28 de unități din industrie, construcții, proiectări, comerț raportau, încă de la 23 August, îndeplinirea integrală a angajamentului anual în întrecere, alte 38 de întreprinderi raportau depășirea sarcinilor de plan la producția netă). Dar orașul se îndreaptă spre decembrie, spre sfîrșitul de an, spre anotimpul sintezelor, aducînd la zi, impunînd admirației noastre, odată cu faptele lui de azi, și niște fapte ale istoriei, într-o relație de reciprocă valorificare în chenarul aceleiași file, ca un text clasic cu comentariu contemporan. Niște fapte ale unei istorii care, în acest decembrie ce va marca șase decenii de la marea Unire, capătă aici, în orașul-cunună al țării, în orașul-poartă al provinciilor românești, un prestigiu aparte, o strălucire aparte.

Nu sîntem, observa cineva (și ne amintim această observație chiar aici, în orașul-cunună sau poartă, în orașul care se desenează în inima noastră ca o virtuală așezare de scaun), singura țară cu, cetatea de scaun strămutată din loc în loc și din veac în veac, nici singura care și-a aflat după multe și grele ocoluri centrul de gravitație istorico-socială. Ba, am putea spune că, față de Spania, de pildă, sora noastră întru latinitate, care și-a plimbat principiul de la Marea Cantabrică pînă la Mediterana, din Sevilla și Granada pînă la Toledo și Madrid, mutîndu-și continuu scaunul volevodal, provinciile românești s-au aflat mai repede, și mai deplin, sub semnul de fapt al unității de

coveanu, ale tuturor voievozilor care i-au ocrotit și le-au ocrotit meșteșugurile? Lingă Alba Iulia, capitala istorică a Unirii, înaintea ei, Brașovul, acest emporiu spre care se îndreptau și din care plecau mărfuri de toate felurile, din tustrele țările românești, acest centru de convergență al mărfurilor, al isprăvilor miinilor-faure, inclusiv al produselor spiritului, din întreaga Dacie, a țesut, prin veac, unitatea noastră, temeinicia noastră, aca comunitate economică, în primul rînd, esențială în constituirea unei națiuni. Mărturii ce traversează vremile, de la „Chorografia Transilvaniae“ a brașoveanului diplomat, geograf și om politic Georg Reichersdorffer, de la constatările lui Giovannandrea Gormo, comandantul armatelor princiare în Transilvania, la nenumărate altele, atestînd Brașovul ca pe un centru sau „piață centrală“ (cum am spune azi) a economiei țărilor românești, îl atestă ca pe un element conductor al energiilor naționale, decisiv în unificarea lor.

Și nu dorința neapărată a replicii peste veac, nu didacticismul comparației ieri-azi, ci însăși desfășurarea vie a vieții, faptele ei, ne obligă să consemnăm, alături de toate acestea, evenimentul contemporan, și el semnificativ, și el simbolic. În Brașovul de azi, ca într-o vitrină a țării, se string, mai mult ca oricînd, toate darurile acestei țări, din Brașovul de azi, mai mult ca oricînd, pleacă spre țara cea largă — și dincolo de hotarele ei — produse dintre cele mai prețioase, ridicînd la noi străluciri un străvechi prestigiu.

Și mai pleacă ceva. Experiența brașovenilor, a celor 100 000 de constructori de mașini, ca și a altor specialiști, a proliferat, în anii din urmă, în toată țara, de la Birlad la Alexandria, de la Craiova la Miercurea Ciuc, de la Timișoara la Sighețul Marmăției, tinerele și modernele in-

Carpați 2000

Moș Tănase Amariei, dă-mi voie să-ți string mîna!

(Urmare din pagina 1)

pe coșai. Cer cîte 200 lei pe zi, carne, prăjitură, bere, rachiu, patru mese. Te și enervezi.

— Că mîncînc mult ?

— Nu, din cauza vremii. Se întîmplă să plouă tocmai cînd vin coșaii și iarba udă putrezește în brazdă. Eu, ce să fac ?, nu-i pot chema doar cînd e soare, n-am de unde ști. Fac tot ce pot, mă scol la 3 dimineața, duc laptele în vale, la colectare, mă odihnesc un pic, și apoi la pășune ! Pînă seara, mulg, vin acasă și pun laptele la bidoane. Cînd sînt oamenii la coasă, ne culcăm la 11 noaptea. La 3 în zori mă scol iar.

— Moș Tănase Amariei, dumneata faci două schimburi jumătate pe zi. Dă-mi voie să-ți string mîna.

„Necesarul e mai mult

In lumea modernă”

Bătrînul se află la capăt de drum, Rodica, „amazoana” — la început. Îi place mai mult ca orice pe lume să trăiască aci, tocmai aci, „că am lărgime în munți”. Și-a trăit viața în această lărgime, între Rarău, Pietrosu, Suhardu, Obcinele și Oșoru. Noaptea — că alt timp liber n-are — citește „Frații Jderi” și „Eugenie Grandet”. Nu este o idilică „fîică a Carpaților” desprinsă dintr-un basm, ci o tînră la timpul nostru, doritoare de confort, de civilizație, de nou. Iubește muntele, munca aspră și apa caldă. Intr-o expresie de o extraordinară plasticitate surprinde o realitate fundamentală : „Necesarul e mai mult în lumea modernă”.

Ce își dorește Rodica ? Nicidecum să se despartă de acești munți pe care i-a străbătut în lung și în lat de sute de ori, cu Liza, iapa roaibă, cu Tiganu, armăsarul negru, cu Mura, iapa sură și acum cu Luna, cea mai dragă din toate. Pentru ea, pînă și întîlnirile cu jîvinele pădurii se inscriu în banalul cotidian. Nici nu merită să mai vorbești despre asta.

— Odată mă îndreptam spre casă, pe înserat, pe la Piriul Obcioarei. Călăream, ca de obicei. După mine alergau ciinele de vînătoare Bălan și alți doi. Mă miram însă că șirul era mai lung decît ar fi trebuit să fie. Mă uit mai bine : doi lupi încheiau cortegiul.

— Nu te apasă singurătatea ? Ești tînră...

— Nu de singurătate e vorba, sînt oameni peste tot. E nevoie de altă locuință. A noastră e dărăpănată, sărăcăcioasă. Și cîte nu s-ar putea face !

Rodica are planul ei. Pe aproape, țigănește un izvor, s-ar putea trage apă în casă și în grajd. Nu sînt necesare decît niște conducte ieftine de plastic și o instalație simplă. Locuința însăși ar trebui refăcută. Nu mai mare, dar mai modernă. Și de ce nu cu baie ? Iarna trebuie să aducă apă de departe, cu calul. Pe vînt, ceață, umezeală. Apoi, desigur, ar trebui un televizor cu baterie. Pretențiile nu sînt exagerate și nici nerealistice.

— Am putea avea mai mult din ce ciștigăm, dacă n-am cheltui cu coșaii. Așa, nu avem spor.

— Rodica, ai 19 ani. Dacă nu azi, mîine te vei gândi la mărițiș. Ce va fi ? Cine va veni aci ?

— Nu știu. Cine aș vrea eu, nu vrea el. Cine ar vrea el nu vreau eu.

Aci nu e vorba de aspecte pur personale, de iubiri neîmpărtășite și de trecătoare ofuri tineresti — cu atît mai mult cu cît sîntem asigurați că de fapt nu există nici un el și că discuția e pur teoretică, speculativă — e vorba de implicații sociale. Ce oferă această gospodărie cocoțată în munte, pe care Rodica o iubește și nu ar vrea s-o părăsească, unor tineri ai anului 1978 doritori să-și întemeieze o familie ? Prea puțin.

— Pentru mine — conchide Rodica — viitorul este încă nelămurit.

Ceea ce nu înseamnă că nu ar exista o perspectivă clară. Dimpotrivă. Dar înainte de a o expune, să continuăm periplusul montan.

„Este și o chestiune de mîndrie”

— Intervine la acești crescători de animale din zona de munte și o chestiune de mîndrie, observă doctorul Romulus Lazăr, vicepreședintele Comisiei producătorilor agricoli din zona Dornei. Eu unul m-aș încumeta a considera „campania spartului de gunoi” și drept o operă de artă. Un întreg ceremonial. Să urci gunoiul pînă sus în munte, cu roaba, cu căruța, cu sania, apoi să-l așezi cu grijă pe fiecare palmă de pămînt în pantă este și o artă. Și apoi, între ei se desfășoară adevărate întreceri pe tăcute : cine dă producții mai mari. Nu este numai o chestiune de bani, ci de onoare. Comisia locală a producătorilor

recent înființată și asociația crescătorilor de animale au înainte un cîmp larg de acțiune. Sîntem încă la început. Se pune însă problema de a evita paralelismele între asociație și comisie. Planurile de muncă se cam aseamănă. Dar toate acestea se vor lămuri pe parcurs. Important e să creăm tinerilor o perspectivă și în zootehnia montană. E o necesitate. Un singur exemplu, cunoscut de mine : din 40 de absolvenți ai unei clase terminale de liceu doar unul a reușit să intre la facultate ! Nu erau ei mai proști, dar „concurența” e tot mai mare. Normal : nu numai de doctori și ingineri are nevoie țara. Acești copii iubesc muntele, poartă în sine dragostea de animale. Să creăm condiții cît mai bune aceluia care ar dori să rămînă și să muncească în gospodăria părinților !

La celălalt capăt al firului care duce de la producător — prin asociație și comisia locală a producătorilor — la valorificarea superioară, industrială a produselor zootehniei montane îl aflăm pe inginerul Vasile Sfarghiu, șeful bazei de contractare a laptei de la Fabrica de produse lactate Cimpulung, vestită în întreaga țară.

„Vin luptarii!”

Inginerul Sfarghiu ne spune :

— Primim la fabrică scrisori de la mame care ne solicită lapte praf „Rarău”. E considerat aproape ca un medicament. Firește, noi nu putem trata direct cu cumpărătorii, dar faptul în sine e semnificativ. Calitatea este în prezent primordială

● Un moș grăbit,
o amazoană montană,
un vicepreședinte realist,
un urmaș al vornicilor
Cimpulungului
și un medic entuziast
ne vorbesc
despre CARPAȚI-2000

preocupare pentru întreaga economie națională. În cazul nostru, secretul calității este simplu : muntele ! Condiții perfect naturale. Concret, fabrica noastră primește de la producătorii lapte cu 3,7%, 4% și chiar 5% grăsime, în timp ce standardele de stat prevăd 3,2% ; la fel, densitatea întrece pe cea prevăzută în standarde. Rezultatul se simte, atît în piața internă cît și la export. Calitate superioară !

— Tovarășe Sfarghiu, sîntei născut și crescut în acest colț de țară. Familia dumneavoastră a dat vornici Cimpulungului cu 300 de ani în urmă. Dumneavoastră personal cunoașteți fiecare colțșor, poate fiecare gospodărie din acești munți. Ne-ați vorbit pînă acum ca om al industriei, al unei industrii beneficiare a admirabilelor condiții naturale din jur. Cum vedeți dumneavoastră, ca om al muntelui, problema stimulării acestei producții și mai cu seamă cum s-ar putea limita evaziunea tineretului ?

— Sînt mai multe aspecte. Unul din ele : minimecanizarea. Să vă povestesc o istorie adevărată. Singurul miniegret montan cunoscut mie în zonă a funcționat acum vreo 15 ani la... Centrul experimental de combatere a riei negre de la Pojorita. O mică mașină cu remorcă, plug, cșitoare, greblă mecanică, totul extrem de simplu și de convenabil, ușor de manevrat și cu un consum redus de combustibil. Două roțițe și un motoras. Oare e normal ca singurii posesori ai unui miniegret montan să fie cercetătorii riei negre ? Îndrumări s-au dat, dar deocamdată, indiferent de ce se petrece în institutele de cercetări, mașinile nu au ajuns la noi. Dealtfel, și minimașina despre care vă vorbesc va fi subcombat între timp de „bătrînețe”. Alt aspect : ar trebui create cîmpuri experimentale pentru producătorii individuali. Prin 1960 pe Rarău au fost asemenea inițiative. De atunci, nimic. Or, consider eu, cîmpul experimental este cea mai sigură cale de promovare a progresului tehnic într-o îndeletnicire care a cunoscut puține schimbări de-a lungul mileniilor. Astfel, țărănul se poate convinge „cu ochiul”, poate învăța nouțai. Apoi programa școlară la științele naturii ar trebui diferențiată pentru zona de munte ; copiilor să li se predea și noțiuni

specifice zonei, despre zootehnia montană modernă, despre îmbunătățirea paștilor etc. Este lumea lor... În fine, pentru deplina rentabilizare, se impune diversificarea activităților, în afara zootehniei. Există la noi vechi tradiții artisanale. Sumanele, cojoacele noastre sînt o minidrețe și e numai un exemplu. Cu spirit gospodăresc, această producție ar putea fi extinsă și valorificată prin cooperatie. În fine, turismul. Pe Deia sînt locuințe țărănești tip vilă. Vara, vin acolo „luptarii”, vilegiaturii în căutare de aer pur, de locuri retrase și pirae limpezi, nu de moteluri, mititei și coniac. Dar acest tip de turism, care, între altele, ar avea meritul de a sparge izolarea gospodăriilor montane, este încă puțin practicat la noi, din lipsă de preocupări, de facilități, de ajutor în vederea modernizării lor. Baza materială, adică gospodăriile, există și aceasta este principalul. Mai presus de toate, în concluzie, socot că în vasta acțiune de organizare și asistare a zonei de munte necooperativizate, acțiune care se prefigurează după Congresul țărănimii din 1977, trebuie procedat cu grijă, cu flexibilitate. Poate întii pe bază de experiment.

„Să se vadă în noapte

puzderie de lumini”

Să ne întoarcem din nou, spre a trage unele concluzii, la acel fabulos Tănase Amariei, în a cărui gospodărie cu iz de simbol își dau mîna generațiile și se înnoadă speranțe.

— Dacă nu ar fi el — comentează doctorul veterinar Radu Rey din Vatra Dornei, autorul lucrării „Viitor în Carpați”, poate primul studiu interdisciplinar de la noi cu privire la zona montană, sub tipar la „Scrisul românesc” — în acest lor s-ar întinde o simplă pășune. Grație lui Tănase Amariei, aci, în munte, se desfășoară o agricultură intensivă. Acești oameni acceptă izolarea și își iubesc îndeletnicirea lăsată din străbuni. Dar casa e veche, se dărăpănează. Din cauza aplicării nediferențiate în contextul montan a unor normative de sistematizare, perfect juste pe plan general, național, moșul nu și-a putut construi astă-vară nici măcar o nouă bucătărie și un beci de cartofi, pentru care avea piatra strînsă. A renunțat. Ce va fi ? Cum zice el, „lumea se petrece”, el va muri — are 84 de ani ! — și fata, probabil, se va muta la oraș, unde se va căsători și va deveni, să zicem, funcționar la primărie.

— Poate, oricum, nu ar fi putut să reziste ; coșaii devin tot mai rari, apariția unei lumi care apune.

— Soluția e simplă, a indicat-o clar secretarul general al partidului : minimecanizarea montană. Am văzut în reviste de specialitate minicositoare minuite de copii de opt ani. Oare Rodica noastră nu ar minui-o și ea cu plăcere și cu îndemînare ? La fel se pune problema, în principiu ușor de rezolvat, și a altor mijloace de mecanizare pentru zona montană și pe care industria noastră le-ar putea produce fără eforturi. Ajutat să se modernizeze, — între altele să se dispenseze, total sau parțial, de coșai — moșul Tănase Amariei și-ar înfrumuseța viața. Rodica ar avea baie și televizor. E un drept al acestor oameni a căror viață e clădită în întregime pe muncă și valorile ei. Ei dau produse de înaltă calitate și, prin intermediul asociațiilor nou create, și-ar putea înnoi și moderniza gospodăria. Desigur, nu de azi pe mîine, ci într-o perspectivă rezonabilă.

— Cadrul organizatoric există. Care ar trebui să fie, concret, pasul următor ?

— Am mai spus-o și o repet : după părerea mea, cea mai bună cale de urmat este cea experimentală. Pe baza unei cercetări sistematice să realizăm mai întii modele de organizare în funcție de specificitatea regională. Aș propune înființarea unui centru interdisciplinar de cercetare, prospectare și experimentare pentru zona de munte la Vatra Dornei. Nu din patriotism local, ci fiindcă Bazinul Dornei reprezintă sumumul pentru zona de munte în țara noastră. Avoi s-ar trece, într-un număr de ani, la generalizări. Să nu sărim peste etape, să nu ne grăbim să aplicăm pe teren modele concepute în birou.

Privim în depărtări, spre Obcine, spre Rarău. Se înserează rapid.

— Aș vrea ca peste ani — exclamă insoțitorul nostru — să se vadă în noapte puzderie de lumini, puzderie de gospodării montane ca aceea a lui Tănase Amariei. Gospodării moderne, unde tineri minuiind tehnica modernă să ducă o viață plină, interesantă, în pas cu vremea. E viziunea mea despre Carpați-2000. Avem tot ce ne trebuie : un cadru organizatoric, valoarea om, valoarea pămînt, valoarea animal. Este doar o problemă de îmbinare a acestor valori, de permanentizare pe aceste locuri a forței de muncă tinere.

Nu, Rodica, viitorul tău nu este nelămurit !

ILIE PURCARU ■

Și noi am fost în clasa I

Ce să le facem? Sînt copiii noștri. După ce s-au născut suferind (la naștere un copil suferă mai mult decît mama), după ce au apucat să zică cuvintele vechi și esențiale ale lumii, după ce ne-au făcut fericiți și am descoperit și noi că „da, are personalitate”, după ce puternicele discuții în legătură cu cine seamănă au luat sfîrșit pașnic „are ceva din amîndoi”, el bine, după toate acestea, la 6 ani El sau Ea trebuie să meargă la școală.

Este toamnă. O toamnă coborîtă din abecedar — cu frunze deja pe jos, cu un timp uluitor, cu blocuri ce se ridică, cu oameni muncitori care numără destoinic bobocii. Școala e pe colț și deși este doar 7 dimineața, mulți dintre copii au venit sau vin. Este vorba despre Școala generală numărul 17 care ne-a fost recomandată din toate punctele de vedere și mai ales dintr-aceia numit „calitatea corpului didactic”. Constanța Beșcu este aici directoare de 13 ani. O femeie blindă, amabilă. Ne spune că în viață ține cel mai mult la adevăr, or adevărul, zicem noi, este că a sunat de intrarea la ore și o rugăm să mergem și să discutăm în pauze.

— Să știți, tovarășe redactor, că profesunea de elev este cea mai groasă, ne spune urcînd delicat scările.

— Este, este, afirmăm și în mină carnetul de reporter se face parcă mai mic.

— Copii, spune această directoare, avem un oaspete. Voi vreți să aveți un oaspete?

— Da, strigă toți.

Invățătoarea Elena Frîncu, se vede de la o poștă în dînsa un om energic, ofițerul postal 2 căci școala este așezată pe strada Alexandru Petöffy, își intră în atribuții.

— Copii, voi ați mai văzut-o pe tovarășa directoare?

— Nu, strigă toți.

Moment de cumpănă. Ca de obicei însă în această viață situația este salvată. Viitorul premlant al clasei, probabil, afirmă mîndru și curat că da, au văzut-o la serbare. Altul își aduce aminte și el că a văzut-o atunci cînd s-a înscris la școală însoțit de bunici și o și spune tare.

— Nu vorbi neîntrebat, nu este frumos.

Li se cere să-și pună batistele pe bănci și fatal unul și-a uitat-o acasă.

— Ce facem, zice invățătoarea Elena Frîncu, îl trimitem la grădiniță să-și steargă nasul?

Copiii rid.

— Și acum, copii, să cîntăm, și chiar cîntă: „Luați seama bine / În picioare drepți...”

Invățătoarea cîntă frumos ca un dascăl adevărat. Cîntecul acesta sună romantic, adică melodia este frumoasă.

— Voiculescu, era să mă-nghiți. Și știi ca cine ai fi pătît?

— Ca lupul, zic copiii și se referă desigur la lupul acela inventat de Ion Creangă și strecurat în minunata poveste „Capra cu trei iezi”. Chiar asistăm la povestirea cu ajutorul clasei a celebrilor povești și vedem în manual că la urmă se „concluzionează” just că lupul își schimbă părul dar năravul ba. Poate că acești tineri copii, ce curaj au să fie atît de mici!, ar mai trebui învățați că pînă și lupii își mai schimbă năravurile, dar asta-i situația. O vor învăța în cadrul familiei sau dacă nu atunci cînd vor fi mari, vor fi oameni ai muncii, vor lucra în colectiv și li se va cere, printre altele, o desăvîrșită colegialitate. Firește, ni s-a atras atenția de colegi binevoitori că, stai nene, copiii merg întii la creșă, la grădinițe și de ce n-ar începe de atunci colegialitatea?

După opinia noastră dacă vrei să ai o primă și puternică imagine despre om, trebuie să-l întreb unde a făcut școala și armata. Sînt două instituții puternice în formarea omului.

— Ce poveste am mai învățat noi?

Băiatul din fața noastră împlinește chiar astăzi, 7 octombrie, 7 ani și ridică absolut tot timpul mina. S-ar putea să ajungă un om mare, plin de principii curate.

Elena Frîncu îl ține de umeri pe elevul Dulgheru și acesta spune: „A fost odată o fetiță pe care o chema Ioana.”

Intr-o zi, vine ea de la școală și zice: Mamă, dă-mi să mîncînc. Dar mama nu i-a dat și ea a mîncat singură. Apoi pe seară mama i-a spus: E un lucru fermecat. Se numește: „Te rog”.

Corect, ce să zici?

Copiii ascultă acum pe colega lor Ioana — există deci și o Ioană adevărată — cîntînd cu mult talent. „Cînd se naște un copil în zare / Rid în soare munții și marea”. Adevărat, sigur, dar o pozicie parcă are niște legi, dragi autori de manuale! Ioana cîntă ceva cu măicuța, notăm: „Ce frumoasă e măicuța noastră”, și lingă noi, în banca inventariată sub numărul 7738, Constanța Beșcu, deși directoare, plînge ușurel. În semn de stimă universală o urmăim. În clasă se decide ca Ioana să fie acompaniată la tobă de către Costel.

— Tovarășă directoare, școala arată extraordinar de curată, mai mult, are și internat, invățătoarea Elena Frîncu este, după opinia noastră, un cadru didactic foarte bun — deci lucruri bune, notabile. Dar de ce oare în firg, ca să zicem așa, auzi părinți sau nepărinți că școala a ajuns foarte grea?

— Tovarășe dragă, aceste lucruri nu sînt valabile la clasa întâi. Aici au timp destul de joacă, nemaivorbind de faptul că se joacă și în timpul orelor. La clasele mari și eu gîndesc și am spus-o de multe ori că elevului i se prînde prea mult.

— Vrem să vă întrebăm acum care sînt principiile ce guvernează activitatea unui copil de clasa I?

— Simplu — facem instrucție și educație.

— Ce învață el pentru început? Ce-l învățați adică?

— Să respecte locul din bancă și timpul său de lucru.

— Chiar așa?

— În alte țări copilul poate să plece din bancă. Sînt alte principii.

— Iertați-mi naivitatea, dar dumneavoastră cum credeți că este mai bine?

— Ca persoana particulară vă pot spune că eu, Constanța Beșcu, zic că noi simțem, într-un fel, prea rigizi. Și știți de ce procedăm așa și nu altfel? Haideti să vă spun: așa îi este mai ușor cadrului didactic.

Pauza a luat sfîrșit.

Copiii au acum matematică. Firește, habar n-au ce înseamnă acest monstru.

— Ce-am învățat noi data trecută?

— Să scriem liniute.

Pînă aici e bine.

— Și mai ce?

— De corpurile geometrice.

Notăm cumva speriați că data trecută au învățat despre cub, prismă și sferă.

— Ce face sfera?

— Se rostogolește.

— Dar cubul?

— Nu se rostogolește (cu puțină bunăvoință se rostogolește și cubul n.n.).

— Și acum: cine se rostogolește?

— Mîngea.

Așa da. Într-un tirziu după ce aflăm cam totul despre segmentul de dreaptă, sintem informați că se predă după manualul experimental al profesorului Herescu. La 6 ani copiii fac teoria multîmilor. Nu e nimic dramatic în asta căci unii și înțeleg dar n-o fi oare prea mult? Deja copiii au obosit și invățătoarea îi pune să cînte: „Ne jucăm, ne jucăm / Cu degetul mic ne jucăm”. Apoi vine rîndul celorlalte degete: „Cînd mijlociul a obosit, înclărarul a și sosit”, de pildă.

— Acum dacă sinteți cumînți am să vă dau ceva.

S-a făcut liniște deplină. Invățătoarea scoate niște plicuri și cel din fața noastră, cel care a împlinit astăzi 7 ani, zice necăjit: „Înăuntru sînt figuri geometrice”. Și sînt. Pauză. Spre cabinetul directorului, directoarea ne spune: „Știți ce evoluți sînt? Într-o zi m-am dus la cealaltă clasă, am acolo o invățătoare excepțională, Doina Bragaru, trebuie să mergem și pe la ea, și întreb: cit fac 2 și cu 2? Se uitau uluiți la mine. De ce? „Și cu” face parte din școala veche. La modă este „plus”.

— Spuneți că vă temeți de uniformizare. Ne temem sigur de așa ceva mai toți. Vă propun să găsim împreună niște argumente. Firește, împotriva acestora.

— Aș îndrăzni să sugerez ca regulamentul nostru școlar să fie mai flexibil, să permită, de pildă, unui copil înzestrat să dea două clase într-un an. Il chemăm la

școală de la 6 ani, deci avem încredere în el, în aptitudinile sale. Acum 100 de ani se putea, există cazuri celebre și mai puțin celebre. Alecsandri poftim. Acum cînd știm că sînt informați, cultivați etc., etc. nu se poate. Cînd avem copii premiați la olimpiade n-am putea stimula oare și unele excepții?

— Mai aveți și alte argumente?

— Sînt de luat în considerație și unele paralelisme, care afectează timpul de învățatură al elevului și îngustează și inițiativa școlii. Corecurele, de pildă, se planifică de la sector. Faceți cerc de foto, de canto etc., etc. Dar dacă elevii mai au alte inclinații, aptitudini pentru alte domenii?

Ni se propune să ne mergem la clasă la Doina Bragaru, căci are o stare de oarecare neliniște. Nu mergem, deși lecția pe care o predă „Chipul îndrăgit al mamei” ne atrage.

Mergem la ora de citire a unei clase a II-a deoarece chiar vrem să vedem consecințele asupra copiilor ale unui an de școală. Invățătoarea Lucia Chendreau este fiică de invățător și are o degajare extraordinară plus umor. Ușor de tot copiii își aduc aminte că data trecută au învățat despre „Legenda privighetorii”.

— Și?

— În față mergea grangurul. După el mierla căci și ea era îmbrăcată foarte frumos.

— La urmă?

— Privighetoreaua.

— Cum s-au aranjat ei, Cătăline?

— După confecții.

S.a.m.d. Pe tablă stă scris de la ora cealaltă o aserțiune înspăimîntător de justă: „Oile trăiesc în turme”. Lucia Chendreau citește foarte frumos, oricînd ar putea fi chemată la televiziune la emisiunile pentru copii. Citește lecția „Ciocănițoarea și verveții”. Însă în timp ce copiii ascultă oarecum cu gura căscată, unul dintre ei aruncă cu abecedarul pe jos și stă în bancă complet dezinteresat, necuviincios. Lucia Chendreau se face că nu-l vede și ne mirăm. Directoarea își spune că acest copil provine dintr-o familie cu probleme. Are, din acest motiv, tulburări de comportament. Luăm cartea de citire pentru clasa a II-a și citim câteva explicații. Iată: Alun = copac cu fructe foarte gustoase; Prevăzătoare = care ia din timp toate măsurile pentru a înlătura ce crede că s-ar putea întimpla; O.N.T. = Oficiul național de turism. Fără multe comentarii, credem că ele pot figura oricînd la rubrica „Panseurile lui Gigă”. Iată dealtfel și o ghicitoare: „Cine tot caută pe jos / Și n-a pierdut nimic / Geme toată ziua / Și nu e bolnav?” Vă lăsăm pe dumneavoastră să spuneți cine! Copiii povestesc lecția cu verveții și ciocănițoarea și o fac curat și frumos. „Marius, zice invățătoarea cu câteva minute înainte de a suna, tu ai putea să povestești?” Cel cu tulburări de comportament zice: „Pentru că venea iarna, verveții și-a adunat alune într-o scorbură. Ciocănițoarea le-a găsit, a mîncat un sfert, verveții și-a dat seama și a schimbat locul. De atunci ciocănițoarea caută locul și ciocănește în copaci”. Uluitor, ce inteligent și concentrat. Copilul are deci o traumă dar este inteligent, sobru și la cei 7 ani ai săi nimeni și nimic nu-l împiedică să-i treacă durerea, să învețe excepțional, să se poarte remarcabil.

— Tovarășe directoare, înțelegem că astăzi, 7 octombrie, am văzut o școală foarte bună, copii frumoși, cumînți și inteligenți, invățătoare competente...

— Nu mai puțin, ni se spune, și directoare Constanța Beșcu ridică receptorul. Auzim spunînd „da tovarășul profesor” și punînd mina pe pilnie ne spune „e sotul Doinei Bragaru, conferențiar doctor la Politehnică. Înregistrăm faptul cu deferență dar brusc directoare începe să plîngă și mai apucă să zică „Doinița este învoită pînă miercuri”.

La Mediaș, mama invățătoarei Doina Bragaru nu mai apucase să-și vadă fiica. Ea, în clipele acelea, preda tocmai lecția „Chipul îndrăgit al mamei”.

Lecție tulburătoare la 6 ani și la orice vîrstă.

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

Cum începe viața

E duminică, un soare de gheață, pe dealuri ride cu dinți de argint bruma lui octombrie, culmile Căpățîni seamănă senine cu liliacul brîndușilor spuzite la poalele stejarilor, răsufărarea se face caire albe, toamna s-a așezat gospodărește la ea acasă, la țară e viața acum, ascultați-mă pe mine, și cînd puteți repeziți-vă spre vatra care ne ține încă și bine.

Eu, care nu pot trăi fără Slătioara și fără țărani care au mai rămas, cobor duminică dimineața „pe vale” și intru la primărie și primarul Roșianu cu tricoul pe piept și cinci-șase țărani în picioare și de lingă secretar, de sub umărul unui flăcău ca un actor de film american cu țărani (pentru că observați cum ne omorîm noi la filmele americane cu țărani-văcari, în toată puterea cuvîntului și snobismul ne parăsește brusc și nu mai putem de extaz cînd se leagă calul în grajd și cînd se cară finul cu furca — la americani, în film!) în sfîrșit, zic, de sub umărul băiatului acela frumos se aude slobozit cu toată gura și fără nici o sfiiciune un glas ca un clopoțel de aur: —

— Da!

Și cînd mă uit bine, o fată frumoasă, dar frumoasă, oteancă de sub dealurile Drăgășanilor, cu părul negru și sprincenle negre și ochii negri și o brazul spumă de lapte și viața ca o flăcău pe buzele ei... și încep să-i descos.

Fericitul e mecanic diesel la Turceni, însă e din Rugetul, din Vilcea. Ține fata de mină îmbujorat, cu coada ochiului fură grițului trebătuiala harnică a mamei care scotocește într-un coș implicit și pune pe umerii primarului și ai secretarului cite un prosop înflorat, cum e obiceiul.

Fata e singură după cîte îmi dau seama, nu e nimeni cu ea, scrie apăsător și curajos numele nou, Godinel Lucia, cu cîteva minute în urmă o mai chema Cătăna. E țesătoare la Complexul Avintul din Drăgășani, are 18 ani și... s-a lăsat furată de Godinel Mihai la care se uită încît cred că o să-l inee în apa ochilor. Pe urmă soacra mică pune pe masă un taler cu struguri brumați. Mirii stau smeriți și se țin de mină. Primarul se uită la ei bucuros însă eu îl atrag atenția că avem și noi fete.

— De, de, zice el dintr-o dată îndîndurat.

— Și părinților cînd le spui că te-ai măritat? o întreb eu pe atît de fericita mireasă.

— Marți, zice ea, zîmbind ștrengărește, marți cînd mă duc pe-acasă.

— Va să zică azi ei mîncă liniștiți, constat eu. Și ea ride și lasă ochii în pămînt umbriți de sprincenle negre și de genele ca o perie deasă.

— Ce-o să zică?, întreb eu iar.

— Ce să zică? Cine a plecat e bun plecat, răspunde ea și se uită la mine ca să mă asigur că se spune e din toată inima ei.

Și atît. Soarele toamnei pune beteală pe umerii miresei, strugurii sînt de cristal în talerul smălțuit, pămîntul răsufală de sănătate, mă uit la miri și-mi dau seama cum începe viața. Trece o vreme și se împacă și părinții fetei „cu situația”, viața merge înainte, e mai ales a mirilor. Cum te descurci în fața fericirii lor? Ei au dreptate, cea mai mare dreptate. Au și părinții fetei dreptate, cea mai mare dreptate. Fiindcă puteau fi și ei de față. Meritau și ei bucuria soarelui acestei duminici de octombrie. Însă, vedeți dumneavoastră cum e viața? Din puterea ei și din înțelepciunea ei niciodată n-o să izbutim să ne săturăm învățînd.

DINU SĂRARU ■

MIRCEA ȘTEFĂNESCU: Nicolae Iorga

EUGEN SECELEANU ■

Mă numesc **Constantin Moraru** și locuiesc în Iași. Intrucit în întreaga Moldovă nu există încă o statuie care să cinstească amintirea fostului domn, și al Moldovei — așa cum există în București și Cluj-Napoca — aplez cu căldură la sprijinul revistei pentru ca, prin publicarea acestor rânduri, să sprijine o acțiune ce se impune: realizarea, și în municipiul nostru, a unui monument al lui Mihai Viteazul, ca faptă de veșnică recunoștință față de primul domnitor al tuturor românilor.

În satul Gemenea-Brătuțești din comuna Voinești, județul Dimbovița — pe șoseaua principală — se găsește cea mai veche casă în care, spun bătrânii (inv. P. Mateescu), a poposit, arestat fiind, Tudor Vladimirescu, în mai 1821, în drum spre Tirgoviște, unde a fost ucis. Personal am pictat această casă veche de peste 200 ani și am donat tabloul Muzeului județean Dimbovița din Tirgoviște, pentru care am primit confirmarea 606 din 9.09.1977. Odată cu donația făcută am propus ca această casă veche (anexez o fotografie a ei executată în 1975) să nu fie lăsată pradă distrugerii, să se

Simbătă, 30 septembrie. Pe unele străzi cuprinse între șoseaua Giurgului și bulevardul Brâncoveanu din sectorul 5 al Capitalei, la ore târzii, cînd trebuiau să se afle la autobuzele lor, am surprins în obiectiv autovehiculele proprietate socialistă staționînd între blocurile de locuit. Autocisterna nr. 32-B-5196, cu inscripția „inflamabil”, se afla parcată pe strada

Straja, în dreptul blocului 39; pe partea carosabilă de pe strada Reșitei, în vecinătatea blocului 38, pe linia troleibuzului 95, iot o autocisternă cu „inflamabil”, avînd nr. 31-B-6390. Pentru exemplificare vă trimit acest instantaneu: un imens autocamion „Transcom”, parcat în dreptul blocului A.8, purtînd nr. 22-B-524. (Nicolae Tokacek, București)

anului 1978. Trimiteți adeverință că sînteți încadrat în muncă. Ce să mai cred?! Dacă am ajuns să mă adresez dumneavoastră, nu am făcut-o pentru a vă mai crea o problemă, ci pur și simplu pentru a se găsi o soluție în rezolvarea cazului meu, pentru tratarea cu seriozitate și competență de către cei în drept a acestei probleme, fiind cunoscut, așa cum am mai arătat, că ea este vitală pentru mine. (Dumitru Petru, bloc K 8, ap. 82, Micro 21, Galați).

Din partea O.J.C.V.L.-Bacău:

„În legătură cu rezolvarea scrisorii adresate de Dan Teodorescu, locatar al blocului cu 10 apartamente din strada Karl Marx 22 din Bacău, care solicită restituirea sumelor reprezentînd contravaloarea antenei colective Radio TV, nemontate la acest bloc — scrisoarea apărută în revista FLACĂRA nr. 38/1979 — vă facem cunoscut că s-a făcut calculul drepturilor cuvenite, urmînd ca sumele să fie virate în contul ratelor la apartamente”.

Mă numesc **Petre Cuturela**, încadrat la MEFMC — Centrala de exploatarea lemnului București, posesor al contractului de construire nr. 1101/9 din 12 mai 1976 pentru un apartament cu 3 camere, confort I, în blocul B 2 Pantelimon, nr. 359, scara A, etajul III, apartamentul 9, sectorul 3. Darea în folosință a acestui apartament urma să aibă loc la 30 decembrie 1976. Deși termenul acesta nu a fost respectat, mi s-au reținut începînd din luna ianuarie 1977 rate scadente și cum eu nu am intrat în posesia locuinței. În urma intervențiilor mele la ICVL, s-a mai încheiat un act adițional, prin care am acceptat decalarea termenului pînă la 30 noiembrie 1977. Nicl acest termen nu a fost respectat, imobilul fiind în fază de proiect, locuința mea nemaivînd termen de predare. În conformitate cu HCM 880/1973 am solicitat ICVL penalități pentru nepredarea locu-

inței în termen care în momentul de față se ridică la suma de 17.990,70 lei. Dacă ICVL procedează în acest mod de a nu-și onora contractul, sînt pus în strania situație de a amortiza valoarea locuinței numai din penalizări!

Din partea Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale — oficiul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă — județul Buzău:

„Referitor la rezolvarea scrisorii locuitorului **Gheorghe Mocanu**, domiciliat în comuna C.A. Rosetti, adresată revistei FLACĂRA, prin care solicită sprijin să fie trecut din gradul III în gradul II de invaliditate, din cercetările efectuate au rezultat următoarele: tovarășul Gh. M. a fost chemat și examinat de Comisia județeană de expertiză medicală, aceasta apreciînd că afecțiunea de care suferă bolnavul se încadrează în gradul II de invaliditate, conform deciziei medicale nr. 1413/78”.

Vă rugăm să binevoiți a face publice mulțumirile noastre, ale membrilor grupului de pionieri de la Școala generală nr. 3 din comuna Boroaia-Suceava, membri ai expediției pionierești „EGRETA”, mulțumiri pe care le aducem organelor de miliție ale orașului Sulina pentru operativitatea cu care au acționat în depistarea citorva infractori minori ce ne-au sustras din corturi două aparate de fotografiat și o lanternă în cursul lunii august a.c. Aceste obiecte au fost recuperate de miliție la scurt timp după plecarea noastră, fiind-ne trimise acasă cînd nimeni nu se mai aștepta, spre marea noastră bucurie. Vă mulțumim. (În numele membrilor expediției „EGRETA” semnează pioniera **Lidia Muscă** și prof. **Vasile Apetrei**)

În luna mai 1975 am cumpărat din comerț un cazan pentru în-

călzire centrală tip „CONFORT 20”, de care sînt foarte mulțumit, motivul pentru care vă scriu fiind însă altul: după aproape un an de funcționare inelele din arzător s-au deformat și s-au rupt din cauza temperaturii la care au fost supuse. Trec peste faptul că inelele acestea nu ar trebui să se ardă atît de repede, firese ar fi însă să se găsească în magazinele de specialitate; din nefericire, ele lipsesc cu desăvîrșire și nu se întrezăresc nici speranțe pentru viitor, intrucit Uzina UNIO din Satu-Mare, cea care le-a fabricat, a sistat producerea lor. Nu este oare anormal să fim obligați a abandona aceste cazane care ne-au costat 8.000 lei, datorită lipsei unor piese al căror preț este de numai 20 lei bucata? (**Ilie Cremeneanu**, aleea Vlădeasa 2, Beiuș, județul Bihor)

Din partea U.G.S.R. — C.M.S. Buzău:

„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către **Mircea Balea**, muncitor la Întreprinderea de utilaj tehnologic Buzău, prin care sesizează unele abateri de comportament ale maestrului **Titus Munteanu**, vă comunicăm: din analiza făcută împreună cu conducerea întreprinderii s-a desprins că la data de 12 iulie 1978 maestrul T.M. a avut o comportare necorespunzătoare față de tovarășul M.B., adresîndu-i cuvinte jignitoare și obligîndu-l în același timp să părăsească locul de muncă. Discutînd această situație și cu o parte dintre muncitorii menționați în scrisoare, a rezultat că maestrul T.M. avea această comportare neprincipială și față de alți muncitori pe care îi brusca la cea mai mică greșală, trimîndu-i acasă sau schimbîndu-le locul de muncă... Pentru că tovarășul T.M. a făcut o serie de greutăți acestei unități și mai ales pentru modul necorespunzător de comportare cu muncitorii, conducerea l-a înlocuit din funcția de maestru”.

Subsemnații **Cezar Firescu** și **Florica Firescu**, domiciliați în Craiova, profesori la Școala generală Seaca de Pădure, vă aducem la cunoștință că în revista FLACĂRA nr. 36/1978, în cadrul rubricii „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, ni se răspundea că cele ce vă relatasem într-o scrisoare anterioară privind unele abateri ale directorului **Nicolae Cîmpoieru** și soției sale, au fost verificate de forul competent local, care a constatat că acestea corespund în cea mai mare parte cu realitatea și că „pentru abaterile săvîrșite, Inspectoratul școlar, împreună cu organele de partid și de stat, au luat măsuri de schimbarea din

funcția de director a profesorului **Nicolae Cîmpoieru**”. Cu toate acestea, pînă astăzi, 23 septembrie a.c., profesorul N.C. continuă să îndeplinească funcția de director, iar soția sa a fost din nou numită ca profesoară suplinoare, după decizia inspectoratului școlar, pe ore de istorie-geografie — deși în realitate dînsa funcționează pe catedra fantomă de limba franceză, care niciodată nu este dată la inspectoratul școlar de către tovarășul director ca liberă motiv pentru care de ani de zile nu apare în Buletinul cu catedrele vacante, fiind astfel rezervată în mod ilegal. Reamintim că nici pînă astăzi inspectoratul școlar nu ne-a rezolvat plîngerile înregistrate astfel: nr. 6971/octombrie 1977; 173/13 ianuarie 1978; 1427/6 aprilie 1978 și 2891/15 iunie 1978, plîngerii în care sesizam situația intolerabilă ce se crease în școala unde funcționam. Sper că prin publicarea acestor rânduri să se facă lumină și în acest caz.

Este cunoscut tuturor că orice terapie este puternic influențată de factorul psihic, de mediul înconjurător. Pacientă fiind la Secția recuperare a Spitalului Pucioasa, am avut ocazia să constat pe propria-mi piele, ca să zic așa, acest adevăr. Mi se pare deosebit de valoroasă inițiativa colectivului de aici, aceea de a cuprinde pacienții în activități utile — de autodontare — confecționarea de perdele, draperii, împodobirea estetică a saloanelor, cabinetelor de consultații, sălilor de mese etc. Recuperarea funcțională începe prin încrederea pe care și-o recapătă bolnavii vîzînd că pot fi folositori. Cîtă satisfacție au trăit alături de colectivul medico-sanitar al secției, pacientele **Margareta Pescaru**, **Maria Hăbeanu**, **Virginia Gropescu**, **Gabriela Dumitrescu**, **Olimpia Călugăreanu** ș.a., cînd prin mobilizare, în cinstea zilei de 23 August, au împodobit încă două saloane cu draperii cusute în alese motive populare. Sînt convinsă că astfel de inițiative merită a fi întinse cît mai des. (Prof. **Elisabeta Popescu-Dobrin**, pacienta secției recuperare, str. Grădinari 19, Buzău)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o oot face în fiecare zi între orele 10-13.
● FLACARA nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

ia măsuri pentru protejarea ei și, în măsura posibilităților, să se înființeze aici un muzeu al satului, fiind o zonă bogată în costume naționale, unelte de lucru țărănești etc. Cum pînă în prezent nu s-a luat nici o măsură de protejare și de refacere a ei, vă rog să publicați în revistă rîndurile de mai sus pentru a fi auzite de cei în drept. (**Victorian I. Stăncescu**, Cîmpulung Muscel)

Vin la dumneavoastră cu rugămintea de a mă lămuri asupra unei situații care îmi crează mari necazuri. De aproximativ 2 ani de zile sufăr de o invaliditate motorie. Aceasta îmi dă dreptul să-mi achiziționez contra cost un autoturism „Trabant Hycomat”. În acest scop la data de 15 august 1977 m-am adresat Ministerului Muncii, de la care am primit, la data de 22.02.1978, cu actul nr. 200 080/1978, următorul răspuns: „La scrisoarea dv. vă facem cunoscut că figurați în evidență pentru achiziționarea unui autoturism „Trabant Hycomat” din cota care se va împărți în cursul anului 1978”. La data de 25 august a.c., m-am adresat din nou, de data aceasta U.G.S.R., aceasta îmi răspunde că scrisoarea a fost trimisă Ministerului Muncii, de la care primesc un al doilea răspuns datat 8.09.78 cu actul R/210535/411, pe care vi-l reproduc, de asemenea, textual: „La scrisoarea dv. vă facem cunoscut că figurați în evidență pentru achiziționarea contra cost a unui autoturism „Trabant Hycomat”. Veți putea intra în posesia acestuia, în raport cu cota de autoturisme care se va importa și cu respectarea datei de înregistrarea cererii. NU FIGURAȚI în cota

Scrisori comentate

Clîi copiii sînt în Greoni?

Acțiunea începe în luna martie a.c., printr-un memoriu semnat de 53 de părinți din satul Greoni, comuna Grădinari, care rugau Inspectoratul școlar al județului Caraș-Severin „a dispune înființarea celui de-al doilea post de educatoare în satul nostru, post care trebuia să ia ființă încă în toamna anului 1977”. Postul era necesar satului Greoni pentru ca 30 de mame și bunici să dețină astfel disponibile pentru muncile agricole.

La cererea inspectoratului, sîntenii au înaintat și un tabel cu toți copiii de vîrstă preșcolară. „Tabelul a fost respins, intrucit după situația statistică dată de educatoare și de directorul școlii în satul Greoni există... nu-

mai 28 de preșcolari. Drept care ni s-a cerut tabel nominal cu data nașterii fiecărui copil și vizat de primăria comunei care atestă că sînt 53 de copii preșcolari și toți vii.” Pentru verificare (??), s-a anunțat vizita unui inspector județean la fața locului, în 30 martie. Iar în 3 aprilie, la noi insistențe telefonice ale greonenilor, de la inspectorat li s-a răspuns „a va veni mîine și inspectoarea preșcolară. Dar n-a venit nici pînă azi. Dealtfel, de 8 ani încheiați n-a mai dat pe la noi, deși sîntem pe șoseaua județeană.”

Împinși de nevoie, oamenii au sesizat Ministerul Educației și Învățămîntului. Au continuat să aștepte plini de nerăbdătoare speranțe ca pe șoseaua județeană să apară un inspector, să le numere pruncii și să rezolve în sfîrșit această treabă în fond atît de simplă. Apoi au apelat la ajutorul redacției noastre, iar Flacăra le-a publicat scrisoarea.

A trecut însă și vara, a venit toamna, iar pe șoseaua județeană, tot nimic. Dezamăgiți, părinții din Greoni ne-au scris din nou, prin tovarășul Ion Stan (numărul casei: 365). „În Flacăra nr. 28 din 13 iulie a.c. apărea însemnarea despre necazurile noastre. Atunci așteptam... doar de 5 luni răspuns în cererile noastre. Ne-am bucurat că cel puțin la apariția rîndurilor din revistă vom primi vreun răspuns, însă...”

Însă, tot nimic. Acum, cred că tovarășii inspectori școlari și preșcolari din Caraș-Severin pot răsufli ușurați: prin terminarea campaniei agricole 1978, problema grădiniței din Greoni își pierde caracterul de urgență. Ce te faci însă cu fatalitatea care face ca la anul să vină o nouă campanie ș.a.m.d.? La Greoni, 30 de mame și bunici continuă să aștepte, cu ochii duși în lungul șoselei județene.

MIRCEA FODOREANU

Fluturii

— Iți amintesti, Tatle, acele statui de luptători tolteci ciopliți în bazalt? Ai observat ce aveau pe frunte și pe piept?

— Da, señor, știu. Un fluture. E unul din semnele lui Quetzalcóatl.

— Din șarpele cu pene a rămas numai aripa.
— Numai viața, señor. Fluturile este spiritul morților întors între cei vii. Iar regele-poet Netzahualcoyotl, al cărui nume însemna coyot flămînd scria că fluturii bat din aripi ca palmele unei femei ce face tortillas. Pe frunte, ei îi călăuzesc pe luptători, iar pe piept le apără inima.

— Dar ce poate aripa unui fluture împotriva săgeților și a morții? Impotriva altor lucruri care amenință omul, Tatle?

— Fluturii, señor, ne arată drumul...

— Te înșeli, Tatle, fluturii aceștia nu pot nimic.
— Nu cred, señor, nu cred. Copil fiind, am învățat de la Quetzalcóatl că dacă un fluture nu ne poate salva sîntem pierduți fără scăpare. Acest scut gingaș și tremurător, pe care și un păianjen îl sfișie, e singurul care mă poate apăra. Dacă n-aș mai crede în el aș fi definitiv pierdut.

— Și, într-un fel, Tatle are, poate, dreptate. Arta toltecilor, s-a spus, nu e grandioasă decît atunci cînd se exprimă cu brutalitate. Dar cum s'a uităm, și în artă, că brutalitatea n-are nimic grandios? Cel puțin, acești fluturi ne ajută să nu ne mai crispăm în fața statuiilor. Elie Faure care în „Istoria artei“ vorbește în paginile consacrate artei vechi mexicane numai despre „masacrele rituale“, „zei înspăimîntători“, „temple scaldate în singe omenesc ce putrezea pe pămîntul fierbinte“, „idoli învăluiți în abureală de abotor“, întrebîndu-se „prin ce aberație arta, care are menirea de a-i uni pe oameni, a celebrat în mod atît de exclusiv aici uciderea și moartea“ nu va fi văzut, probabil, acești fluturi sculptați ale căror aripi de piatră palpită parcă deasupra tuturor cicatricilor ce dor statuile în nopțile cînd amintirile devin prea insistente.

— Nu mai vreau să știu de singe, Tatle. Prefer să nu mă mai gîndesc decît la soarele care va scâlda dimineoța statuiile.

— Mi-e frică pentru tine, señor.

— De ce, Tatle?

— Dacă nu mai suporti adevărul...

— Il suport, Tatle. Dar, iți dau dreptate, și fluturii aceștia sînt adevărați...

Printre crengile arborilor tropicali apare o lună palidă. Mă surprind temîndu-mă de șerpi, dar gazdele ne liniștesc. N-am văzut nicăieri un asemenea muzeu și n-am vizitat astfel, pe întineric, un muzeu. În vreme ce înaintăm prin pădure, mă aștept la fiecare oprire să văd pe statui un fluture de piatră, orbit și paralizat de lumina lanternei. Da, arta și-a demonstrat încă o dată resursele găsînd într-o mitologie teribilă și singeroasă ideea de a apăra cu o șoaptă viața de moarte. Nimic nu m-a emoționat în muzeele din Mexic ca acești fluturi proliferați pe statui, dormind pe frunțile și pe piepturile statuiilor; acești fluturi care, de cite ori apar, imblînzesc măștile ce i-au îngrozit pe spanioli... Ce șansă are aripa unui fluture împotriva lucrurilor care pot jigni omul? Dar în noaptea aceasta sînt gata să-l cred pe Tatle. Numai un artist de o mare sensibilitate putea gîndi că aripa fragilă a unui fluture e mai eficientă decît orice alt scut. Și mă întreb dacă grecii au dat zeiței înțelepciunii armele cele mai potrivite. Oare, avînd pe piept și pe frunte, un fluture de marmură, n-ar fi ea mai frumoasă și mai înțeleaptă? Ar însemna, oricum, că a știut să unească gîndul și inima. Ceea ce e, poate, esențial pentru o zeiță care vrea să simbolizeze înțelepciunea. Miine dimineoța mă voi întoarce, probabil, la admirația pentru felul cum Atena ține în echilibru lancea și scutul, dar acum am senzația că sîntem rătăciți în junglă purtînd fluturi obosiți pe frunte și pe piept.

Oare statuile aduse aici fuseseră îngropate intenționat în pămînt, în locurile unde au fost găsite, la cinci metri adîncime? Sau timpul le-a acoperit? Cineva dintre gazde răspunde fără ezitare: timpul. Dar eu sînt convins că lucrurile s-au petrecut altfel și că, în amurgul civilizației lor, unele populații și-au acoperit monumentele cu pămînt pentru a le ocroti. Semînte fabuloase din care urma să răsară ce?

Și am din nou nostalgia fluturilor așezați pe fruntea și pe pieptul luptătorilor tolteci, în vreme ce privesc blocurile de bazalt la lumina sumară a lanternei. Noaptea a supus definitiv întreg muzeul. Intre eucalipti ne întîmpină numai răsufierea junglei. Simt cum mă inundă fluturi albaștri, nocturni, amețiți de parfumul și de enigmaticele tropicelor. Ei mă fac, cel puțin în această clipă, invulnerabil. Iar jaguarul de piatră întors spre cerul fără zei a căpătat, poate, între timp trăsăturile mele și adulmecă fluturi în aerul cald...

Muzeul „clasic“ din Villahermosa, neașteptat de bogat, vine cumva prea tîrziu sau prea devreme. Sînt încă plin de noaptea din parcul muzeu și nu mă pot desprinde din ea pentru a mă uita detașat la exponatele de aici, care, dealtfel, ar cere să le consacram cel puțin o zi întreagă. Parcurgem în grabă sălile și, din această pricină, cu un sentiment de intoxicație estetică. Niciodată nu mi-a plăcut să văd un muzeu biciuit de gîndul că am la dispoziție pentru asta o singură jumătate de oră sau o oră și ceea ce nu voi vedea în acest rîstimp voi fi pierdut pentru totdeauna. Și totuși de atîtea ori a trebuit să mă consolez cu asemenea daruri primite în pripă, smulse întîmplării, cu teama că-mi vor fi luate înapoi. N-au fost dese prilejurile fericite cînd am putut vagabonda prin sălile unui muzeu fără să mă gîndesc la timp, avînd un sandviș prin buzunar pentru a scăpa și de tirania orei de masă, dar nu vreau să-i minui pe zei, trebuie să flu recunoscător și pentru ceea ce destinul mi-a oferit...

OCTAVIAN PALER ■

Marele secret al corului din Finteușul Mare

— Vă numiți...?
— Valentin Băițan.
— Sînteți profesor de istorie și directorul bibliotecii județene Maramureș...

— Exact. Sînt directorul unei biblioteci de peste 170 000 de volume. E o muncă frumoasă, pe care o fac de mulți ani cu multă plăcere...

— Dar nu văd legătura cu muzica. Sînteți de cîtiva ani dirijorul corului din Finteușul Mare.

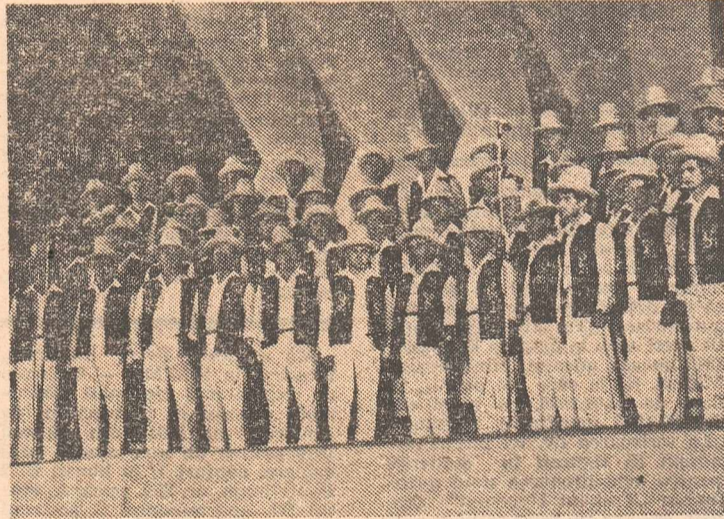
— Da. Cea mai mare pasiune a mea, de fapt singura, este dirijatul. Un vis din copilărie, i-aș putea spune, era acela de a dirija o formație. Copil fiind, priveam și ascultam, cu nostalgie, muzica acelor fanfare militare care îmi delecta sărbătorile copilăriei mele. Acest vis de a dirija o formație m-a urmărit toată viața și după ce am dirijat și alte coruri țărănești din județ, de cîtiva ani sînt dirijorul corului din Finteușul Mare. Este un cor de bărbați cu o activitate de peste 50 de ani. Dealtfel, înaintașii mei, dirijorii Nistor Dragos, țaran, învățător de aici, armoniza cîntecul popular pentru formațiile corale. Au urmat apoi Gheorghe Pop și Roman Sadoveanu, ultimul păstrînd flacăra dragostei pentru cîntec timp de peste 20 de ani. Finteușul Mare este un sat din Țara Chioarului cu peste 200 de case frumoase, gospodărite de oameni harnici și destoinici, care îndrăgesc cîntecul la fel de mult ca și munca. I-am îndrăgit deoarece sufletul lor seamănă cu sufletul meu, formînd un tot unitar. Aș preciza că unul din secretele pentru menținerea interesului față de arta corală este schimbul de spectacole cu formații similare din țară sau de peste hotare. Primul cor italian de amatori ce a vizitat România a concertat la Finteușul Mare. Recent am susținut, ca invitați, două concerte în Ungaria, unul din concertele susținute de noi acolo a fost transmis în direct de televiziunea maghiară.

— Ce ne mai puteți spune de acești minunați bărbați, de acești grăniceri ai țării, care nu se pot despartii de munca și cîntecul lor?

— Finteușanii sînt buni mesageri ai artei corale românești. Prefiuiesc cîntecul și mai ales valoarea interpretativă a lui. Se dăruiesc pentru cîntec, se dăruiesc în cîntec, participînd cu pasiune la redarea mesajului său. În prezent s-a ajuns la un nivel artistic de interpretare, printr-o alternanță de nuanțe logic puse și gîndite care adăugate la varietatea repertoriului dau un colorit muzicii corale. Corul și muzica pentru el sînt singurele forme de manifestare spirituală constituînd sensul și esența vieții. Suportă cu răbdare repetițiile lungi și istovitoare seara tîrziu după munca cîmpului sau după orele din uzină —

Dirijorul corului, Valentin Băițan

Corul din Finteușul Mare — pe scena Casei de cultură din Baia Mare

CRONICA SPECTACOLELOR

Arlechin 1

De data aceasta, cronica este a unui spectacol pe hîrtie: acela al unei publicații de teatru pe care orice iubitor autentic al teatrului nu poate decît s-o aplauda. Se cheamă *Arlechin* și este un caiet editat de *Secretariatul literar al Teatrului Național „Vasile Alecsandri“ din Iași*.

Publicația își propune ce și-au propus și ce ne propun cei doi redactori ai săi: *Mircea Filip și Val Condrache*. Adică să ne ofere (conspectez din „Cuvîntul înainte“) o informație bogată de teatru, texte inedite însoțite de material critic, prezentarea operelor dramaturgilor contemporani, restituirea în seriale a unor opere remarcabile. Toate acestea avînd rostul, de profundă calitate, de a ne da, pe de o parte — firește, în timp și, firește, prin selecție și ierarhizare — o imagine cit mai fidelă a dramaturgiei române contemporane; iar, pe de altă parte, să inițieze publicul nu numai în problematica abstractă a mișcării teatrale a secolului XX, ci și în descifrarea actului teatral modern.

Programul acesta înseamnă, pentru concretul imediat al primului număr al publicației, un grupaj de articole și un set de trei piese într-un act, care spun aproape totul despre Teodor Mazilu și teatrul său comic; un grupaj de articole care fac un bun portret al omului și al gîndirii Gordon Craig; începutul reeditării, în serial, a fragmentelor privind teatrul din „Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent“ de George Călinescu; începutul editării, tot în serial, a manuscrisului inedit al eseuului „O'Neil și renasterea tragediei“ de Petru Comarnescu; și precum și articolul de abstractă teorie „Limbajul dramatic, limbaj specific; de la text la reprezentare“ (pe care mi-ar plăcea să-l aud citit, cu glas tare, de un actor de comedie, care are talentul în vine și gata!). Mai trebuie menționat că este anunțat, începînd chiar din numărul următor, un „Dicționar al dramaturgiei universale“ și că este făcută public promisiunea de spațiu tipografic pentru toți care au ceva de spus despre arta teatrului. Însă ceva înțelept!

Chiar de la primul număr „Arlechin“ se distinge prin

fiind conștienți că astfel, printr-o muncă neobosită, pot pune o piatră la temelie a culturii maramureșene. Dealtfel, corul se află într-o zonă prolifică formațiilor corale. Și intrînd puțin în matematică vă pot spune că pe suprafața unui pătrat cu latura de douăzeci și cinci de kilometri activează 18 formații corale. Concurența și selecția sînt foarte mari. Dealtfel aceasta este Țara Chioarului, leagănul muzicii corale maramureșene. La ora actuală se poate spune că finteușanii reprezintă o adevărată cea mai veche vatră de cîntece corale din nord-vestul țării. Am îndrăgit acești oameni pentru sinceritatea lor, pentru onestitatea și cinstea cuvîntului dat și bineînțeles pentru interesul pe care și-l dau în promovarea și păstrarea nealterată a cîntecului coral. Nu este de neglijat faptul că pentru însușirea repertoriului așa de variat și bine interpretat, solicită un efort deosebit mai ales în condițiile în care ei sînt legați în mod direct de producție, lucrînd în industrie ca muncitori calificați în condiții de navetism, în condițiile lucrului între schimburi, sau alții lucrînd, aici în sat, la munca cîmpului. Ei bine, corelarea acestor condiții cu dragostea lor pentru cîntec o consider cel mai frumos sacrificiu pe care îl pot aduce acești oameni în promovarea artei corale, fiind de fapt mesagerii transmisiunii generațiilor viitoare a acestui tezaur muzical românesc. Acest lucru, pe care îl știu bine toți membrii corului, li îndeamnă la sacrificii de multe ori nu ușoare.

— Numai bărbații cîntă în Finteuș?
— Nu. În Finteuș cîntă toată lumea. Există un cor de copii, al școlii, care reprezintă o adevărată pepinieră. Acum femeile din sat care cîntă și ele doresc să formeze un cor.

— Legat concret de activitatea dumneavoastră ce ne puteți spune?

— Consider munca mea obștească și benevolă ca un aport personal adus culturii și educării oamenilor muncii din satele maramureșene. Cinci din cele șapte seri ale săptămînii le petrec în mediul rural al județului susținînd pe lingă repetiții și conferințe educative. Sînt încredințat că aceasta e menirea intelectualului în această epocă a noastră.

— Care este totuși marele secret al corului din Finteuș?

— Sinceritatea față de cîntec. Cîntecul oricît și oriunde este cîntat — nu trebuie să fie mințit. Este scos din sufletul și inima fiecărui corist. Cei 66 de membri ai corului formează un tot unitar, formează un declanșator care trebuie doar să-l atingi ca să se aprindă lumina.

— Ce vă doriți în viitor dumneavoastră și corul din Finteușul Mare?

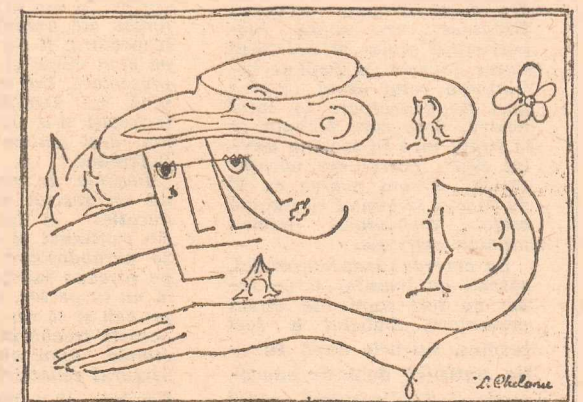
— Aș cita aici, la întrebarea aceasta, ultima idee din cîntecul „Ardealul“:

„Credință prin fapte-ți jurăm Românie
În veci să trăiești pe pămînt“.

SORIN POSTOLACHE ■

citeva merite precise. Merite de conținut: nivelul său intelectual (îl simți ca pe un caiet al științei artei teatrului, ca pe o fiială teatrală a revistei „Secolul 20“, dar cu accent pe secolul 20 românesc); și programul său categoric, metodic, de lungă respirație propagandistică, ba chiar pedagogică (se simte nu numai spiritul general-cultural ieșean, ci și cel special-universitar ieșean). Merite de formă: machetă sobră, elegantă, modernă. Merite morale: relansează „Biblioteca Teatrului Național“ ieșean (deocamdată, singurul teatru care redescoperă, refolosește acest mijloc esențial de influență culturală a teatrului); acordă încredere semnăturilor tinere; nu slujește publicitatea teatrului ieșean, ci cauza teatrului; dovedește că la Teatrul Național „Vasile Alecsandri“, secretariatul literar nu-l populat de funcționari culturali, ci de profesioniști-animatori, de oameni cu știință și crez. Merite incomode: există, spre deosebire de alte teatre unde nu există; pune în dificultate — mai ales prin program, sobrietate și „Biblioteca“ însuși excelentul „Caiet“ al Teatrului Național din București.

NELU IONESCU ■

Desen de LUCIAN CHELARIU ■

Un nume ce trebuie reținut în poezia tină de azi este acela al lui Gheorghe Azap, autor până acum a trei volume de versuri (Maria, 1975; Boceluta cu plânde, 1977;

Roxana, Roxana, Roxana, 1978). Din pricini pe care nu le cunosc, el a debutat, ca Leonid Dimov și Emil Brumar, mult mai târziu (la 36 de ani!) decât colegii săi de generație, intrați (unii dintre ei) în manualele școlare, contestați, invidiați, imitați de cei ce vin după ei în literatură. Gheorghe Azap este un lup singuratic rătăcit între promoții și grupuri literare, poezia — dacă citesc bine versurile sale — este pentru el un mod de existență. Și, pentru ca existența să devină suportabilă, poezia recurge la ironie. Gheorghe Azap este, prin urmare, un ironist, mai trist și mai profund decât alții. Scrie cu precădere despre iubire, și unele note de sentimentalitate teatrală trimit la Minulescu și, în genere, la poezii erotice bufoni și jălănci. Primul volum (Maria) — cu titlul: „O caterincă zbuciumată” se bizuie pe un imagism delirant, posibil în poezie prin ironia inteligentă: „ursoaica irosirii”, „ciucurii iubirii”, „vecernia ninsorii”, „ibrisul ierbii”, „horbotul nepăsării”, „căpușa insomniei”, „caverna eșecului meu crud”, „buldogii vinovăției”, „giubeaua codrilor de toamnă” etc. Acest poet sentimental, cu bune lecturi din suprarealiști, ascunde însă un fond tragic, unele versuri amintesc de Bacovia și dau senzația teroarei de timp: „Ce mohorâtă lună; de parcă n-ar fi luna / Cernit îmbrobodită-n zăbrance de corbi; / Și tu-mi lipsești iubito; la fel ca-totdeauna; / Și tu pustietate, hidranții mi-i absorbi. // Imperceptibil, timpul, tumoarea și-o prelinge, / Pe ulița tristeții, în care stau silhii; / Se scurge zina verii, rotundă ca o minge; / Parapitecul toamnei se cațără-n gutui”.

Boceluta cu plânde, al doilea volum, este cel mai bun: stralucirea ironiei se subțiază, un viu sentiment al refuzului, al limitei trece prin versurile bine articulate, „pilate” cu răbdare, cu o voită, bătrânească plăcere. De aici aerul voluntar anacronic al poeziei, tăietura demodată a versului în ciuda metaforei în continuare brutal concretă: „cobra timpului”, „grilașul spaimii”, „ciorba disperării”, „arcanul insomniei”, „fiara neimplinirii” (care „mirie în spate”), „cotoii resemnării” etc. Metafora nu distruge însă muzicalitatea și sinceritatea poeziei. Versurile reprezintă, în fond, jurnalul unui insomniac care percepe cu simțurile mărite bătăile unui timp astenic, uneori delirant, alteori incert, agonizant. O parafrază după Bacovia (Ninge), cu multe imagini aiuritoare, șmecheresti, nu poate ascunde senzația insuportabilă de singurătate în mijlocul unei naturi putrezite: „Ninge urit; ninge maro; ninge scalen. / Din nou calic, sint și silhii, și iar mi-e rău. / Beau și fumez, pină devin, eterogen, / Ca un poet, fără de trup, de la Bacău. // Ninge posac, și diletant, ninge murdar. / Satu-i pustiu, somnul s-a dus, focul s-a stins. / Oile pling; crugu-i obscur; lupii apar; / Iarna de-acum, face hibridi, cu dinadins. // Ninge căznit; ninge jegos; fulgi jerpeliți. / Nu mai cunosc — nu mai produc — nici un chiolhan. / Dreptu-i al tău, dragoste-n veci, să mă eviți: Pină la briu, pină la gît, pină-n tavan. // Ninge mahmur; ninge-n zig-zag; ninge străin; / Timplele dor; ochii-i destup; / Inima-i grea. / Încă puțin! Încă puțin! Încă puțin: / Sper să rezist, pină-ncoțesteți, IARBA A MEA!”.

După o cunoscută definiție, ironiștii sint, în poezie, niște sentimentali mascați. Gheorghe Azap nu-și poartă masca pină la capătul poemului. Hazel trece repede spre durere și comentariul livresc spre comunicarea directă, sinceră pină la dezolare. Cum spune chiar el în strofele liminare într-un poem programatic: „În fond sint trist, fiindcă fac haz prin altiteză. / Mi se dilată-n suflet o ciutură cu jale; / Așa că-n sihăstria nocivă și obeză / Îmi pun sub ochii vestezi minciuni fenomenale. // Cu propria-mi știință, iluzia mă-nșeală, / Eu insumi că particip la mascarada care / Ursita devastată mi-o face tot mai goală, / Stîrbindu-mi sub ciubote nisipuri mișcătoare”.

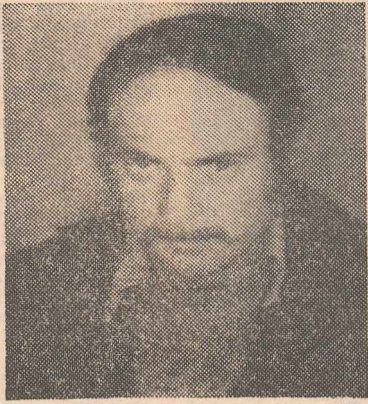
Frumusețea acestor versuri vine nu numai din inteligența disimulării dar și din desfacerea ei de convențiile literare, sub ochii cititorului, într-o confesiune tulburătoare. Dincolo de grațiile umorului, bănuim neliniștile unui spirit poetic conștient pină la suferință de condiția lui de existență.

Gheorghe Azap este, repet, un nume ce trebuie reținut în poezia tină de azi.

EUGEN SIMION ■

Un poet de azi:

Gheorghe Azap

Singele, eternul ghid!

Singele-i cald și pur I, (doar singeroșii
Nu au hemoglobină-n plasma lor),
Și-i berechet ca spiridușii roșii
Din via revărsată spre ulcior.

E veșnic tinăr I, precum bun la toate;
Independent și nicidecât rasist,
Și poartă-ntrinsul stele acurate,
Prin inocența cărora exist!

E visător și temerar și mare I
E cind Niobe plinsă cind Simun I
E ceea ce suspină cind mă doare I
E sărbătoarea graiului străbun!!!

E floarea mea crucificată-n toamnă I
Ori un mesaj din ce în ce mai blind I
Deci inima cind suferă: înseamnă
Că sint lovit în singe-n primul rind!!!

„Si vis pacem, para bellum!”

Alita griu răsare în Banat:
Că de ar fi să-mi declarați război
Eu aș putea cu piine să vă bat,
Oriciți flămînzi ar cîrdăși cu voi!

Franzele le-aș pune-n chip de tun:
Cu miezul cald să vă lovească-n plin:
Ca să produc efectul cel mai bun
Și împăcări eterne să obțin.

Incorporind covrig lingă covrig:
Nici pui de frică nu mi-ar fi deloc
Cind ca un vodă aș porni să strig,
Din brutării inimiresmate: FOOC I

Deci dacă vreți să-mi faceți de haram
La rindul meu aș trece la atac
Numai cu gloanțe dulci, fiindcă am
În fiecare spic un cozonac.

GHEORGHE AZAP ■

Născut în Ticvani pe apa Cărașului din județul cu același nume, într-un colț de țară care a dat figuri de seamă culturii și artei românești — de n-ar fi să-l pomenim decât pe Romul Ladea, marele său consătean — Gheorghe Azap și-a câștigat cu dificultate un loc în poezia noastră contemporană. Nu știu de cînd a început să scrie și cite sute sau mii de versuri va fi aruncat în neant pină să se decidă să publice la o vîrstă care pentru alții este a definitivului consacrar. Cert e că debutul său (Maria, Facla, 1975) a fost unul matur, propunînd nu numai un nume nou dar și un anume tip de poezie. În genere critica l-a receptat ca atare, însă nu fără ezitări și perplexități.

A șocat mai întii caracterul eterogen pină la disparitate al materiei verbale, apoi truculența nebună a gesticulației și a frazei poetice. Numeroase cuvinte au părut pur și simplu scornite de imaginația lexicală infierbîntată a poetului și de nevoia căderii pe o rimă anumită. Adevărul este că nu puține sint dialectisme, în Banat existînd, cum se știe, ca-n orice provincie meridională ce se respectă, o tradiție a poeziei dialectale. Deși mizează pe savoarea dialecticelor și, uneori, „epicizează” cu rezultate comice, Azap nu se înscrie în această tradiție. În ciuda unor indicii sigure de apartenență, poezia lui e lipsită de ceea ce se cheamă specific local.

Dealtfel, dialectismele nu sint numai de proveniență bănățeană; lor li se adaugă neologisme de ultimă oră și din cele mai neașteptate domenii, arhaisme, termeni de argou și, bineînțeles, invenții proprii. Citații livresci sint făcute să alterneze în acest tip de poezie cu secvențe colocviale, termeni tradiționali poetici cu alții neaduși pină acum în poezie, expresia „elevată” cu cea „umilă”. Derutantă, însă eficientă din punct de vedere artistic, este mai ales alternanța registrelor în cuprinsul aceleiași sintagme poetice.

Desigur că primele efecte ale acestei disparități sint comice. Gesticulația voit grandilocventă și, în genere, ridicarea cu bună știință a tonului cu citeva note lasă să se presupună o intenție ironică. La fel, parcurgerea „la rece” a locurilor comune ale visătoriei de origine romantică. Automatismul rimei și al ritmului întretin, parcă, la rindul lor, impresia de parodie.

Totuși, proiectul profund al autorului pare să fie altul. El se joacă în poezie, dar în același timp, se joacă pe sine, se desparte de trăirea sa — însă nu pentru a i se sustrage, ci pentru a și-o asuma mai deplin: „Parcă-aș fi la filmul disperării mele, / Ur-mărindu-mi pașii istoviiți de dor; / Ascultînd cum țipă gongurile grele / Din finalu-n care trebuie să mor”.

Pentru ca disperarea să poată fi spusă în poezie, este clamată și bagatelizată. Ostentația vine aici dintr-o pudoare învinsă. Gh. Azap e un poet al singurătății erotice care își intensifică suferința prin auto-sifilare. Hohotul de ris nu îndepărtează rictusul tragic: „Zadarnic își înalță speranțele hîrzoșul / Sub căile lactee ce-și nasc în spații șalul. / Căci nu mai vine-o fată, cu nuriu tăi ca drobul, / Să-mi odihnească molcom în poală encefalul”.

În mod paradoxal, într-o astfel de poezie nu ironia subminează lirismul ci, invers, lirismul subminează ironia, învăluindu-ne pină la urmă în căldura lui evocatoare: „Eheu! și cocostîrcul aceleiași catalige / Le va urca, desigur, pe-o muchie de horn, / Și luna încerca-va din nou să mă oblige / Credințele nocturne spre ea să mi le-ntorn”.

De ce nu-și asumă poetul trăirile pină la capăt, de ce alege derizoriul în locul sublimului? Este la mijloc, desigur, conștiința modernă, dar și, probabil, o inhibiție pur poetică. Autorul preferă să „se comporte în dodii” pentru a nu rata sublimul pe care, totuși, îl vizează și îl așteaptă: „Ninge mahmur; ninge-n zig-zag; ninge străin; / Timplele dor; ochii-i destup; inima-i grea. / Încă puțin! Încă puțin! Încă puțin: / Sper să rezist, pină-ncoțesteți, IARBA A MEA!”.

Starea poetică și sentimentală dominantă în volumele lui Gheorghe Azap pare să fie acel „risu-plînsu” admirabil definit de Nichita Stănescu. Gheorghe Azap este un autor care merită să fie însoțit în peregrinările sufletului său „rural și prodig”, infometat de cultură și de poezie.

MIRCEA MARTIN ■

CRONICA LITERARĂ

Nicolae Baltag:

Polemos

Debutul editorial postum al lui Nicolae Baltag vine să confirme un talent critic ajuns la puterea deplinei exprimări de sine. Îi lipsea pină acum o operă pe măsură. Polemos ne restituie ceea ce este mai rezistent în scrisul său de peste un deceniu. Criticul n-a avut nici măcar șansa de a-și supraveghea el însuși tipărirea volumului. A împlinit această nobilă misiune un prieten devotat, poetul Gheorghe Istrate. A rezultat o carte substanțială și nu mai puțin fermecătoare prin expresivitatea limbajului critic. Mai putem vorbi de un simplu debut? Polemos ne obligă mai degrabă la evaluări complete. Unii au descoperit în paginile acestei cărți (abia acum!) un critic, alții l-au regăsit pe Nicolae Baltag așa cum îl știau dinainte. Ne numărăm printre ultimii. Timpul n-a estompat deloc semnele unei vocații de aleasă distincție. Omul, de un tact desăvîrșit, n-a forțat niciodată treptele afirmării. Avem sentimentul că abia acum își ocupă locul ce i se cuvine în panorama criticii contemporane. Un lucru e neîndoios: criticul există și avem convingerea că va rămîne. Oglînda în care-l privim acum îi va păstra nealterat pentru posteritate chipul tinăr, ca o efigie a integrității morale în critică.

Firește, nu ne mulțumim doar cu o lectură de consolare. Multe din articolele (studiile) din volum reprezintă contribuții notabile în domeniul criticii de idei sau de text. Ar fi nedemn să le ignorăm. Nicolae Baltag e un critic de gust, subtil și exact în aprecieri. Scrisul său elegant și cursiv conferă strălucire ideilor; le face accesibile. Îi repugnă mai

ales abstracția, teoretizarea în gol. De aceea critica își are un aer aplicat, serios — este întotdeauna la obiect și mai puțin sau aproape deloc digresivă. De admirat și tentativa, extrem de tenace la un tinăr, de a-și forma o viziune proprie asupra literaturii contemporane, chiar și o scară de valori. Ceea ce nu e tocmai simplu cînd te ocupi și de creația debutanților. Față de aceștia a practicat o critică larg comprehensivă, de susținere. Nicolae Baltag așa că a suport exigențele estetice moralitatea. Este motivul pentru care avem încredere în ce a scris.

Se vede numaidecît din textele reproduse că Nicolae Baltag își mai căuta încă modelele, dar nu neapărat printre critici. Îi atrăgeau mai mult poezii. Dealtfel, ideile și intuițiile sale se constituie, evident, într-o poetică — nu într-o teorie. Își făcuse un cult din lirica și concepția despre poezie a lui Ion Barbu. Nici nu se putea o „metodă” mai sigură de inițiere în problemele limitate ale discursului literar. Pe cît posibil se opune totuși tentației hermetice: critică în spirit barbian pur nu se poate face. Nicolae Baltag are comun cu poetul (și cu poezii) eleganța rostirii. Criticul ni se pare chiar mai spontan cînd gîndește metaforic și de obicei gîndește metaforic. Receptează literatura cu o anume candoare, pe care alții au pierdut-o sau n-au avut-o niciodată. Opera este primită cu un sentiment de nedismulată bucurie, iar formularea critică ridică impresia brută la starea de grație, superioară a Verbului. Nu abuzează de concepte, ale criticii curente sau ale creației, deși nici unul nu-i era străin. Le invocă întotdeauna cu prudență, ca pe ceva ce nu-i aparține. Comentariul păstrează o anume suplețe, mai ales în extensiune; e dezinvolț pină la imprezibil și acoperă un teritoriu vast de probleme. La rindul ei, cronica evită stridențele de gust și apreciere. O astfel de critică seduce prin cordialitate, avertizînd în același timp printr-o crispare mai mult de subtext a tonului. În problemele delicate se pronunță cu delicatețe. În schimb, îl deranjează impostura și îndeosebi atacul nedrept, neolial. Atunci devine tăios, direct pină la respingere — ca în ultimul capitol din Polemos (studiul care dă și titlul întregului volum).

Finețea de spirit a criticului reiese aproape din tot ce a scris, dar mai cu seamă din articolele de sinteză. Am reținut Glose la poezia contemporană. În numai citeva pagini e schițat un tablou complet, deși concentrat, al litericii contemporane: tendințe, generații, stiluri. Într-un spațiu așa

de restrîns, lipsesc firește profilurile de poezi. Articolul trebuie prețuit pentru delimitările sale exacte și subtile. Criticul e sigur pe sine, are ceva de spus și se exprimă cu decizie și originalitate într-un domeniu nu atât de risc, ci mai mult de rutină. În alte articole se ocupă efectiv de opere și autori. Și de astă dată se ferește să pună etichete. Despre Zaharia Stancu, Nichita Stănescu și Ioan Alexandru scrie de mai multe ori. De fiecare dată însă îi vede altfel, atent la ce anume aduce nou ultima lor carte. Se înțelege că noutatea comentariului e provocată în primul rînd de opera însăși. Criticul, la rindul său, probează mobilitate a gustului, prospețime, fantezie interpretativă.

Studiile mai întinse din volum (Polemos, Concepția despre poezie a lui Ion Barbu și Scriitori români — călători pe meridianele lumii) cresc organic din intuiții sigure, decantate apoi cu răbdare, în timp, pină la expresia cea mai concisă și mai cizelată. Demonstrația este perfectă, fără fisură. Criticul pune însă și în rigoroasă farmec, informația (uneori exhaustivă) nu întunecă ideile. Dincolo de valoarea interpretării, textul se poate citi pur și simplu ca literatură.

Paginile consistente ne-a mai lăsat Nicolae Baltag despre Camil Petrescu (ultimele scrieri), George Călinescu (autorul dramatic), Al. Piru și Miron Radu Paraschivescu. Celorlalți poezi, mai toți din generația de mijloc, le face critică de volum. Considerațiile, fatal izolate și fragmentare, tind să se inchege în medalion critic, oarecum după modelul figurinei Iovinesciene. Cronica literară n-ar fi decît o treaptă spre portretul sintetic.

În contrast evident cu titlul, Polemos e o carte echilibrată, armonioasă — așa cum ni s-a dezvăluit întotdeauna și personalitatea criticului. Teoretic cel puțin Nicolae Baltag aspira la critica totală. Aborda cu plăcere orice domeniu al literaturii. A fost o întâmplare că s-a ocupat uneori mai mult de poezie, alteleori mai mult de proză. Aparent își construiește cu voluptate un obiect fără asperități. Oscila între o critică a cărților (oarecum efemeră) și o critică a ideilor durabile, cu aplicație mai ales la literatura română. O totală deschidere a criticii spre obiectul ei duce la o similară deschidere spre viață. Problemele criticii sale sint de fapt îneseși problemele vieții. Pentru Nicolae Baltag critica a fost „o formă de viață”.

CORNEL MORARU ■

Opinii despre

O bibliotecă într-o carte

A apărut, în sfârșit, mult așteptatul **Mic dicționar enciclopedic**, ediția a II-a, revizuită și adăugită, în Editura științifică și enciclopedică, București, 1978 (în 4^a, mare, 16 + 1851 pagini). Au trecut șase ani de la întâia ediție, primită cu unanimă satisfacție și în câteva zile dispărută de pe piață. Noua ediție, tipărită în același format, pe trei coloane, are în plus 120 de pagini, însumând un număr simțitor mai mare de articole, de ilustrații, de hărți și de planșe alb-negru și în culori. Astfel, în interval, s-au declarat independente un număr de treisprezece state și anume: Africa Centrală, Bahama, insulele Capul Verde, insulele Comore, Djibouti (fostul teritoriu Afar și Isa), Grenada, Guineea-Bissau, Kampuchea, Madagascar, Papua-Noua Guinee, Sahara spaniolă, insulele São Tomé și Príncipe, și Seychelles. Despre fiecare, dicționarul ne dă cite o substanțială notă, cu toate datele necesare pentru informarea cit mai exactă, cu respectiva hartă. Drapelele acestor țări noi se adăugă celorlalte 143, ilustrate pe planșe în culori. Alte noi planșe, tot în culori, prezintă stemele țării, județelor și municipiilor, într-o splendidă reproducere grafică.

Desigur, țara noastră ocupă locul principal în partea a doua, istorico-geografică, a numelui propriu. Se acordă un loc de seamă specificului fiecărei comune. În exemplul de mai jos se va vedea importanța tezaurilor arheologice ale țărilor românești, testimoniu al vechimii locuitorilor și vestigiilor lor artistice:

„Sălcuța, com. în jud. Dolj; 4, 1 mil loc. (1976). Aici s-au identificat, în cadrul unei așezări, urme specifice ale unei culturi din neolitic mijlociu (mil. 4 — începutul mil. 3 î.e.n.), răspândită în Oltenia și E. Munteniei. Inventar arheologic, bogat în unelte de os și piatră, graminee carbonizate și figurine din lut ars și os, reprezentând o divinitate feminină, legată de cultul fertilității.”

Ca filolog, mă bucur că unele articole dau, pe lângă informația strict obiectivă, și eventualele denumiri populare. Astfel, la articolul **Steaua polară**, reținem aceste nume: „**Stilpu**, **Candela Cerului**”. Planetei **Venus**, poporul i-a mai spus **Steaua Ciobanului** sau **Păstorului**. Este aceeași, una și aceeași, iar nu două, deși poporul o mai numește: **Lucașarul de Seară** și **Lucașarul de dimineață** sau **de zi** (sau, în „limba veche și-nțeleaptă”, de ziua). La articolul respectiv, **Venus**, ni se comunică datele explorării recente, începută la 27 aug. 1962 și continuată în anii următori, cu coborârea stației automate pe planetă, ba chiar cu lansarea unor sateliți artificiali, care transmit fotografiile ei la sol. În acest fel, ne putem face o idee mai exactă de enormul progres efectuat, printre alte domenii, și în acela al explorării spațiilor interplanetare.

Știința, literatura și arta noastră contemporană se bucură și ele de articole foarte numeroase. Mă simt foarte onorat de locul ce mi s-a acordat, odată individual, apoi la articolul **Lovinescu Eugen**, precum și în rîndurile despre **Sburătorul**, din conspectul general asupra literaturii contemporane. Este drept că am frecventat acel cenaciu, dar nu am citit niciodată nimic în cadrul lecturilor publice de duminică sau al celor private în cursul săptămînii; și de asemenea n-am publicat nimic în vreunul din cele trei cicluri ale **Sburătorului**. Păstrez regretatul maestru o amintire neștersă, pentru calitățile sale excepționale de critic, de scriitor și de gazdă, dar mi-am rezervat totdeauna o distanță față de metodele sale critice și dreptul de a-i judeca lucrările, cu înălțările și denivelările lor succesive.

S-a acordat un spațiu adecvat eroilor căzuți în luptele pentru independență și pentru Reîntregire. Am fi dorit să nu lipsescă din Dicționar poetul **Nenițescu**, Ioan (*1854—1901), fost combatant, rănit la Grivița și autorul poeziilor din **Voluntății** și **Pui de lei** (1891), din care două sau trei se recită și se cîntă și astăzi. De asemenea, la articolul **Săulescu**, **Mihail** (1838—1916), ne-ar fi plăcut să se menționeze că a căzut în luptele de la Predeal, unde un impresionant monument îi nemurește jertfa. Mai lipsesc, dintre eroii aceluiași război, eminescologul **Grămadă**, **Ion**, luptător voluntar, și poetul ofiter **Vulovici N.**, autorul acelor versuri premonitorii, din **Stihuri ofitice**:

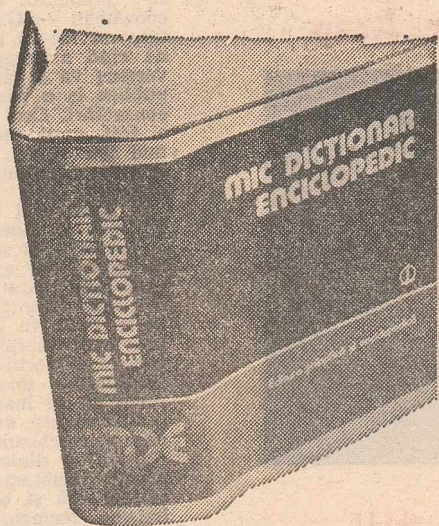
„De-o fi să mor, Tu Doamne, dă-mi / O moarte ostășească; / Un glonte-n floarea din chipul / În lupte mă izbească!“ (De-o fi să mor).

Lipsește și **Mateevici**, **Alexei**, mort de tifos exantematic în 1917, după ce și-a făcut datoria pe front; este autorul clasicei poezii, o capodoperă: **Limba noastră**, superioară corăspunzătoarelor stihuri ale lui G. Sion („Mult e dulce și frumoasă...”).

La partea istorică, cu referire la **Pruce**, **aprodul**, este adevărat că l-a ajutat pe **Ștefan cel Mare**, în lupta de la Scheia, dar în alt fel decât ne-a relatat **Neculce** în **O samă de cuvinte**, și anume așa cum citim în cronică moldogermană, publicată de **Olgierd Gorka**: identificându-l noaptea, ascuns printre cei căzuți în luptă și scoțindu-l din acel perimetru.

O curioasă greșală de cronologie s-a strecurat la articolul **Taler**, și anume la moneda de argint, emisă la anul... 1212 (sic), de **Despod Vodă**, care a domnit între anii 1562 și 1564.

Să nu căutăm însă și alte pete în soare, ci să ne bucurăm de recenta ediție, al cărei tiraj a fost în mod surprinzător redus la jumătate, (30 000 de exemplare)

față de acela al primei ediții. Sintem convinși că și noua ediție, cînd va fi pusă în întregime pe piață, se va epuiza în timpul cel mai scurt. De aceea preconizăm — și credem că nu sintem singurul, — ca acest **Mic dicționar** să apară, în felul lui **Petit Larousse**, în fiecare an, toamna, ca un indispensabil sic calendaristic de informație în toate ramurile științelor naturii și ale omului.

Poporul nostru spune: „toamna se numără bobocii”. Fie ca, printre acești „boboci” îndrăgiți, să figureze în viitor, anual, și acest **Mic dicționar**, indispensabilă operă de încredere, la care și-au dat contribuția factorii cel mai competenți ai culturii noastre socialiste.

ȘERBAN CIOCULESCU

Apariția (în Editura Enciclopedică) a **Micului dicționar enciclopedic** (prescurtat M.D.E.), în 1972, a fost un eveniment cultural de primă importanță. Tirajul, destul de mare, s-a epuizat în scurtă vreme, ceea ce a constituit o dovadă peremptorie că era nevoie de această lucrare. Editura (de astă dată Științifică și Enciclopedică) a început imediat pregătirea unei noi ediții, care a apărut luna trecută. E ușor de constatat că e mult îmbunătățită față de cea anterioară, așa cum era și de așteptat.

Un dicționar enciclopedic înlocuiește o colecție întreagă de manuale de diferite tipuri. Asupra acestora are avantajul că prezintă termenii în ordine alfabetică. Să zicem că cineva dintre noi ar fi interesat să afle ce e **neptuniu** și ar căuta într-un manual de chimie; neștiind însă de ce e vorba, ar trebui să frunzărească întreg manualul pentru ca, întâmplător, să dea peste pagina care i-ar aduce informațiile dorite. Nu mai vorbesc de cazul, ușor de imaginat, cînd consultantul nu știe nici din ce specialitate face parte termenul căutat. Dicționarul enciclopedic rezolvă pe dată problema, căci e suficient să cauți cuvîntul la locul lui alfabetic.

Există, ce e drept, dicționare etimologice străine, de diverse dimensiuni și în diferite limbi, pe care le putem consulta. Sînt și enciclopedii românești masive, în mai multe volume, și trebuie să recunoștem că sînt utile. Dar nu pentru oricine, deoarece pe de o parte ocupă o mare parte din bibliotecă, pe de altă parte costă mult și în sfîrșit nu sînt prea ușor de consultat. Pentru publicul larg sînt mult mai acceptabile enciclopediile mici, într-un volum. Acestea se publică mai pe tot. De exemplu la noi se folosește de mult **Micul Larousse** ilustrat, în limba franceză. Dar de aici înainte vom prefera M.D.E.-ul, nu numai pentru că e în românește și deci e mai la îndemîna noastră, ci mai ales pentru că dă mai multă atenție realităților de la noi și celor străine care ne pot interesa în special pe noi.

Desigur, în prima formă, M.D.E.-ul prezenta unele scăpări, inerente începuturilor. Dar diferența cea mare între cele două etape nu vine de la corectarea acestor scăpări. Esențialul este că, între timp s-au produs schimbări în lume și acestea se reflectă în noua ediție. Au apărut state noi, altele și-au schimbat regimul; s-au făcut descoperiri în toate domeniile științifice, s-au afirmat noi personaje, în timp ce altele, fără îndoială mult mai puține, au pierdut din importanță și nu mai e cazul să figureze în enciclopedie.

E mai puțin izbitor că și limba se schimbă, chiar într-un timp relativ scurt. Ce e drept, cuvintele se învechesc destul de greu în așa fel încît să devină necesară ștergerea lor din liste (ca exemple de termeni suprimați citez, iarăși absolut la întimplare, interjecțiile **oho** și **oi**). Modificările cele mai spectaculoase în vocabular sînt provocate de apariția cuvintelor noi, mai ales a termenilor de specialitate în diversele ramuri ale activității, care adesea ajung să fie folosiți și peste granițele profesionale. Ca exemplu de cuvînt introdus în ediția a doua, citez pe **viitorologie**. Aceste feluri de schimbări și multe altele se oglindesc de minune în enciclopedie: ediția a doua are 120 de pagini mai mult decît întia, ceea ce ne ajută să ne dăm seama de amploarea schimbărilor din societate.

N-ar fi bine să omiț și alte elemente:

se dă etimologia la toate cuvintele despre a căror origine avem informații; apoi volumul conține un mare număr de ilustrații, care ajută mult la cunoașterea și înțelegerea faptelor.

1. În sfîrșit, mai notez că la cuvintele și mai ales la numele străine se dă adesea pronunțarea, lucru foarte util, căci ajută să se evite trei feluri de greșeli.

2. Alții cred că cunosc pronunțarea străină și aplică alte reguli decît cele indicate, de exemplu știind că în englezește ch se pronunță de obicei ci, zic **Chicago** în loc de **Șicago** (scris **Chicago**).

3. A treia categorie, în sfîrșit, aplică regulile unei limbi la alta, de exemplu pronunță, ca și cum ar fi termenii germani, **apartheid** în loc de **apartheid** (cuvînt olandez) sau **stokholm** în loc de **stokholm** (capitala Suediei). N-ar fi mare pagubă dacă în raporturile dintre români s-ar generaliza pronunțarea neoriginală, dar avem din ce în ce mai mult ocazia să comunicăm cu străini și riscăm să nu ne înțelegem.

M.D.E., devenit ceva mai puțin mic, va putea fi mai cu folos utilizat de un public larg, în rîndurile căruiu situez pe primul loc pe elevi.

AL. GRAUR

Apariția unui „**Mic dicționar enciclopedic**” stîrnește un interes deosebit și general în societatea noastră contemporană, în care cultura multilaterală devine din ce în ce mai răspîndită, cartea cu orice tematică epuizîndu-se vertiginos.

Matematica, în particular, este copios reprezentată prin termenii de largă circulație din diversele ei discipline ca și din aplicațiile acestora. Parcurgînd pagină cu pagină sectoarele consacrate literelor alfabetului, se poate întîrzi și o oră pe teritoriul unora dintre litere, descoperind numeroși termeni matematici de toate nivelurile. Așa, de exemplu, în cadrul literei o vom găsi încă prin primul cuvînt termenul $a =$ simbolul pentru arie, apoi abac, iar în paginile următoare apar abateri, abscisă, absolut, abstract (cu întreaga familie de cuvinte), adiacent, aditiv cu familia, adunare, afin (dar fără semnificații matematice), afix, afortorii (cu semnificația logică), aleatoriu, alfabet (dar fără semnificații matematice), algebră, algoritm, alicot, altern, amplificare (cu familia), analogic, anuitate, apartenență fără semnificația matematică), aplicație, apotemă, aproximație (cu familia), arc, argument, arie, aritmetică, aritmetic, asemănare, asemenea, asimetrie, asinnotă, asociativ, asociativitate, astroidă, axă, axial, axioma, axiomatică.

La acestea se adaugă termeni din discipline matematizate ca mecanica, fizica, astronomia etc.; prin urmare pentru a afirma că matematica este reprezentată în dicționar corăspunzător locului pe care îl ocupă în știință atît prin importanța sa gnoseologică, precum și prin aplicațiile sale în celelalte științe și în practică.

Desigur, nefiind un dicționar de specialitate, nu putem cere să găsim în el termeni specifici unor discipline de nivel foarte înalt, avînd o circulație circumscriasă la domeniul matematicii moderne ca anticmutativ, antizomorfiism, epimorfism, endomorfism, seminormă etc. Toțiș, orice utilizator de matematică și chiar orice matematician poate găsi numeroși termeni uzuali și chiar mai puțin uzuali, ceea ce constituie, fără îndoială, un merit al dicționarului. Dealtfel, acest merit se extinde și la termenii din alte domenii ale științei, culturii și practicii, cum se poate verifica printro parcurgere informativă a magistrului volum.

În ceea ce privește termenii matematici, ceea ce poate cere orice cititor, avînd în vedere prezența activă a matematicii în cultura generală științifică a oricărui absolvent al învățămîntului obligatoriu de zece ani, este o prezentare a definițiilor termenilor uzuali la nivelul pe care aceștia îl au în manualele de matematică ale acestui învățămînt.

Această dorință poate fi extrapolată și la termenii învățămîntului treptei a doua a liceului și chiar al facultăților în care se predau cursuri de matematici generale, destul de numeroase. Or, din acest punct de vedere, spicuind ca cititor neavizat termenii cuprinși în spațiul literelor succesive ale alfabetului găsim unii termeni prezențați în formulări mai libere, uneori incorecte sau ambigue, care se cer revizuite și dacă se poate înlocui cu altele mai exigente.

De exemplu, termenul „absolut” conține și o semnificație matematică prin „valoarea absolută”, cu explicația „număr pozitiv atașat unui număr real, egal cu numărul dat”. Credem că orice comentariu este inutil, fiindcă valoarea absolută a lui -3 , ar fi $+3$, număr egal cu -3 . Mai departe „algebra” apare ca „ramură a matematicii care studiază polinoamele ai căror coeficienți sînt numere întregi, raționale, reale, complexe”. Este cam puțin, fiindcă algebra clasică și chiar foarte clasică are o arie de investigație mult mai largă, care cuprinde de exemplu și funcțiile raționale, cum vedem foarte adesea în **Gazeta matematică**, unde numeroși elevi rezolvă și chiar propun pro-

bleme privitoare la astfel de funcții. Termenul „analogic” care are, desigur, accepțiuni mult mai largi decît cele matematice, este modelat matematic astfel: „Spec, asemănare între două sisteme, caracterizată prin existența de relații (funcții matematice) de aceeași formă între elementele lor componente corăspunzătoare”. Prin urmare se presupune că sistemele în cauză admit modele matematice, ceea ce se urmărește cu multă asiduitate în studiul sistemelor care apar în toate ramurile științei și în practică. Dar în acest caz a identifica relațiile dintre elementele acestor sisteme cu „funcții matematice” înseamnă a limita mult cadrul acestor relații. Într-adevăr, între două sisteme ar putea exista o analogie caracterizată prin relația de ordin, de exemplu între șirul numerelor naturale 1, 2, 3... și șirul pătratelor acestora 1, 2², 3²... fiindcă n m implică n^2 m² și relația de ordin nu este o „funcție matematică”, cel puțin în sensul definiției noțiunii de funcție dată și în dicționar.

Termenul „argument” are ca accepțiune specială „unghiul dintre semiaxa reală și dreapta care unește originea cu afixul unui număr complex, măsurat în sens trigonometric direct”. Aici, termenul „semiaxa reală” este ambiguu, fiindcă de fapt autorul vrea să spună „semiaxa reală pozitivă”, mai ales că precizează și sensul de măsurare a unghiului. Dar, dacă cititorul dorește să știe ce este „afixul unui număr complex”, găsește următoarea explicație „număr complex a cărei reprezentare geometrică este un punct dat din plan” și este în fața unei probleme fiindcă deduce că afixul unui număr complex este un număr complex a cărei reprezentare geometrică este un punct dat din plan.

Trecînd mai departe, cel care dorește să-și precizeze noțiunea geometrică de „centru”, află că acesta este „un punct care posedă anumite proprietăți (importante) în raport cu o figură geometrică sau cu un corp (ex. centru de simetrie, centrul unui arc)”. Apoi ca semnificație specială subordonată sensului principal găsește „punct de mijloc, central al unui spațiu, al unei suprafețe etc”. Fără comentariu, în afară de o justificare a surprizelor confruntărilor și precizărilor suplimentare: existența mai multor autori ai termenilor, care nu s-au confruntat anticipat, credem noi. Și credem fiindcă putem da astfel de exemple încercînd să ne însușim definiția termenului fundamental „cerc”. Vom găsi „figură geometrică plană formată din mulțimea tuturor punctelor egal depărtate de un punct fix”.

În continuare se dă un alt termen cu aceeași semnificație și anume „circumferință”, precum și o altă accepțiune „suprafața limitată de această figură”. Despre care figură este vorba, se pare că despre circumferință, fiindcă despre cercul definit mai sus nu poate fi vorba intrucît i se dă un nou conținut. Dacă ne adresăm termenului circumferință ne dăm seama că într-adevăr acesta este sensul corect fiindcă prima accepțiune a acestui termen este „cerc (sens curent)”. Dar cea de a doua accepțiune este foarte puțin matematică și chiar foarte puțin semnificativă „linie împrejmuitoare a unui corp rotund, a unui loc; lungime a conturului unui corp”. Fără comentariu, în afară de plăcerea ineditului familiar care insufletește această formulare pitorească.

Aceste observații lipsite de orice pedanterie nu sînt nici măcar răutăcioase. Apreciem ca și numeroșii doritori de a cumpăra dicționarul, dintre care unul vînzîndu-mă cu el în mină pe **Bulevardul Magheru**, m-au oprit de mai multe ori întrebîndu-mă de unde l-am cumpărat pe parcursul **Piața Romană** — **Piața Universității** în căutarea unui loc de unde se pot cumpăra tichete de autobuz.

Însă termenii care ar merita să fie revăzuți sînt mai numeroși decît aceștia, de exemplu: curbă, împărțire, înălțime, diferențială, egalitate, combinare, continuă, număr complex, foliu, nouăzeci, corp geometric, componentă, rază, etc...

De exemplu, număr complex este un număr alcătuit prin însumarea unui număr real cu un număr imaginar, iar „componenta”, fiecare dintre vectorii (sau modulele lor) în care se descompune un anumit vector dat și ale căror efecte însumate sînt echivalente cu efectul vectorului dat. Este adevărat că această definiție este integrată în fizică, dar totuși, cum se însumează modulele vectorilor care să descompună un vector dat? Iar „rază” este distanța constantă de la un punct al unui cerc sau sfere de centru.

Fără comentariu, dar cu mirarea că unghiurile la centru sînt formate cu raze, că raza este perpendiculară pe tangentă la un cerc în punctul de contact etc. Menționăm că foarte mulți termeni sînt prezențați corect și sugestiv, unii fiind dați prin definițiile lor matematice și încheiem această excursie matematică prin „**Micul dicționar enciclopedic**” ediția a II-a revizuită și adăugită cu aprecieri recunoscătoare pentru munca atît de dificilă depusă de redactori și coordonatori, semnălarea unor inadvertențe și lipsuri avînd un caracter constructiv în care se cuprinde multă simpatie, cunoscînd prin experiența personală marile dificultăți pe care le înfruntăm cînd voim să definim mai ales termenii fundamentali, de largă circulație.

NICOLAE TEODORESCU

Un furt de cinci milioane sau ce înseamnă controlul „după dictare”

Depozitul de vinuri și țuică din strada Abram Goldfaden nr. 1, condus de Radu Niculescu, era unul din depozitele de vin și țuică ale Bucureștiului cu devalorul cel mai mare. E drept însă, nu-l întreținea pe cel aflat în Calea Griviței și gestionat de Gh. Ștefănescu. Inventarele cădeau cu o regularitate de ceasornic și procesele-verbale ale revizorilor de gestiune de la întreprinderea tutelară, I.C.L. Alimentara, sector 4, menționau de fiecare dată că magazinul este curat, bine întreținut, că gestionarul este un om harnic, priceput, politicos și că evidența primară este pe măsură, adică în bună regulă. De asemenea, situația depozitului era foarte bună. Nu lipsea nici unul. Dar câte lucruri frumoase nu cuprindeau procesele-verbale și, mă rog, toate celelalte hîrtii care urmau inventarelor și care, ordonat și convingător, atestau că depozitul amintit face cinste întreprinderii!

● 21 august,
la pomul lăudat
poți să te duci și cu sacul

La o săptămână de la arestarea lui Gheorghe Ștefănescu, organele de miliție fac un control sever la magazinul din Abram Goldfaden nr. 1 și, totodată, o percheziție la domiciliul lui Radu Niculescu. Din cercetările efectuate în cazul Ștefănescu reieșea limpede că unchiul acestuia dinspre mamă, Niculescu, fura la fel de sănătos și tot de cîțiva ani buni. Percheziția magazinului nu relevă nimic, iar acasă nu sînt găsiți decît 20.000 de lei, aranjați cu grijă într-o carte (nu știm exact ce carte) și ea, la rîndul ei, așezată cu grijă pentru o eventuală percheziție.

22 august dimineața. După o noapte mai grea, chinuit de conștiința sa, se spune, încărcat, Niculescu mărturisește că ar avea niște aur, bijuterii, la viitorul cursur, mai exact la viitorul socru al lui Gheorghe Niculescu, Ștefan Simionescu.

După-amiază, la Ștefan Simionescu, sudor la întreprinderea „23 August”, este găsită cantitatea de 1,5 kilograme de bijuterii de aur din care Ș.S. încercase să mai cîupească ceva fără știrea ginereului. Așa, ca între neamuri.

24 august. Seara. În strada Emil Racoviță, la numărul 18, doi pensionari oarecum respectabili, Sultana și Teodor Minda, își fac cu îndrjire pasențe și își ghicesc în cafea. Nu le folosește la nimic. La a treia cafea le bate la usă miliția. La prietenii de o viață ai lui Niculescu este găsită suma de 1.244.800 de lei (tot în bibliotecă, firește, mediu intelectual) și o jumătate de kilogram de bijuterii. Sultana Minda declară: „Aveam mari obligații față de familia Niculescu intrucît m-au ajutat în tinerețe foarte mult, eu fiind orfană”.

Duminică, 27 august, după alte șase zile de matură chibzuință, precum și în fața probelor și datelor prezentate de miliție, Radu Niculescu declară: „I-am dat spre păstrare prietenului meu, Fănică Mihalache (fost inspector judecătoresc la Tribunalul Capitalei, n.n.) suma de 1.100.000 lei, 2 kilograme de aur în bijuterii.”

În după-amiaza aceleiași zile, în boxa de la subsolul imobilului lui Fănică Mihalache este găsit pachetul cu bani și valorile menționate mai sus. Fostul inspector judecătoresc afirmă: „Niculescu mi-a cerut cheia de la boxa apartamentului unde a despus valorile”. (Inexact. În urma cercetărilor a reieșit limpede că banii și bijuteriile i-au fost date de Niculescu lui Mihalache, cu care era prieten de foarte multă vreme, chiar în apartamentul ultimului. Dealtfel, la o a doua percheziție, la F.M. au mai fost găsite citeva ecure în valoare totală de 300.000 de lei date spre păstrare sigură tot de către R.N.).

Una peste alta, ca să fim mai scurți, Radu Niculescu agonisise aproape trei milioane de lei, patru kilograme și jumătate de aur în bijuterii, 2 apartamente (în al doilea, contractat cu bani gheață, urma să se mute în curînd), două autoturisme (unul trecut pe numele fiului său), în lei, totul cifrindu-se cam la cinci milioane și ceva. Sume și valori strînse pe seama întreprinderii, a oamenilor, prin cupajări de băuturi, inversări de prefuri, fabricare ilegală de băuturi

cu alcool luat de la Ștefănescu care, la rîndul său, îl procura prin indivizi de aceeași teapă de la „Policolor” și „Biofarm”.

● „Eu nu-mi furam căciula, aveam o evidență strictă”

La evidențe, Radu Niculescu se pricepea foarte bine deoarece în 1940 absolvise Academia comercială, secția juridico-economică. (În această afacere a vinului, cum o numesc organele de cercetare, R. N. nu este singurul licențiat între șefii de depozite. Și Gangureanu, șeful depozitului de vinuri de pe strada Răzoare, a absolvit cu cîțiva ani în urmă A.S.E.-ul, obținînd la examenul de stat nota 10, dar el se descurca mai greu cu scrisul, abia putînd să se iscălească.) Revenim la R.N. Tatăl său, circiumar în cartierul Crîngăși. Singele apă nu se face mai ales cînd lucrezi cu vinul. Îl întrebăm pe locotenent-colonelul Constantin Lupu, șeful grupei care-l anchetează pe Niculescu, cum îl poate caracteriza în citeva cuvinte. „Este exemplul tipic al individului pe care îl transformă banul pînă la dezumanizare. Pierduse simțul măsurii, nu mai avea noțiunea banului. Nici nu mai știa exact cît a furat. Stringea în neștire. Cînd l-am întrebant cum a putut să ajungă pînă aici mi-a răspuns că a fost în situația unui șofer cuprins de beția vitezei. Vedea că îi merge treaba și vroia să stringă cît mai mult”.

Lăcomia, setea de a stringe cît mai mult au mers pînă acolo încît, cu citeva luni înainte de a fi arestat, R.N. a făcut o cerere către conducerea întreprinderii spre a i se aproba să mai lucreze încă 13 luni pentru a obține o pensie mai mare cu patru sute de lei. Culmea avidității și a meschinăriei!

Intră în biroul miliției. I se scot cătușele. Înalt, cu umerii căzuți. 66 de ani. Își frămîntă mîinile, stă cu capul aplecat. Ne privește pe furis. La întrebări răspunde cu lux de amănunte, uneori jenat cînd ne exprimăm neîncrederea, apoi realizează repede că poza de om jignit nu-i aduce nici o compasiune. Regretă că n-a ieșit la pensie cînd trebuia, poate scăpa. Sau, poate, trebuia să se oprească cînd i-a spus-o soția. E singurul regret? Se corectează. Mai este și rușinea. Ce vor spune oamenii, vecinii, prietenii care nu știau nimic? Vă redăm discuția.

— Dumneata aveai acasă cinci milioane și totuși ai făcut cerere să mai rămii în serviciu pentru a primi o pensie mai mare.

— Nu știi cum e omul? Oricare ar fi în locul meu ar face la fel. Așa e omul!

— Chiar crezi că așa sînt oamenii?

— E vorba de cel care fură. Mereu vrea mai mult. Aici, în arest, am învățat că libertatea este cel mai de preț lucru. Că fiecare poate să trăiască bine cu cît are. Că se poate trăi și cînstit.

— E adevărat. Dealtfel se și muncește și se și trăiește cînstit. Dar după atîtea teancuri de bancnote și cu kilograme de bijuterii în față e greu să mai vezi adevărul. Nu-ți era frică că vei fi prins?

— Dacă nu cădea Ștefănescu, nu cred că puteam fi prins.

— De ce?

— Așa cum se făceau controalele de revizorii de gestiune n-aveam cum să mă prindă. Noi știam, după atîta vechime în meserie, că în mod sigur la trei luni și jumătate, patru luni trebuia să vină inventarul. De obicei venea un singur om și acesta mergea pe ce-i spuneam eu deoarece numai eu știam cantitatea exactă și calitatea vinului din vas. Eu aveam o evidență strictă, nu-mi furam căciula.

— Ce trebuia, de fapt, să faci controlul?

— Multe. De pildă, eu aș fi cerut avizul cu care venise, să spunem vinul de 12 lei, aș fi văzut țaria vinului. La in-

ventar nimeni nu controla așa. Eu spuneam că e vin de 12 și revizorul nota. Erau două inse mai chițibușare care îmi numărau și dopurile, de ajunseseam să-mi fie frică de dopurile astea, dar țaria n-o puteau verifica pentru că n-aveau nici centigrade pentru țuică, nici saleroane pentru vin. Le-aveam eu pe ale mele, însă ei nu știau treaba asta.

— Cît te costau pe dumneata ospetele pantagruelice cu Ștefănescu?

— Lăsați-mă cu Ștefănescu. N-aveam nici o legătură cu el din 1961, cînd ne-am certat. Adică, pe linia relațiilor de familie. Doar în afaceri. La petreceri n-am fost decît o singură dată, la botezul fetiței lui Cristea...

— ... care este nepoata dumitale, Cristea, gestionar la depozitul din strada „13 Septembrie”, arestat și el, fiind însoțit cu fata dumitale. Cine mai era la botez?

— Foarte multă lume, prieteni, rude... — Dintre cei implicați în această afacere cu vinul...

— Mihalache, Bălătică...

— Și afacerile cu Ștefănescu? Cum era nepotul dumitale?

— În afaceri, descurcîreț și cînstit, dar cinic, chiar dur și, mai ales, egoist. Dar v-a rog nu mă mai întrebați de Ștefănescu și de Cristea. E dureros să-mi răscolii întinătățile. Eu n-am vrut să-i dau fata lui Cristea. Zău, e dureros. Mă întreb ce mai rămîne?

— Ce mai rămîne?

— Rușinea. Ultimii ani trăiți așa. Rușinea familiei. Nu m-aș mai duce acasă. Cum să mă uit la nevastă-mea, la copii?! (Își frămîntă mîinile, plînge cu sughițuri, strigă repetînd rușine, rușine.) Nevastă-mea e bolnavă, cum să mai dau ochii cu ea. Dă-i dracului de bani. N-am nevoie de ei. Dacă ar apuca-o și copiii mei, băiatul meu, pe drumul acesta, i-aș denunța. (Desigur, băiatul, pentru că una dintre fete este căsătorită cu Cristea, n.n.).

Stupefiant, dar adevărat. Apar cuvintele rușine, cînstite. Firește, acum totul are alte dimensiuni. Așa învață și Niculescu și cei de teapa lui că nu toți oamenii sînt ca ei. Că în jurul lor se muncea cînstit, se trăia cînstit și că, odată, toți cei care fură, vor plăti, mai devreme sau mai tîrziu.

● Mai devreme sau mai tîrziu.

De ce nu mai devreme?

Ne aflăm la I.C.L. Alimentara, sector 4, întreprindere de care depindea depozitul de vinuri și țuică din str. Abram Goldfaden nr. 1. Conducerea este nouă, după cum afirmă și directorul comercial, tovarășul Culiță. Stăm de vorbă cu cîțiva revizori de gestiune care, de-a lungul anilor, l-au verificat, cu rezultatele știute, pe Radu Niculescu.

— Tovarășă Maria Oproiu, cum făceați dumneavoastră inventarele la depozitul lui Niculescu?

— După operațiunile preliminare de control, îi verificam cantitatea. Mă urcam pe o scară să văd dacă butoiul este plin. Dacă nu, îi spuneam să-l umple. Apoi răsturnam butoaiile în vase de zece litri. Cantitățile erau întotdeauna corecte.

— Dar calitatea vinului?

— Noi n-avem nici centigrade și nici alcoolmetre deși cerem de ani de zile. Ni se spune că sînt scumpe. Așa că luam probe-mator pe care le aduceam la serviciul de revizie pentru orice eventualitate.

— Nu înțeleg. Probele nu se dădeau la laborator?

— Nu. Vă spun că le țineam și dacă se ivea ceva suspect și aveam vreo reclamație, comparăm probele.

— Bine, dar în primul rînd, prin natura controlului, dumneavoastră trebuia să vedeți dacă este ceva suspect. În fond, probele cu pricina erau luate pentru laborator. De unde știți că probele conțineau băutură nefalsificată?

— ?!

Ioan Tone, de asemenea revizor de gestiune, ne spune că dînsul l-a verificat ultima oară pe Niculescu acum șapte ani.

— Se fura și atunci.

— Atunci erau stocuri mai mici. A-veam vase puține, închiriate de la I.C.R.A.

cu capacitatea înscrisă pe ele. La ora actuală, cînd l-au prins, vreau să spun, nu știu dacă el mai avea vase luate în custodie.

— De ce?

— Pentru că verificarea mijloacelor fixe se face odată pe an. Acum șapte ani era un om gospodar, cîntat ca un om cînstit. Calitativ nu-i puteam controla băuturile pentru că ne lipseau instrumentele de control: centigrade, saleroane...

— Cîntat drept un om cînstit și gospodar era și în acest an. Este, dealtfel, ceea ce relevă cu conștiinciozitate procesele dumneavoastră de control, conștiinciozitate din care Niculescu tot a putut să stoarcă vreo citeva milioane.

— Să știți că fără instrumente nu se poate face mare lucru.

— Dumneavoastră, tovarășă Elena Popescu, cum făceați inventarele?

— Inventariam toate cantitățile, butoaiile erau aranjate frumos și aproape toate aveau semne care arătau nivelul lichidului din butoi.

— Nu trebuiau să aibă toate aceste semne?

— Ba da, dar...

— Și calitativ cum făceați verificarea?

— Păi, îmi spunea el, asta e de 9 lei, asta de 12. Ce, eu puteam să-mi dau seama dacă gustam?!

— Tocmai aici fura. Și probe-mator duceai la laborator?

— Luam, dar nu le duceam decît dacă ieșea ceva în neregulă.

— Cum să iasă dacă nu sesiza controlul?

— ?!

Ați remarcat din aceste dialoguri, desigur, că în cadrul corpului de revizori de gestiune de la I.C.L. Alimentara, sector 4, există o stare de ulială, de uimire. Lipsesc însă cu desăvîrșire instrumentele de control amintite. Nu vrem să insinuăm nimic, dar numai conștiinciozitate nu se poate numi faptul că gestionarul îi dicta, iar el, revizorul, își nota harnic, gratulîndu-l la sfîrșit cu aprecieri de tipul amintit. În acest context îi dăm iar cuvîntul locotenent-colonelului Constantin Lupu: „Niculescu știa foarte bine cînd îi venea inventarul. După atîta experiență observase că aceste controale n-aveau nimic impredictibil. Își pregătise stocurile pentru a nu fi găsit cu pluseuri la cantități și sortimente, astfel încît inventarul devenise o activitate de înregistrare scriptică. El dicta și revizorii scriau. Apoi, mai era un element care în atîția ani trebuia să dea de bănuț: volumul vinzării. La el era mereu lume multă. În mod normal, depunerile zilnice trebuiau să fie mai mari. Era o chestiune care trebuia să bată la ochi. În zilele cele mai proaste, Niculescu scotea, partea lui, 1.000 de lei, în cele foarte bune, 5.000—6.000 de lei. Cu mici excepții însă depunerile erau cam aceleași”.

Cu un asemenea control superficial, totul se mai limpezește. Dar nu este numai atît. Nu numai controlul. Radu Niculescu trăia, în ciuda faptului că se arăta retras în relațiile cu vecinii, trăia între oameni cînstiți. Cum poate fi socotit și vecinul său de bloc, pensionarul Mihail Bălăianu. Și totuși, M. Bălăianu i-a păstrat bijuterii și o sumă mare de bani (peste o sută de mii) fără să se întrebe de unde îi avea, „înghițînd” motivul pueril „nu știe nevasta nimic de ei și nu vreau să aflu”. Nu s-a întrebat o clipă de unde îi are, n-a gîndit un moment că ar putea fi ceva necurat cu acei bani. Sau Ștefan Simionescu, sudor la „23 August” om învățat cu munca cînstită, aspră, care lucrează într-un colectiv puternic, într-o atmosferă sănătoasă, cum a putut Ș.S. să accepte, fără să-și pună nici o întrebare privind proveniența sa, acea cantitate de bijuterii. Cine putea cumpăra aurul cu kilogramul? A acceptat. Mai mult, la rîndul său, a încercat să-și facă parte, „dacă tot e atîta, nu se cunoaște, și 200 de grame nu-s de color”. Și Radu Niculescu stringea. Delapida, falsifica băuturi, primea și bacșișuri, primea și restul de 25 de bani de la apa minerală pe care o vindea. Nu ierta nimic în goana sa demențială de a acumula cît mai mult.

Cercetările continuă iar judecata va fi aspră pe măsura faptelor. Dar dincolo de litera legii rămîne imensa responsabilitate a fiecărui om cînstit, responsabilitate de la care, lată, au fost unii care au abdicat fie din indiferență, fie din incompetență și superficialitate ca în cazul organelor de control obligate să vegheze tocmai la respectarea legii.

RAZVAN BARBULESCU ■

— Pagina realizată cu sprijinul Inspectoratului General al Miliției

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Brel

El a fost prietenul meu și doar cei care-și iubesc prietenii mai mult decât rudele, doar aceia i-au fost prieteni. Alergam prin tot Bucureștiul să-l ascult și să cînt cu el, în ani grei cînd n-aveam letcaie în pungă, numai două bilete de cinema, pentru mine și ea. O așteptam cu el. Văzînd cum ea nu vine, recitam Eminescu și cîntam cu el exact melodia lui cînd Madeleine nu-i venea „Madeleine c'est mon Amérique à moi”, de ce nu vii, de ce nu vii? Ne-am împrietenit pentru că ne așteptam la fel iubite: cu dragoste din ce în ce mai exasperată, cu o răbdare din ce în ce mai inutilă. Nici un prieten de-al meu — și printre ei erau și sint poezi mai adînci decît el, inteligente mai cultivate, filozofii mult mai substanțiali — nu mi-a dat mai limpede adevărul că însoțitorii cei mai intimi ai unei iubiri sînt exasperarea și zadarnicul, chiar zadarnicul exasperării. Mă certam cu ea, exact ca el: ea însăși, iubita mea, era ca iubita lui, printr-un straniu fenomen de tamboforizare. Urletele noastre, în stradă, urîndu-ne, blestemîndu-ne, jurînd că nu mai avem ce ne spune, că nu mai merg nicăieri, erau consonante cu cîntecul lui în care-i țipa că nu merge cu ea la Paris, nici un pas mai departe, că el nu suportă Parisul cu flonflonurile lui, ca după aceea să meargă cu ea la Paris, așa cum și eu, după urlet, mergeam cu ea la Milano (cine-ma-ul de pe Călărași) și de-acolo, îmbrățișați, pînă în Tokio (strada).

Împăcăriile erau la fel. Izbușirile crizei — tot așa, din nimic, din enorm, din crizantemă în crizantemă, ca în cîteva ore, să-i tip în telefon strigătul lui: „J'arrive!” și să iau un troleibuz rece în care murmuram: „o luptă-i viața, deci te luptă...” Brel mergea și cu Cosbuc. Omul se potrivea — în democrația culturii mele sufletești — cu toți directorii mei de constituință, de la Bogza la Camil, de la Camus la Babel. În fața lui Malraux și Vianu nu m-am jenat niciodată să le spun că știu pe dinafară cîntecul lui Brel și Estetica cea mai incoruptibilă nu s-a tulburat și m-a îngăduit, intuind că există fraternități de stradă, generozități ale aceleiași Europe fără de care orice munte magic devine inaccesibil. Există prietenii citi o Estetică, există cîntece mici care spun citi Simfonia a IX-a, există două vorbe oarecare, dar exacte, ce-ți pot da, într-un legat, o revoluție: „Să vezi că frica-i inutilă și s-o lasi ticălosilor, să vezi că totu-i fragil și să cînti din nou...” Niciodată nu l-am pus pe Brel lîngă Victor Hugo — dar într-o noapte am înțeles o pagină din Hegel, ascultînd „Bătrînii” tinărului, „cei care trăiesc secunda unui hohot de plîns, uitat într-o oră”. Am trăit mai multe zile pe acest pămînt cu nevoia de Brel decît cu aceea de Hegel — nu mi-este rusine să-mi mărturisesc această infirmitate pe care, dacă o voi plăti crunt cîndva, mă bizui totuși, deocamdată, pentru a înțelege arta fără acea solemnitate care ni-o înstrăinează într-un sir de valori reci, înghetate, în țaria stelelor. Trăiesc mai bine știînd că finalul la Simfonia Haffner ca și „Hora în căruță” mă fac să hohotesc o secundă — incapabil, în fericirea mea, să le diferentiez vitalitatea.

Brel a avut un anumit fel de a plînge — acela al furiei crescînde, care rupe melodia, cristalizînd într-un cuvînt spus tot mai răspicat și mai rar, al zbaterii care disprețuiește lacrima pentru un sarcasm al împăcării cu o soartă la fel de păcătoasă în conformismele ei ca Gaston și Gaspard, verii Madeleinei, ce-l interziceau să se întâlnească cu mine, cel fără de letcaie și naiv. El a complicat și a democratizat mai mult decît toți melodiștii din jurul său. El a dat slagăre fără melodii facile — slagăre ale angoasei și ale bucuriei de a trăi neliniștea „de la Londra la Berlin”. Habar n-a avut dacă muzica sa e ușoară sau grea. Nimeni nu si-a așteptat iubita cu asemenea voioșie a durerii, nimeni nu s-a certat cu ea, nimeni nu a cîntat ca el sacra neînțelegere și pustiul sațului de fericire. L-am iubit. A fost prietenul meu. Am mers cu el oină la multe capete de noapte și am înghetat de cîteva ori, împreună, într-un troleibuz, pe lîngă lacuri și ecluze, pe locuri unde „copilul nu e decît un poet care se încăpățînează”.

Brel este un lied al secolului meu care, barbar, a ucis orice superficialitate.

RADU COSAȘU

Cooperarea culturală

Cooperarea între membrii comunității internaționale s-a impus în decursul istoriei ca o necesitate vitală pentru progresul omenirii, epoca contemporană conferindu-i noi valențe și sensuri. Cuprinzînd o largă sferă a creației materiale și spirituale a societății, cooperarea internațională, sub multiplele ei forme, a jucat un important rol în procesul de apropiere între popoare, favorizînd o mai bună cunoaștere și apreciere reciprocă. Imensul tezaur spiritual creat de omenire în decursul multimilenarei sale existențe a permis, depășindu-se uneori obstacole ce păreau insurmontabile, realizarea unui fructuos dialog bi și multilateral. De la schimburile sporadice ale lumii antice la formele actuale organizate, cooperarea internațională nu a încetat să se intensifice și să se diversifice. Dintotdeauna, dialogul internațional a reclamat, ca o necesitate stringentă, condiții propice desfășurării în bune condițiuni a acestuia.

Intr-o epocă a interdependențelor, cooperarea culturală a devenit o componentă importantă a dialogului internațional, fiind de natură să contribuie, prin forme specifice, la edificarea unui climat de înțelegere și rodnică concurență între toate statele lumii, indiferent de sistemul social sau economic.

Referindu-se la rolul și semnificația cooperării culturale internaționale, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia: „creația culturală a omenirii, știința, arta, cultura nu pot progresa decît într-un climat de pace, înțelegere și colaborare între popoare. În zilele noastre, cultura este atît o premisă, cît și o consecință a păcii”.

Iată de ce azi, mai mult decît în trecut, cooperarea culturală, prin impactul pe care îl exercită asupra procesului de destindere internațională, capătă o importanță tot mai mare în dialogul bi și multilateral.

În acțiunea de stimulare și promovare a cooperării culturale internaționale un rol important revine Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (U.N.E.S.C.O.). Considerată ca succesoare a Institutului internațional de cooperare intelectuală, care și-a desfășurat activitatea în perioada interbelică, sub auspiciile Ligii Națiunilor, U.N.E.S.C.O. își are originea în acțiunile inițiate încă în timpul celui de-al doilea război mondial în vederea creării unei organizații internaționale cu caracter educativ, cultural și științific. Avîndu-și sorginea în plină desfășurare a ultimei conflagrații mondiale, organizația își propune „să contribuie la menținerea păcii și securității, întărind prin educație, știință și cultură colaborarea între națiuni, în scopul de a se asigura respectul universal al dreptății, legii, drepturilor omului și libertăților fundamentale pentru toți oamenii, fără deosebire de rasă, sex, limbă sau religie”.

Acționînd în acele componente ale spiritului uman care sînt educația, știința și cultura, U.N.E.S.C.O. a statuat principiile care trebuie să guverneze cooperarea culturală. Adoptarea „Declarației de principii privind cooperarea culturală internațională” se înscrie ca un moment important în acțiunea normativă de fundamentare a normelor pe care statele trebuie să le observe în raporturile lor internaționale în acest domeniu.

Emanată a spiritului de echitate și justiție care călăuzește întreaga activitate a organizației, Declarația, recunoscînd diversitatea culturilor, care toate fac parte din patrimoniul comun al omenirii, proclamă că „fiecare cultură are o demnitate și o valoare ce trebuie să fie respectate de comunitatea internațională”.

Profund atașată cauzei cooperării internaționale între toate statele lumii și ferm convinsă de rolul pe care educația, știința și cultura îl pot avea în crearea unui climat de pace și securitate, singurul climat în care se pot împlini idealurile de progres ale omenirii, România socialistă desfășoară o rodnică activitate internațională, în cadrul organizațiilor mondiale cu vocație culturală.

Ca țară europeană, România a înscris ca o constantă majoră promovarea cooperării culturale europene. Rolul activ al României a fost concretizat în numeroase inițiative și acțiuni care au conferit noi dimensiuni schimburilor culturale inter-europene.

Începînd cu anul 1967 au fost organizate, pentru prima dată, reuniuni guvernamentale la nivelul Europei. Seria acestor întîlniri europene a fost inaugurată de Conferința miniștrilor învățămîntului din țările europene, care s-au reunit la Viena, în anul 1967, apoi în anul 1973 la București. Miniștrii științei din țările europene s-au reunit în anii 1970 și 1978, iar miniștrii culturii în anul 1972, printre promotorii organizării acestor acțiuni situîndu-se în mod constant și România.

Cooperarea culturală a ocupat un loc de seamă pe agenda Conferinței de la Helsinki, iar Actul final, reflectînd preocuparea de a se promova pe multiple planuri legături în această sferă a creației umane, subliniază faptul că statele participante sînt dornice să contribuie la întărirea păcii și înțelegerii între popoare. Totodată și-au afirmat hotărîrea de a coopera între ele, în scopul de a se crea condiții favorabile pentru intensificarea și diversificarea relațiilor culturale. S-a apreciat, de asemenea, că stringerea legăturilor culturale dintre state contribuie la îmbogățirea reciprocă a culturilor, prin respectarea originalității fiecăreia și întărirea conștiinței unor valori comune.

Prin dimensiune și impact, cooperării europene îi revine un rol important în dialogul internațional. Acesta este unul din motivele pentru care tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că „interesele omenirii cer ca Europa să-și pună forțele nu în slujba unei politici de război, ci a progresului, să valorifice uriașul ei potențial pentru dezvoltarea științei, a producției de bunuri materiale, a culturii, pentru a contribui la progresul tuturor statelor și continentelor, la ridicarea standardului lor de viață”.

Ca țară situată în regiunea balcanică, România s-a pronunțat și a acționat pentru intensificarea cooperării culturale pe plan balcanic, considerînd că aceasta constituie o componentă a cooperării europene. Situînd pe un nou plan, calitativ superior, îndelungatele relații existente între țările din această zonă geografică, cooperarea balcanică îmbracă azi noi forme. În acest cadru se situează crearea, în anul 1963, a Asociației internaționale de studii sud-est europene (A.I.S.S.E.E.), care are ca scop „promovarea studiilor balcanice și, în general, ale sud-estului european în domeniile științei umanistice”.

Desfășurînd o bogată activitate pe plan balcanic, România a inițiat convocarea și a găzduit în anul 1964 prima reuniune a

Comisiilor naționale pentru U.N.E.S.C.O. din țările balcanice, ai căror reprezentanți s-au întîlnit, periodic, convenind acțiuni ce vor fi organizate de-a lungul anilor (expoziții, gale de filme, traduceri din literatura țărilor respective etc.). Acțiunile ce au fost organizate la nivel balcanic au confirmat posibilitățile existente, dorința comună de a se găsi căi și mijloace pentru extinderea unor legături tradiționale ce s-au stabilit între țările respective, legate prin multiple aspirații și năzuințe comune. Numeroase similitudini, proximitatea geografică sînt tot atitea elemente ce contribuie la stimularea unui dialog fructuos între țările balcanice.

Paralel cu o bogată activitate desfășurată în cadrul unor organisme cu vocație culturală sau la diferite reuniuni internaționale, România și-a extins neîncetat legăturile culturale cu numeroase țări ale lumii, pornind de la convingerea că schimbul reciproc de autentice valori culturale contribuie la opera de cunoaștere și apropiere între popoare.

Atenția deosebită acordată extinderii și îmbunătățirii continue a relațiilor și schimburilor internaționale în domeniile culturii, educației, științei și informațiilor este concretizată de Hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea legăturilor de prietenie, a colaborării și schimburilor cu alte țări în domeniul culturii, educației, științei și informațiilor din primăvara acestui an.

În acest proces de cunoaștere reciprocă, valori ale culturii românești au intrat deja în conștiința omenirii, ca mesager al unui popor cu o civilizație multimilenară.

Prezența culturii românești pe diferite meridiane ale globului este atestată de numeroase traduceri publicate în străinătate, din literatura beletristică și științifică.

Se cuvine a fi reliefat faptul că un loc central ocupă lucrările dedicate vieții, activității și personalității președintelui Republicii Socialiste România, în ultimii 8 ani au apărut circa 80 asemenea volume, în țări situate pe diferite meridiane ale lumii și în edituri de recunoscut prestigiu, constituindu-se într-o adevărată Bibliotecă Nicolae Ceaușescu.

În același timp, opere reprezentative ale culturii universale au văzut lumina tiparului în țara noastră, plasînd-o, conform statisticilor U.N.E.S.C.O., pe locul 21 în lume în ceea ce privește numărul traducerilor. Existența unor documente de colaborare culturală cu aproape 100 de țări creează premise favorabile largirii ariei de cunoaștere a culturii românești în tot mai multe țări ale lumii.

Consecvență principiilor ce stau la baza politicii sale externe, România socialistă s-a pronunțat pentru promovarea unei cooperări bazate pe respectarea principiilor unanim recunoscute ale dreptului internațional, pentru progresul social, economic și cultural al tuturor membrilor comunității internaționale.

CONSTANTIN ANGHELUȚA

Helsinki — orașul alb al Nordului

ACEEĂȘI PLANETĂ, ACEEĂȘI ORĂ !

● Agramați și analfabeți

Revista americană „Time” prezintă rezultatele unor teste luate elevilor primului an din colegiile statului New Jersey. Concluziile? O treime din elevii testați sînt aproape analfabeți. Se pare însă că și unii senatori ar trebui testați. Senatorul Francis Herbert, profesor de engleză, arată că proiectul de lege, ce impune absolvenților școlii generale cunoștințe de nivelul clasei a IX-a în vederea obținerii unei diplome, era plin de greșeli. Obținerea unei diplome este obligatorie, dar posesorul ei (care, firește, nu întotdeauna este un semianalfabet) de cele mai multe ori nu are posibilitatea să-și materializeze cunoștințele dobîndite.

Tinerii se pot întreba atunci „la ce bun?” Ei nu întotdeauna își pun o verbală întrebare și rămîn pasivi. Există și o

● Agresiune a disperării

Tinărul Christian Hotte (Belgia), după terminarea studiilor, caută luni întregi un loc de muncă. Adus la disperare de eșecurile repetate, suferă o depresie nervoasă și comite o faptă ce-i va fi fatală. Își procură o pușcă și de pe balconul propriei case începe să tragă asupra trecătorilor, rînindu-i pe trei dintre ei. Pentru a-l opri, un polițist trage asupra lui și-l împușcă mortal. Sigur, tinărul a comis un atentat grav la securita-

tea oamenilor, atacînd cu arma nevinovați, lăsîndu-se pradă nervilor și hazardului. Sigur, ceea ce a făcut absolutul Hotte nu e o cale, dar e — în orice caz — un simptom.

● Victime ale înălțimilor

Drumul spre înălțimi este presărat cu victime. Un raport oficial, apărut la Paris, arată că doar în anul 1977 un număr de 127 persoane și-au pierdut viața încercînd să escaladeze diferite virfuri ale Alpilor francezi sau virful Mont Blanc. La 127 de victime se adaugă și 312 răniți. Victime ale curajului, victime ale dorinței de performanțe, dar nu

● Victime ale tutunului

A murit cîntărețul belgian Jacques Brel, de cancer, așa își începe un recent interviu ministrul francez al poștelor și telecomunicațiilor. Domnia-sa vorbește despre Jacques Brel și despre sine, operat de curînd de cancer pulmonar. Ministrul francez preferă să dezvăluie această taină despre sine, din dorința de-a apăra sănătatea tuturor, mai ales a tinerilor. Căci și moartea lui Brel și operația care i-a fost făcută ministrului dovădesc, concret și irevocabil, teribila amenințare pe care fumatul o reprezintă pentru viața omului. Un interviu, o pledoarie pentru viață.

I. GRECU

Din presa străină: „Le Nouvel Observateur”

Dosarele negre ale scientologiei

Un suris strălucitor, o privire blindă, o gropiță în barbă și cel mai frumos exemplar al cinematografului american după Marilyn Monroe, John Travolta, intră în scenă. De data aceasta scena n-o mai reprezintă un luxos decor hollywoodian, ci o simplă sală de interogatorii a poliției americane. El nu vorbește aici nici despre „Febra de simbătă seara”, nici de „Unsoare” — filme a căror vedetă a fost și care bat recordurile de încasări, ci de... religie. Și o face fără morma obișnuită, în ciuda aparențelor înșelătoare, pentru că biserica scientologică, careia îi aparține, constituie, în prezent, obiectul unei anchete a poliției americane, care a găsit în localurile sectei obiecte și documente foarte puțin religioase.

Totul a început într-o noapte, când un paznic s-a întrebat cine pot fi cei doi oameni bine îmbrăcați ce veneau în fiecare seară la Palatul Justiției din Washington, după închiderea serviciului, și fotografiat zeci de documente și dosare. La cerere, ei au prezentat toate actele necesare ce le permitteau o asemenea operațiune, după care... au luat-o la fugă, pentru că legitimațiile respective s-au dovedit a fi false. Cîva timp mai târziu, la F.B.I. a telefonat un anume Michael Meis-

ner, care a declarat că este unul dintre cei doi, că este membru al bisericii scientologice și că este gata să depună mărturie împotriva sectei, dacă i se asigură protecția. „De mai multe luni sînt reținuți prizonier de șefii bisericii scientologice, a spus el. Mi-au pus cătușe, m-au torturat, dar am reușit să evadesc”. Și Meisner vorbește apoi despre manevrele de intimidare, de hărțuire, de spionaj, de racolare a noi adepți pe care le practică liderii sectei. După perchezițiile efectuate în localurile acesteia: arme de foc, muniții, diverse instrumente de spargere, aparate de înregistrat convorbiri telefonice și peste 23 000 de documente. Inventarul materialului confiscat cuprinde 575 de pagini. Printre materialele găsite figurează instrucțiuni privind întocmirea unor acte false, punerea în circulație a banilor falsificați; s-au descoperit, de asemenea, dosare intitulate „Operațiunea decapitare” sau „Operațiunea Tapage”, fișe asupra activității unor judecători federali, a unor înalte personalități ale vieții americane, documente furate de la C.I.A., Interpol, de la Comisia pentru energie atomică, de la mai multe ministere.

Biserica scientologică a fost întemeiată

de un anume Ron Hubbard, acuzat, cu ani în urmă, pentru practicare ilegală a medicinei. Creindu-și propria lui „religie”, Hubbard a dobîndit cel puțin două avantaje: în primul rînd el nu mai poate fi învinuit că practică medicina, chiar dacă îl concurează pe psihiatri; în al doilea rînd, bisericile nu plătesc impozite în S.U.A. Ultimul element este semnificativ, mai ales raportat la cifra de afaceri a bisericii scientologice, care depășește 140 milioane dolari anual, sumă din care „patronul” își rezervă 10 la sută.

Secta este implantată și în afara S.U.A., mai ales în Canada, Marea Britanie, în Australia și Franța (unde a reapărut sub un alt nume deoarece, din februarie 1978, a fost interzisă). Printre membrii săi pot fi găsiți tineri toxicomani, oameni fără nici o ocupație, în general persoane aflate la marginea societății, în total peste 5 milioane, dintre care 3 milioane în S.U.A. Ei sînt manevrați de conducătorii sectei și puși să facă diverse operațiuni despre care vorbesc grăitor documentele confiscate de poliția americană.

Cînd liderii scientologi sînt întrebați ce părere au despre procesele intentate în prezent împotriva lor, ei vorbesc despre o „veritabilă acțiune paranoică a psihiatrilor declanșată împotriva sectei”. Chestionat, la rîndul său, în legătură cu aceasta, un psihiatru american, ce cunoaște bine dosarele respective, s-a mulțumit să spună surzînd: „Ar trebui să vedeți cine este mai paranoic”.

Dar, oare, totul se reduce numai la paranoism?

Un adevărat arbore-miracol

Există în lume, ca-n poveștile copilăriei, un arbore gigant, care la vîrsta de un an atinge înălțimea de 6 metri, a cărui productivitate anuală pe hectar este în jur de 25 tone de lemn, și care poate fi utilizat ca lemn de lucru, transformat în materie primă pentru hirtie, sau în cărbune, iar prin ardere furnizează o cantitate de energie echivalentă cu 500 barili de petrol. Același arbore poate produce pe hectar 90 tone furaj verde, bogat în proteine și îngrășăminte conținînd azot, potasiu și fosfor. În același timp, arborele-miracol îngrășă solul, pe rădăcinile lui fiind prinse microorganisme ce fixează azotul atmosferic, transformîndu-l apoi în compuși ai săi, organici și anorganici.

Binecunoscut de azteci și de populația Maya încă înainte de cucerirea Mexicului de către spanioli, a dat numele său uneia dintre provinciile Oaxaca, și capitalei statului. În limba aztecă „uaxin” înseamnă „locul unde crește leucaneea”, dar cuvîntul a fost deformat de către misionarii spanioli în „oaxaca”. Arborele a traversat Pacificul, s-a prins în pămîntul Filipinelor, și s-a răspîndit apoi în alte regiuni tropicale. A rămas însă aproape necunoscut, în ciuda extraordinarei sale capacități de a fi folositor, capacitate pe care știința de-abia acum o evaluează.

Acest arbore este deci leucaneea (Leucanea leucocephala), una din speciile puțin cunoscute, prezentîndu-se în numeroase varietăți, de la arbuștii cu multe ramuri, și care nu depășesc 5 m, pînă la arborii de 20 m înălțime.

Leucaneea are o rădăcină lungă, ce pătrunde în cele mai profunde straturi ale solului, absorbînd apa și sărurile minerale la un nivel pe care celelalte plante cultivabile nu-l ating. Frunzele, verzi tot

anul, se închid în partea cea mai caldă-roasă a zilei, reducînd pierderea umidității. Încă din primul an leucaneea dă fructe. Una dintre caracteristicile sale importante o constituie rezistența la marile variații de temperatură, umiditate și salinitate a solului, la inundațiile periodice, la îngheț și secetă (ca de exemplu în Yucatan, unde perioadele de secetă sînt de 8 luni și jumătate).

Pe terenurile fertile și bine irigate, la circa 500 m altitudine, arborele dă cea mai mare producție, în special de furaje pentru animale. Foile sînt recoltate sau lăsate să atrne pe crengi, flexibile și rezistente, pînă cînd se usucă și sînt consumate de animale... la locul de producție. Cantitatea de furaj recoltată pe hectar, într-un an, poate atinge 90 tone. Foile conțin însă un aminoacid — mimosina — care provoacă la porci, iepuri și alte rumegătoare, căderea părului. Dealtfel în Australia producătorii de lînă au profitat de acest lucru: după 10 zile de alimentare cu leucaneea, lîna oilor poate fi „recoltată” cu mîna, fără a mai fi tunsă.

Cercetările au arătat că varietățile de leucaneea arborescentă, care cresc foarte repede, pot produce lemn de dimensiuni suficiente pentru a fi folosit la mobilier, constituind, în același timp, și o sursă importantă de materie primă pentru fabricile de hirtie (majoritatea țărilor tropicale importă această materie primă).

În Filipine leucaneea a început să fie folosită drept combustibil pentru alimentarea generatoarelor electrice, uzinelor și instalațiilor de tratare a produselor agricole. Lemnul leucaneii posedă o capacitate calorifică excepțională și o densitate neobișnuită pentru un arbore cu creștere rapidă. Cum buștenii rămași cresc foarte repede, oferă în acest fel un combustibil puțin costisitor.

În agricultură, leucaneea îmbogățește solul și favorizează creșterea plantelor învecinate. Azotul din frunze constituie un îngrășămint natural restituit solului din

jurul arborelui. Dacă se culeg aceste frunze și sînt împrăștiate în jurul altor plante cultivate, randamentul acestora crește ca și în cazul fosforii îngrășămintelor chimice. Rădăcinile profunde și viguroase ale leucaneii, prezente în straturile impermeabile ale solului, ameliorează pătrunderea umidității și împiedică împingerea pinzei freatice către suprafață. În același timp, prin intermediul frunzelor și lemnului ce se descompun, rădăcinile depun la suprafață elementele nutritive extrase din straturile cele mai adînci ale solului. Capabil să se dezvolte pe pantele aride și pe solurile mai puțin cultivabile, leucaneea este arborele cel mai nimerit pentru reimpăduriri, pentru pantele dezgolate de supraexploatare sau eroziuni. În America Centrală oamenii consumă mugurii și semințele, dar cu grijă, pentru că, în cantități mari, mimosina pe care o conțin duce la căderea părului.

În America și Asia, arborele se pretează la multiple utilizări, ale căror limite sînt fixate doar de imaginația limitată, totuși, a omului. Din el se extrag vopsele pentru lînă și bumbac: mugurii tineri și lemnul dau roșul; pe măsură ce îmbătrînesc, colorează în brun. Se poate extrage din el, de asemenea, o substanță gumoasă, utilizată în cantități mici în alimentație și cosmetică. Semințele, strălucitoare, în culori roșu pal, sînt folosite pentru coliere. Unele părți ale plantei au întrebuințări medicale, mai ales împotriva durerilor gastrice. Cu frunzele sale verde smarald și florile sale parfumate, leucaneea este și o plantă ornamentală, mai cu seamă pentru largile bulevarde și parcuri.

Astăzi, multe centre de cercetări agronomice din lume au întreprins studii asupra acestui arbore prolific din care s-au identificat mai mult de 100 de varietăți și din care s-au obținut noi hibrizi, lipsiți de mimosină, fără de care leucaneea va deveni sursa principală de alimentație a animalelor în numeroase regiuni tropicale.

(După „SCIENCE ET VIE”)

PARADOXURILE SUPER-CIVILIZAȚIEI

Mica publicitate din marile reviste mă atrage irezistibil din cauza enormei cantități de comedie pe unitatea de suprafață. Anunțurile cu apăsător matrimonial sînt cele mai succulente. Găsesc, într-o revistă de limbă franceză, un mesaj voios și galic, dar punînd condiții vag riguroase sexului slab: „Dacă ai 20 pînă la 25 de ani și iubești la nebunie viața, soarele, florile, dragostea, risul și căteii de rasă, dacă un bărbat matur cu ochi albaștri, fiică majoră, vilă mare și iaht de plăcere te interesează, scrie la caseta postală nr. 71 790. Fotografia indispensabilă”.

Este evident că autorul anunțului și-a calculat perfid oferta punînd bază mai mult pe unele condiții decît pe altele de unde și ordinea în care sînt enunțate calitățile, la fel de indispensabile ca și fotografia.

Alte anunțuri au un caracter paradoxal și, prin aceasta, devin de un cîmism delicios: „Femeie de 38 de ani, singură, dar nu tristă, fire poetică ador generozitatea și duritatea unui bărbat care efectuează des deplasări”.

O parcurgere atentă a mi-

ci publicității denotă că persoane tinere sau în vîrstă, cu manii sau fără, cu veniturile bine sau foarte bine rotunjite, culte sau inculte, sportive sau sedentare, se aruncă în vîrtelul aventurii matrimoniale cu încrederea oarbă că intrînd cutare condiții partenerul aduce după el, în pachete

este cît se poate de roz cu tendința de a deveni, în doi, și mai roz.

În subsolul paginii tipărite pentru a împleți atîtea desțene ferice, un anunț discret face cunoscut amatorilor și amatoarelor că firma X, specializată în aranjamente matrimoniale, contra

Destine contra plată

voluminoase, fericirea. Aceasta presupune o încredere robustă în sensul propriu al epitetelor comprimate în dreptunghiul publicitar. În general ele (indiferent de vîrstă) debordează de vitalitate, adoră copiii, interiorul cochet, au simțul economiei și poeziei. Sînt, adică, șarmante. Ei (tot indiferent de vîrstă) au economii solide, debordează de vitalitate, au simțul familiei, doresc copii și nu au hobby-uri costisitoare. Toate sînt bune și la locul lor. Viața separată

unui preț rezonabil, pune la dispoziția clienței documentație și sfaturi. Este permisă și vizitarea sediului unde consilierii demni de toată încrederea, la un preț corespunzător, pot defini calitățile onoratei clienței comprimînd personalitatea oricui în cinci pînă la opt epitețe extrem de atractive. Cine dorește un serviciu complet poate face apel la astrologul firmei care va descrie, în schimbul unui onorariu modic în raport cu muzica sferelor, potecile neclare ale

viitorului clientului precum și viitorul, la fel de nebulos, al clienței. Leii și scorpionii, gemenii și taurii, balanțele și săgetătorii intră în contact pentru a facilita poziția optimă a preconizatului cuplu.

Firma nu se limitează, cum s-ar putea crede, la facilitarea corespondenței conținînd fotografiile și detaliile clarificatoare asupra contului bancar al dînsului și dînsel.

Pentru a duce afacerea la bun sfîrșit se organizează ședințe, plăcite cu ora, pe parcursul cărora psihologii, meritînd o soartă mai bună, dar împovărați cum se vede de un altruism exagerat, încearcă să acomodeze contractele fînind prelegeri onoratei clienței care se acclimatizează mai greu.

Aceeași firmă acordă, fără abonament, sprijinul în detectivi particulari pentru cuplurile care ajung să se pîn-dească, din prea multă dragoste, și avocată pentru facilitarea formelor de divorț și a compunerii actelor de injurii convenționale fără de care desfacerea căsătoriei nu poate fi timbrată.

RADU BUDEANU ■

MONDO UMANO ?

Un pod de vînzare

Dacă nu ne înșală memoria, n-a trecut prea mult timp de cînd un anume cetățean de dincolo de ocean a găsit cu cale să cumpere un pod celebru londonez, să-l transfere și să-l refacă întocmai pe melegurile sale scumpe, la propriu și la figurat. Gestul nu era nou. Respectivul copia întocmai pe unii semeni de-ai săi ale căror averi aveau foarte multe zerouri în coadă și care odată ce s-au ajuns își permiteau sau impuneau luxul de a beneficia de reședințe în locuri diferite și unde, prin tot soiul de „transplantări” ad-hoc, să trăiască în suc propriu. E adevărat, treptat s-a creat un asemenea hobby. Pe urmă, dincolo de rațiuni sentimentale, ce au trecut pe planul secund, unora li s-a părut deosebit faptul să aibă pe alături nu numai tunică lui X, monoculul lui Y sau sabia lui Z, ci și o bucată de pămînt de la Waterloo ori din altă parte, un colț de istorie trăită sau unde se călca pe istorie. Pe de altă parte, în multe situații, colecționarilor le-au suris din plin condițiile care, pentru alții, au fost de-a dreptul dramatice și i-au constrins la asemenea tranzacții insolite.

Este și cazul podului istoric din Remagen, faimosul pod ce a primit numele lui Ludendorff. Paradoxal sau nu, chiar după construirea sa podul acesta a fost plasat sub semnul zeului Marte.

...Ridicat în timpul primului război mondial, el a fost folosit pentru transportul întărilor necesare trupelor Kaiserului... Dar podul a avut „rezervat” un rol decisiv în ultima conflagrație mondială, el încheindu-și „căriera” la 13 martie 1945 cînd s-a prăbușit în apele Rinului sub greutatea considerabilă a diviziilor blindate și a coloanelor de întăriri americane și aliate.

Dealtfel, trecerea Rinului pe podul din Remagen a constituit obiectul unei superproducții cinematografice și tot episodului respectiv i s-au consacrat două masive studii istorice care n-au elucidat încă misterul acestui pod. Pe scurt, nimeni n-a putut explica modul în care această adevărată operă de artă a căzut intactă în mîinile forțelor armate americane, cînd era minată din belșug și păzită de cîteva sute de oameni și de un grup de 36 de genști. Potrivit planurilor naziste podul trebuia să sară în aer la 7 martie 1945. Explozia putea fi produsă electric iar în caz de pană era prevăzută o declanșare manuală. În ziua respectivă, la ora fixată, s-a făcut contactul dar n-a avut loc nici o explozie. S-a recurs la sistemul de ajutor, podul a tresăltat datorită exploziei care a fost prea slabă pentru a-și atinge scopul. Astfel, de el s-au folosit trupele aliate, coloane de tancuri, artilerie, aprovizionare, muniții etc. iar străpungerea efectuată în regiunea Bonn a scurtat războiul. Totuși, șase zile mai târziu, podul, suprînărcat și zguduit de explozia din 7 martie, s-a prăbușit în Rin...

De atunci au trecut 33 de ani. Întrucît localitatea respectivă avea serioase dificultăți financiare (cum se întimplase și altor case mai mari, ca New Yorkul) oficialitățile au avut ideea vînzării — bucată cu bucată, cărămidă cu cărămidă — a podului. Prețul unei amintiri-cărămidă s-a stabilit la 40 mărci și s-a purces la publicitatea de rigoare. În prealabil, s-au cedat 700 de bucăți pentru a se stimula vînzarea care a demarat efectiv la 7 martie, cînd în Remagen trebuiau să vină foarte mulți turiști, în majoritatea lor americani. Azi, nu știm cu exactitate cîte cărămizi-amintiri s-au vîndut și nici dacă orașul a depășit dificultățile sale. Soluția este, desigur, insolită. Și atunci ne întrebăm de ce nu se vînd și niște kilograme sau tone din nisipul sahelian pentru a curma foamea din zonă cauzată de marea secetă? Știm, asocierea e forțată, dar nu mai mult decît vînzarea unui pod, cît o fi el de istoric, sub forma unor cărămizi-amintiri. În fine, hazardat sau nu — dar ce mai poate fi hazardat cînd intervin asemenea incidente și motive cu cauze profunde — s-ar putea să se vîndă cîndva și amintiri din turnul Londrei, Domul din Köln, Eiffel-ul Parisului, Canalul Grande al Veneției și Parthenonul Atenei? Să fie trist dar adevărat așa ceva? Preferăm, și e mai bine, soluția unui vis neplăcut. Măcar pentru consolare.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Dar federația, federația chiar n-are nici o vină?

Era normal ca, după lamentabila comportare de la mondiale, federația de specialitate să procedeze la o analiză amănunțită și responsabilă a cauzelor care au condus la cea mai slabă clasificare a voleiului nostru masculin din istoria participării sale la campionatele lumii. Ceea ce, cu promptitudine, F.R.V. a și făcut, invitând în jurul ecleeșii mese pe antrenorii și jucătorii reveniți din Italia, alături de alți tehnicieni din volei, la sfârșitul discuției fiind publicității un comunicat, găzduit de ziarul „Sportul” de sâmbătă, 14 octombrie.

Comunicat zgîrcit în vorbe, care anunță sancțiuni și măsuri luate în scopul — cităm — „lichidării lipsurilor constatate în pregătirea lotului reprezentativ”, severe dar, majoritatea lor, justificate. În această categorie am include, în consens cu federația, destituirea antrenorilor Drăgan și Schreiber, după cum scriam în urmă cu două săptămâni, între primii vinovați ai regresului tehnic, metodic și educativ înregistrat la mondiale, acordarea de avertismente componentelor lotului, pentru lipsa de dăruire și de răspundere în meciurile de la Ancona și Veneția, în sfârșit, parcursul în fugă alte câteva măsuri de circumstanță, dizolvarea lotului masculin. Dar comunicatul, care nu face nici o referire la partea de vină a federației în-șiși, conține o pedeapsă fără precedent, după știința noastră, în perimetrul sportului românesc, anume retragerea titlului de maestru al sportului jucătorilor Tuto-

van, Pop, Oros și Dumănoiu! Oricît drept la asprime i-am acordat F.R.V., nu ne putem exprima decît surprinderea față de o asemenea pedeapsă exagerată, fără deplină acoperire în fapte, pedeapsă care, într-o clipă de amărăciune, vine să facă abstracție nu doar de unele circumstanțe atenuante ce pot fi invocate măcar de ultimii sancționați, Oros și Dumănoiu alăturându-se pregătirilor pentru mondiale mult în urma colegilor lor, din cauze absolut obiective, ci și de valoarea unor servicii, mai noi sau mai vechi, aduse de cei în discuție voleiului românesc! Altfel vorbind, forul federal a arătat o asprime neobișnuită, tîind în carne vie, numai că o analiză obiectivă s-ar fi impus înaintea mondialului, întîrirea acesteia pînă după spartul tîrgului dovedind, fără putință de tăgadă, că federația n-a știut sau n-a putut să pună piciorul în prag la timp, ea devenind astfel, oricît s-ar strădui în prezent să scoată castanele din foc cu mina jucătorilor, unul din factorii favorizanți ai eșecului din Italia. Dealtfel, într-unul din numerele revistei „Viața studențească”, Tutovan e citat se poate de elocvent în această privință. Cu două luni înainte de mondiale, arăta Tutovan, federația a consultat jucătorii dacă să schimbe antrenorii sau nu. Unii au zis nu, alții au zis da, numai că forul federal, presat de timp, n-a luat nici o decizie, acoperindu-se doar de papluma unui vot de neîncredere menit să asigure, la o adică, o scuză demnă de luat în seamă. Procedind așa, F.R.V. a comis o greșală tactică de neiertat, cu grave consecințe în raporturile ulterioare dintre conducerea tehnică a echipei și componentii ei, raporturi subminate de suspiciuni și plata unor polițe.

Fără să ignorăm participarea la eșec a antrenorilor și jucătorilor, îndiscutabil primii vinovați, nu ne putem lăsa induși

în eroare de comunicatul publicat în „Sportul” care, arătînd cu degetul în stînga și în dreapta, omite culpa, evidentă, de fond, a federației în-șiși, capabilă să vadă paiele din ochii altora, dar incapabilă să vadă birna din ochii săi. Altfel zis, unora le retragem, după o activitate merituoasă pînă mai ieri, titlul de maestru al sportului, iar noi, cei care am dirijat și supervizat pregătirea lotului, cei care aveam datoria să intuim exact dacă cei pe care îi includem în lot, în echipă, mai dispun de resursele necesare, de capacitatea, pe care vîrsta o marchează, de a răspunde exigențelor, încercăm să ne fîlîm și, îmbrăcați pentru moment în haina unei exigențe lipsite de temelie, să scăpăm basma curată!

Am putea, desigur, intra în amănunte, arătînd că federația de specialitate a comis și comite multe alte greșeli, vezi favorizarea unor grupări, vezi acordarea de amînări nejustificate unor echipe, vezi dezinteresul cu care a fost tratat, recent, turneul final al „Daciadei”, desfășurat într-un înstrîtor anonim. Ceea ce interesează acum e în ce măsură C.N.E.F.S. va accepta strategama F.R.V., autoarea unui minunat „slalom” făcut, cu o abilitate de-acum proverbială, printre vinovățiile lamentabilei comportări de la mondiale. Cunoșcînd modul realist și lucid în care Biroul executiv al C.N.E.F.S. analizează rămirerile în urmă din domeniul sportului, căci în materie de volei despre asta este vorba, ci nu despre un accident intimplator, nutrim convingerea că organismul respectiv nu-i va scăpa încercarea federației de a trage spuza pe propria-i turtă.

Chiar așa, federația, federația de volei n-are nici o vină?! Dacă da, cine răspunde pentru eșecul de la mondiale?

OVIDIU IOANIȚOIA

Mari campioni care au fost:

Simion Ismailciuc

Primul din marii campioni ai deltei, Ismailciuc, s-a născut la Chilia Veche, la 13 iulie 1930. Rămăs de timpuriu orfan de tată, Simion s-a urcat în barcă la o vîrstă la care alții se plimbă cu trotineta, dar la disciplina care l-a consacrat, la canoe, va ajunge mult mai tirziu și oarecum întîmplător. Plecat de acasă în 1948, după ce va fi lucrat ca brigadier pe șantiarul Bumbesti-Livezeni și, după aceea, pe cel al noului dig de la Tulcea, Simion a fost trimis la București, spre a-și satisface stagiul militar. Văzîndu-l puternic și musculos, cineva l-a îndreptat către rugby, Ismailciuc devenind cu repeziune, grație forței sale neobișnuite, dar și unei seriozități care se va dovedi, peste ani, fără cusur, taloner la Dinamo IX.

În 1953 a trecut la canotaj, iar rezultatele n-au întîrziat să apară. Un an mai tirziu, devine campion republican la canoe simplu, 1000 de metri, dar prima mare victorie mai trebuie așteptată. Făcînd pereche cu Dumitru Alexe, Ismailciuc cîștigă, în 1956, pe lacul Wendouree din îndepărtata Australie, 2 medalii olimpice de aur, în cursule de canoe dublu, 1000 și, respectiv, 10 000 de metri. După izbînda de la mondialele de la Praga, din 1958, medalie de aur la 1000, cuplul Ismailciuc-Alexe se desparte, ceea ce-l „obligă” pe Simion, rămas singur în canoe, să termine primul la simplu la Duisburg, în 1959, dobîndînd primul său titlu individual la europene.

Avea 29 de ani și se părea că exemplara sa carieră se apropie de sfîrșit.

Dar n-a fost să fie așa. La 24 august 1963, în Iugoslavia, la Jajce, „bătrînul lup de deltă” încheie victorios cursa de 1000 canoer simplu, dovedindu-se din nou cel mai rapid alergător pe apă din lume, contribuind substanțial la marea izbînda a canotajului nostru, întorcîndu-se de la mondiale cu 7 titluri. Victoria de Jajce a fost strigătul de lebedă al unui mare campion, unul dintre cei mai mari pe care i-a avut vreodată canotajul nostru care a dus lipsă de altele, dar de campioni niciodată, numele unui Patzaichin sau Diba, ca să alegem dintre cele mai recente, susținînd cu prisosință afirmația de mai sus.

Înainte de a încheia această scurtă evocare, iată cîteva cuvinte dintr-o mai veche mărturisire a lui Simion Ismailciuc, apărute în „Decaltonul de aur” al lui Ioan Chirilă, cu mulți ani în urmă: „Dacă stau și mă gîndesc mai bine, canotajul este atunci cînd, după ce ai dat totul, rupi din tine, ca să mai dai încă puțin”. Cariera sa sportivă n-a reprezentat decît o transpunere în viață a acestei mîndre și ambițioase devize.

În prezent, ofițerul de miliție și antrenorul de canotaj, la Dinamo, Simion Ismailciuc muncește din răsputeri pentru depistarea și călîirea tinerelor talente. Unul dintre acestea se cheamă Simion Ismailciuc, junior care anunță frumoase perspective, și nu este altul decît fiul campionului de la Melbourne, Duisburg și Jajce. Ștafeta se află în miini bune.

ANDREI GEORGESCU

● Fotbal, divizia A ●

BUCHUREȘTI: Sportul studențesc — Jiul Petrosani 1-1 (1-1). Puținii spectatori care se încumetă să urmărească meciurile Sportului vin în tribunele stadionului „Republicii” ca la o bibliotecă. Se așază în tăcere pe unde vor (e loc desul) și încep să citească excelențele programe editate de club, care, cum spunem, continuă să fie foarte bune chiar dacă nu sînt inseriate și nimeni nu știe cite se vind și ce bani aduc, dacă aduc și cui aduc. Din program lumea află că Octavian Ionescu este foarte fericit cînd nu-l arbitrează Nicolae Răinea! ● Toată istoria meciului s-a scris în primele cinci minute, dar tot de un arbitru! În primul minut, Iorgulescu i-a luat mingea lui Petre Nicolae și a centrat spre O. Ionescu și Munteanu, amîndoi în același ofsaid ne-semnalizat de Gh. Jucan și ultimul a înscris. Se părea că vom asista la o ploaie de goluri. Peste numai două minute, studenții au mai înscris un gol, anulată pe motiv că erau trei jucători în ofsaid, ceea ce, oricum, e prea mult. În minutul 5, Dumitrache îl faultează pe Munteanu, arbitrul lasă jocul să continue, considerînd că ar fi fost vorba doar de o ciocnire amicală între doi băieți de București și, urmîre a acestei faze, Guran egaleză, Irvingindu-l pe Moraru cu un șut sec la firul ierbii ● Restul partidei ne-a dovedit că atît arbitrii, cît și jucătorii sînt în stare să întreaie clar și măsura penibilului, atunci cînd se străduiesc ● Spectatorii și-au îndreptat din nou privirile spre programe... de unde au aflat ce-i cu porumbii care zboară cîteodată la meciurile studenților. Cică un oarecare Mandu Costache stă pe banca antrenorilor și a jucătorilor de rezervă și este dotat cu o lădiță plină ochi cu porumbi (de aceea merge echipa bine!)

și așteaptă golul. Dacă se întîmplă ca Sportul să înscrie, le dă drumul și cițiva porumbi se rotesc deasupra stadionului, în semn de triumf. De multe ori îi cară degeaba și se întoarce cu ei acasă tot în lădiță. Îi sugerăm de acum celebrului nea Sandu să fie atent și cu adversarii și cu arbitrii care înscriu, pentru că mai sînt, din păcate, și din aceștia. Ar putea da drumul la porumbi albi pentru golurile studenților, la negri la golurile oaspeților și la ciori pentru golurile arbitrilor. Cam atît despre porumbi, că fotbal tot n-am văzut ● Și-au dat în petic Radu Șerban (Craiova) și clienții noștri mai vechi T. Balanovici (Iași) și Gh. Jucan (Medias), la linie. (Ion Predoșanu)

BAIA MARE: F.C. — Sport Club Baia 3-1 (3-1). După un meci care s-a jucat, practic, pînă la pauză, în primele 45 de minute hotărîndu-se totul, de fapt, o victorie meritată, care așază pe Baia Mare și mai confortabil în fotoliu de lider ● Dintr-o apărare disperată, la care a fost supusă de atacurile furibunde ale gazdelor, Baia Mare s-a trezit cu avantaj pe tabela de marcaj, Antohi speculînd o ieșire a lui Ariciu în gen Răducanu! ● Din clipa aceea Baia Mare a declanșat o cursă de urmîrire, susținută frenetic de public, reușind în 20 de minute, între minutele 24 și 44, să întoarcă rezultatul și să se detașeze în cîștigătoare. Au înscris, în ordine, Terheș (2) și Mureșan ● După meci, antrenorul Mateianu s-a declarat mulțumit numai de rezultat, subliniînd că mai ales după pauză echipa sa a prestat un fotbal mai slab decît de obicei, simțindu-se o oarecare stare de infatuare la jucătorii întorși de la loturi ● În ceea ce privește repriza secundă, la Baia Mare nu s-a mai înscris nici un gol, dar tribunele au salutat cu urale... golul de la Iași ● Remarcați: Condruc, Koller, Mureșan și Terheș, respectiv Antohi, Lunca și, pe alocuri, Chi-

taru ● Corect arbitrajul lui N. Dinescu (Rm. Vilcea), ajutat la linie de C. Ghiță (Brașov) și I. Igna (Arad). (Gheorghe Amuza)

● Fotbal, divizia B ●

BUCHUREȘTI. Rapid-Metalul 0-0. ● Încă o dată, proverbul cu sacul și pomul laudat s-a confirmat și chiar dacă cel peste 25 000 de spectatori prezenți în tribune nu veniseră cu... sacul, se așteptau la o partidă spectaculoasă, dinamică și firește vroiau să vadă goluri, cît mai multe goluri ● Dar cum cele două puncte contau prea mult în clasament, rapidiștii au jucat oricum, numai să nu piardă, iar metalurgistii, după o repriză jucată cu fundații pe linia de centru, s-au mulțumit să paseze la nesfîrșit, așteptînd, de-a dreptul mulțumiți, fluierul final ● Fiind repriza a doua de-o exasperantă monotonie, galeria rapidistă a încercat să reușită să învieze atmosfera, scandînd felurite îndemnuri și încurajări dintre care cea care ne-a reținut atenția a fost: „Ma-nu, Ma-nu, e mai bun ca Ră-du-ca-nu!” ● Nu știm cît adevăr conține deocămdă această exclamație, dar cu siguranță în partida de duminică trecută tînărul portar rapidist a scos cel puțin trei goluri gatafăcute, contribuînd decisiv la „imobilitatea” tabelii de marcaj. E bine să reținem acest nume de portar: **Manu** (mai ales că rezerva lui se numește Ionită) ● Nu putem încheia aceste rînduri, fără a sublinia încă o dată buna prestare din prima repriză a jucătorilor antrenaji de Paul Popescu; la ora actuală, Metalul joacă, atît cît vrea, ca o vechi și valoroasă divizionară A, are un nesprezede omogen, și, credem, prea puține echipe din serie îi pot rezista. Totul e să vrea! ● A arbitrat bine o partidă fără probleme I. Chilibar, Pitești. (Cornel Catană)

Time-out

● În primul meci din Cupa campionilor europeni la handbal masculin, la Sofia, Dinamo a întrecut pe T.S.K.A. cu 23-17. După joc, antrenorul bucureștean Oprea Vlase a declarat unui ziarist bulgar, între altele, că Dinamo are în vedere chiar cîștigarea trofeului. Atenție, tovarășe Vlase, scripta manent! ● Concursul internațional de gimnastică din orașul egiptean Alexandria, dotat cu trofeul „6 Octombrie”, a fost dominat de sportivii noștri ● La un control mai atent s-a constatat că echipa de fotbal Pescărușul Grădiștea, nou promovată și lider în campionatul județului Ilfov, folosea în mod obișnuit 6 jucători frauduloși, fără drept de joc. Ei au fost, firește, drastic sancționați, dar cum rămîne cu punctele acumulate pînă atunci de Grădiștea?!

● În sfîrșit, o veste bună: s-a reluat raliul motocicletelor „Mobra” ● Analizînd situația actuală din tirul românesc, Toma Răbșan notează, pe bună dreptate, că cei mai mulți dintre performeri provin de la clubul Olimpia. ● Iată o scurtă declarație a fostului internațional Florea Voinea, pînă mai ieri antrenor în divizia C, la Progresul Pucioasa: „Am părăsit formația pentru că unele persoane din conducerea asociației se amestecau în alcătuirea echipei”. Așa să fie? ● Scriam în numărul trecut că meciul de cupă dintre Metalul Sighișoara și Nitramonia Făgăraș s-a terminat în coadă de pește, arbitrul, din necunoașterea regulamentului, fluierînd sfîrșitul întîlnirii după prelungiri, fără a mai permite executarea loviturilor de la 11 metri. Cu promptitudine, federația a luat cazul în discuție. Calificarea s-a decis la sorți, Sighișoara primind dreptul de a continua competiția. Arbitrul sibian Tudor Andrei a fost suspendat pe o lună de zile ● Vă propunem un minut de matematică. Dacă noua campionă a lumii la șah, Maia Ciburdanidze, s-a născut în 1963 și a cîștigat în 1964 un turneu la Brașov, care a însemnat consacarea sa internațională, nu e greu de dedus că ea știa să mute pionii și cali la respectabila vîrstă de 1 an! Pentru informații suplimentare, a se adresa ziarului „Sportul” care, în numărul de miercuri, 11 octombrie, ne-a oferit șarada de mai sus ● Primul și, din păcate, ultimul junior promovât în acest sezon în divizia A la fotbal se numește Pavel și apără poarta Chimiei Rîmnicea Vilcea. Cu o singură floare e greu de făcut fotbal de performanță ● Pentru că tot am ajuns cu vorba la juniori, dorim să amintim amatorilor de statistici că echipa noastră reprezentativă a susținut, în actuala ei alcătuire, 10 partide, cîștigînd 5, terminînd 4 la egalitate și pierzînd una singură. Un bilanț, ne permitem să apreciem, încurajător ● O întrebare pe adresa federației de box: pe ce considerente au fost selecționați în echipa națională, care ne-a reprezentat la Balcaniada de la Atena, Haralambie Sultan și Alexandru Giurgiu? Penibila lor comportare din Grecia poate constitui, desigur, un răspuns, dar noi așteptăm unul oficial ● Sîmbătă, la prînz, Viorel Mateianu a telefonat la F.R.F., exprimîndu-și intenția de a-l suspenda pe Dragomirescu care, rein-tors de la o convocare a lotului olimpic, a binevoit să lipsească de la antrenament! I s-a recomandat antrenorului băimărean să mai reflecteze asupra dimensiunilor sancțiunii, o lună de suspendare. Liderul a început să aibă fumuri? ● Halterofilul Virgil Docu a izbutit, la Gettysburg, în S.U.A., o medalie de bronz la categoria ușoară, stilul smuls, în cadrul campionatelor mondiale ● Pomină, urmează să se desfășoare la F.R.F. o consfătuire de analiză și instruire pe linie de arbitraj, după primele 8 etape de campionat. Vor lua parte arbitrii divizionari, observatorii și membrii Colegiului central al arbitrilor. Salu-tînd inițiativa federației, nu avem de adăugat decît că era și momentul unei asemenea analize ● Prezentîndu-se la C.N.E.F.S., spre a se documenta la sursă în vederea unui articol mai amplu despre acțiunile sportive organizate sub genericul „Daciadei”, un redactor al revistei noastre a fost pîmbat de la Ana la Caiafa, ajungînd în sfîrșit la tovarășul Tudor Vasile de la secția de propagandă care, în lipsă de material, s-a oferit să-i dea lecția de gazetărie! Mulțumim frumos ● Campionatul de hochei continuă să se desfășoare într-un anonim fără cusur. Prezenții la meciul Dinamo-Dunărea Galați, n-am avut nevoie decît de getetele de la cele două miini spre a număra spectorii! ● Cu spontaneitatea-i caracteristică, dar și cu vervă și savoare, Ioan Chirilă e din nou prezent în librării cu cartea „Ar-gen-ti-na”, evocare exactă și cuprinzătoare a campionatului mondial de fotbal ● O scrisoare amară ne-a expediat din Iași Dănuț Fron, una din speranțele halterelor noastre, laborant la secția mecano-energetică a Întreprinderii Nicolina. El denunță morala dubioasă a antrenorului Ovidiu Nemțeanu, care l-a îndemnat, între altele, să depună mărturie false în procesul său de divorț. Refuzînd, Dănuț Fron a devenit victima persecuțiilor și mașinațiilor antrenorului său. Vom reveni.

Conducerea preventivă și miopia de noapte

Sint încă destui șoferi amatori care se angajează sistematic în manevre periculoase — îndeosebi în depășiri — fiind conștienți că ori cel dublat, ori cel ce circula din sens opus în cele din urmă va întreprinde manevrele necesare pentru a salva situația.

Bineînțeles că nu întotdeauna acești șoferi care circula corect au posibilitatea, datorită configurației drumului, ori distanțelor mici, să mai facă ceva pentru a evita accidentul.

În alte cazuri, fiind total surprinși de manevra imprudentă — chiar șoferi experimentați care nu se pierd ușor — nu mai pot întreprinde nimic pentru a preveni comiterea evenimentului rutier.

Sint și situații când cei care circula corect, deși au condiții să evite accidentul (pot ieși pe acostamentele largi și solide, pot frina și reduce viteza etc.) nu iau aceste măsuri datorită unei alte concepții greșite și fatale uneori chiar pentru ei rezumate în „Treaba lui, eu circul regulamentar, n-are decît să se descurce cum știe”.

Ce-i drept, asemenea manevre de evitarea, care cer totuși o doză de curaj, sine rege și decizie rapidă, nu sint întreprinse uneori de către șoferii care circula regulamentar și datorită experienței lor reduse, emotivității etc. Nu în puține cazuri conducătorii auto nevinovați, puși în situații aparent fără ieșire ori chiar în realitate extrem de periculoase, fac ei înșiși manevre disperate, soldate cu accidentarea mașinilor ce le pilotează, vinovații reușind să se strecoare și să scape nevinovați.

În cazul care îl prezint cititorilor, 2 șoferi puși în dificultate de un al treilea s-au descurcat admirabil, evitînd prin pricerea, curajul și calmul lor, un accident care s-ar fi putut solda cu consecințe deosebit de grave.

Deși Șoseaua București — Giurgiu era în acea simbră extrem de aglomerată, se înnoptea, iar drumul extrem de periculos datorită unei burnițe care prefăcuse praful într-o peliculă alunecoasă, pilotul Skodei, I.A. gonia prin comuna Călugăreni cu peste 100 km pe oră.

Ajuns la km 28, deși a observat la mică distanță pe sensul contrar luminile unei coloane de mașini, s-a aventurat totuși în depășirea autoturismului I-IF-870 care rula cu viteză redusă adecvată condițiilor neprielnice de circulație.

Sesizînd pericolul deosebit al dublării neregulate în care s-a angajat pilotul Skodei, ceilalți doi parteneri au întreprins rapid manevrele impuse de situația dificilă creată. Șoferul I.M.S.-ului depășit a virat spre dreapta pentru a mări culoarul de trecere necesar Skodei,

iar conducătorul autoturismului Dacia 1300, 11-B-8923, care circula din sens contrar în capul coloanei sus-amintite, a executat la rîndul lui o fandare spre dreapta, concomitent cu reducerea vitezei, urmărind și el facilitarea terminării manevrei în care se angajase imprudentul pilot. Șanțurile adinci ale șoselei nu au permis celor doi degajarea completă a drumului, astfel că Skoda n-a reușit să treacă printre cele două autovehicule fără să le acroșeze. I.M.S.-ul a fost lovit în partea stîngă spate și expedit după ce a făcut o piruetă, într-un pom, iar Dacia 1300 a fost lovită cu partea din stînga a Skodei în aripa stîngă față. Și autoturismul Dacia 1300 a fost proiectat, la rîndul lui, în șanțul drumului.

Trei pasageri ai I.M.S.-ului intrat în coliziune cu pomul au suferit contuzii la membrele inferioare, Skoda s-a ales cu aripile și fîfonate și cu o semiaxă planetară deteriorată. Nimeni din pasageri nu a suferit leziuni.

Datorită responsabilității în conducerea a celor doi șoferi, un accident care se putea solda, datorită ciocnirii frontale, cu moartea a cel puțin 4—5 persoane și rănirea gravă a altor 3—4, a fost practic evitat.

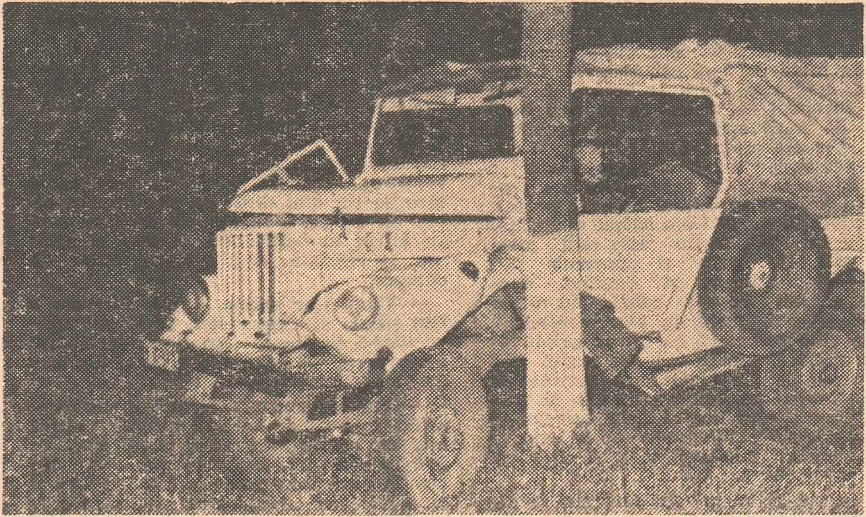
Cu prilejul cercetării acestui caz a rezultat că în afară de maniera agresivă de conducere, pilotul Skodei suferea și de așa-numita „miopie de noapte” care îl împiedica bineînțeles să aprecieze corect distanțele și să aibă o imagine clară a „obstacolelor” existente pe artera rutieră. În plus, șoferul nostru pină la comiterea accidentului parcursesse neîntrerupt cîteva sute de kilometri, fiind foarte obosit.

Inregistrăm din păcate și destule cazuri cînd dezodămintul unor asemenea acte de crasă ireponsabilitate este tragic. Numai în prima decadă a lunii octombrie, automobilisti amatori au comis 9 accidente din pricina depășirilor neregulate soldate cu 12 morți și 6 răniți grav.

Viața unor oameni care după o săptămîină de muncă au plecat să se odihnească cîteva ore a fost curmată din pricina faptului că alți șoferi superficiali și lipsiți de simțul răspunderii în realizarea unei activități de importanță vitală, cum e conducerea auto, au ținut neapărat să ajungă cu cîteva minute mai devreme într-o anumită localitate (printre altele și cei vinovați nu mai ajung acolo unde doresc) ori pur și simplu nu au putut suporta ca alții să circule în fața teribililor lor mașini.

Colonel VICTOR BEDA ■

In fotografie, una din mașinile „victime”.

Sub paravanul falsei inocențe... complici ai infractorilor

Calm, răbdător, tacticos, ca orice profesionist cu experiență îndelungată, hotărît să infrîngă ipocrizia prin propria ei inconsistență morală, maiorul Gheorghe Cojocaru, din formațiunea cercetării penale a Circumscripției nr. 5 din Capitală, insistă într-o manieră personală :

— Se recapitulăm deci : initial ati refuzat categoric să discutați despre o asemenea problemă, acuzîndu-ne chiar de insinuări și abuzuri, amenințîndu-ne cu reclamații. Cînd ati consimțit să dați totuși prima declarație, ati susținut că nu l-ați văzut niciodată pe individ... În cea de-a doua afirmație, că i-a adus marfă doar kolegi dumneavoastră. În cea de-a treia, că v-a propus, dar ati refuzat... Acum, după confruntare, după inventar, ce aveți de spus ?

— Revin asupra declarațiilor anterioare și recunosc faptul că am primit, în mai multe rînduri, de la numitul Paul D. cîteva mii lame de ras, cîteva sute timbre fiscale, sute de tichete I.T.B., curele de ceas, pixuri etc. la jumătate preț, pe care le-am vindut în debitul unde sint (era — n.a.) gestionari, însușind în felul acesta mai multe mii de lei...

Cu precizarea că fragmentul reproduș face parte din cea de-a patra declarație a Mariei Almășan, la data respectivă — 5 august 1978 — încă gestionară la debitul de tutun și alte produse din Călea Mosilor nr. 125, supunem atenției opiniei publice o problemă de importanță covârșitoare pentru climatul nostru civic, pentru prevenirea și combaterea faptelor antisociale, anume atitudinea față de infractori.

De bună seamă, teoretic, sau — mai pe sîmleu spus — „în vorbă” nimeni n-o să afirme că este de partea celui care fură, că îl ocroteste sau încurajează cumva. Nici vorbă de așa ceva. Ce se întîmplă însă în practică, uneori ?

Iată un exemplu edificator, pe de o parte, de atitudine civică responsabilă, demnă de toată aprecierea, pe de altă parte, de sfidare, aproape incredibilă, a normelor de etică, a legilor țării.

În noaptea de 1/2 august a.c., trei subofitieri de la circumscripția amintită — plut. maior Ion Scripcaru, plut. Vasile Belivacă și serg. maior Tudor Bălă — se aflau în serviciul de patrulare în zona Bd. Gheorghe Dimitrov — Șos. Mihai Bravu. La un moment dat, unul dintre ei, în timp ce se apropia de complexul comercial „Aurora”, a auzit un zgomot suspect. Atenționîndu-l și pe ceilalți, el s-a apropiat cu atenția încordată de clădirea complexului. Observînd o valiză scoasă deja printre-o fereastră spartă, apoi silueta unui individ care fugea în direcție opusă, subofitiera a somat puternic, pornind apoi în urmărirea fugărilor.

Auzind somatia, trei cetățeni au ațerșat imediat în direcția respectivă, alăturîndu-se subofitierilor de miliție care îl căutau pe spărgător. Aceștia sint : Paul Sandu, tehnician proiectant la Institutul de reparații material aeronautic ; Miron Doinescu, desenator tehnic la IPROLAM, și Gheorghe Dumitru, sofer pe autosanitară nr. 33-B-5929.

Cu toate că, initial, reușise să dispară, sărînd cîteva garduri, apoi ascunzîndu-se în subsolul unui bloc, subofitiera de miliție au reușit, cu ajutorul celor trei cetățeni, să-l prîndă pe infractor.

Spiritul de vigilență al celor care asigură apărarea avutului obștesc și personal, conjugat cu atitudinea civică promptă a cetățenilor respectivi, a avut ca urmare prinderea în flagrant a unui infractor deosebit de periculos — așa cum avea să rezulte din cercetări.

Un succes comun, o colaborare fructuoasă, un exemplu grăitor de participare activă a oamenilor muncii la combaterea faptelor antisociale. Dealtfel, așa cum este firesc, cum este necesar, să se întîmple în orice împrejurare similară...

Dar iată că, în timp ce se depun eforturi susținute pentru prevenirea și combaterea fermă a faptelor antisociale, pentru reeducarea prin muncă și pentru muncă a persoanelor care au comis încălcări ale normelor legale, există îndi-

vizi care, chiar dacă nu participă direct la spargeri și furturi, la tilbării sau înșelăciuni, comportarea lor nu este mai puțin condamnabilă. Este vorba de acei oameni cu dublă existență, care numai aparent duc o viață demnă, corectă, care, sub masca unei false inocențe, sint, în realitate, complici ai infractorilor. Principali sprijinitori ai acestora, din punct de vedere material și moral.

Pentru că ce-ar fi putut face Paul D. și Florea M. cu obiecte electronice, produse cosmetice, lame de ras, timbre fiscale, tichete I.T.B. în valoare de peste 220 000 lei, furate în ultimele 5 luni de zile de la magazine și tutungerii, dacă nu le-ar fi vindut, în cea mai mare parte, tot în magazine și tutungerii ?

Oricit ni s-ar părea de curios, de incredibil chiar, cei doi infractori și-au găsit cu destulă ușurință, spre surprinderea și indignarea oricărui om cinstit, complici printre vinzătorii din cîteva magazine și gestionarii de debite de tutun, elemente meschine, care cu toate că și-au dat seama de la prima ofertă de proveniență dubioasă a produselor respective, n-au ezitat să accepte afacerea, pe cît de murdară, pe atît de periculoasă, dacă avem în vedere atît păgubirea avutului obștesc, cît și încurajarea infractorilor.

„Subsemnata Steluța Preda...”, vinzătoare la Magazinul „Victoria” din anul 1976, declar următoarele :

„Încă din luna noiembrie 1977 a venit la raionul unde lucrez numitul F. N., care ne-a oferit lame de ras, rujuri și alte produse cosmetice la jumătate din prețul lor. Colega mea Vasilica Soare mi-a spus să le primesc, pentru că ne rămîne și nouă jumătate din preț. Ne-a adus în mai multe rînduri, apoi a început să vină și cu P.D., dîndu-le, de fiecare dată, între 2 500—3 000 lei și chiar mai mult, după cantitatea primită. Uneori, după terminarea programului, mergeam împreună cu colega mea Vasilica Soare, cu șefa raionului, Florentina Oprea, și cu cei doi tineri la restaurantul „Rhapsodia” unde ei făceau cînte.”

„Ne-au oferit... am acceptat... De parcă tranzacția ar fi avut loc într-o dușgheană obscură de altădată și nu într-un magazin de prestigiu din timpurile noastre, în care comercializarea produselor se face potrivit normelor legale, principilor eticii socialiste, unde cîntea, corectitudinea trebuie să fie trăsăturile esențiale ale fiecărui vinzător. Cum s-au ocupat colectivele în care lucrează vinzătoarele amintite, factorii de răspundere din magazin, de cunoașterea și educarea acestora, de combaterea mentalităților retrograde ? Ce anume s-a întreprins în aceste colective pentru cultivarea calităților moral-profesionale proprii lucrătorului din comerțul socialist, pentru explicarea consecințelor abaterilor de la lege ? Sau aceste atribute sînt scoțite ca inutile ?

Aceleași întrebări trebuie adreseate și factorilor de răspundere din întreprinderile comerciale în subordinea căreia se află și debitele de tutun din str. Academiei și Călea Mosilor. Gestionarele de aici, Ioana Nițu, Maria Almășan și Ștefania Stroe, nu numai că initial au negat orice legătură cu infractorii amintii, dar au și recurs la un arsenal întreg de amănintări, au pretins, cu un tupeu rar întîlnit, că se consideră ofensate, rănite, calomniate chiar, pentru că, în cele din urmă, întregul esafodaj, alcătuit din minciună și necinste, să eșueze lamentabil.

„Revin asupra declarațiilor anterioare și recunosc... am primit în mai multe rînduri lame de ras, timbre fiscale... tichete I.T.B...”

Toate acestea furate de la alte debite de tutun, din gestiunea altor колеге de-ale Ioanei Nițu, Mariei, Almășan, Ștefaniei Stroe, care, atunci cînd aflau de spargeri comise, de pagubele substanțiale pricinuite, nu ezitau să-și manifeste... indignarea față de răufăcători. Și aceasta, în timp ce ele realizau venituri de zeci de mii de lei din vinzarea mărfurilor furate ! Cît de hidoasă poate fi masca ipocriziei !

MIHAI GROZAVU ■

Afaceri cu gropi

Afacerile pe care cu nespusă emoție am hotărît să vi le destăinăm au început (ca orice „afaceri”) în semiobscuritatea din care se hrănesc marile lovituri. La masa debaterilor să afla Mircea Leoveanu, directorul AGROCOOP Tulcea, prin apropiere (lingă sticla cu apă și paharul gol) îl susținea șeful de depozit, Tașu Cambaianu.

„Tovarăși, curtea unității noastre posedă gropi din belșug. Trebuie mutate neapărat în altă parte ! Am intervenit prețutîndeni, dar nu ne dă nimeni doi bari pe ele ! Este drept că nu le-am săpat noi, dar tot atît de adevărat este că putem să cîdem în ele. (Nu a spus : „să dăm noi în ele !”). Propun, tovarăși, să lichidăm aceste gropi ! Este cîteva împotriva ? Se abține cineva ?”

Nimeni ! Unanimitate zdrobitoare ! Pină acum, totul a mers perfect. Mai de parte... Afurisitele gropi și maidane nu au luat în seamă hotărîrea adunării și nu s-au mutat de bunăvoie din curtea întreprinderii. Le-au avertizat în scris, le-au

sătirizat curajos la gazeta de perete, le-au arătat cu degetul trecătorilor de pe stradă... Ele — nimic ! Gropi insensibile, fără pic de înțelegere față de sentimentele înaltătoare și dragostea de frumos ale conducerei AGROCOOP Tulcea !

A urmat o nouă sedință ! Cu ordinea de zi la... obiect ! (Trebuie să recunoaștem, taurul... adică gropile, trebuiau luate de... margini !) În consecință (orice răbdare își are limitele ei), respectivele gropi meritau mina energică a unui om de meserie.

Ușor de zis, greu de angajat o asemenea persoană, care să bage spaima-n gropi ! Așadar, dispoziție generală, de la vîldică pină la opincă, să fie căutat omul capabil să ducă ideea la capăt.

Personalul s-a echipat, care... la Sherlock Holmes (în carouri — sacoul... șapca cu nasture pe acoperiș... etc.), care în costume de baie... sau cu pantaloni scurți, ochelari fumurii... biciclete, trotinete și mașini de curse... S-au lecturat, conșpectat și seminarizat romanele polițiste din fondul documentar al bibliotecii municipale... s-au vizionat toate filmele cu „sus-pense” (cinemateca a fost răscolită fără odihnă !)..., oamenii trebuiau să-și amintească și să combine creator experiența lui Mannix, Kojak și Colombo. Au găsit

cîteva hoți prăpădiți, dar tipii le-au dat cu tifla : aveau treburi mult mai importante decît gropile de la AGROCOOP... Pină la urmă au pus mina pe Emil Ripă, sofer la I.J.C.M. Tulcea. „Vrei să fii hoț sau nu ?” Ripă a leșinat... I-au făcut freții, i-au dat pe la nas cu săruri, l-au ascultat cu urechea... Incet, incet și-a revenit și l-au convins : Emil Ripă trebuia să lichideze gropile ! Cum ? Simplu : cu mașina (proprietatea I.J.C.M.) să fure materiale (de la I.J.C.M.) și să le transporte la AGROCOOP. „Și cu moni... cum rămîne ?” Nu trebuia să-și facă probleme ! AGROCOOP Tulcea lucra cu miinile curate (așa credea conducerea întreprinderii !)

L-au angajat fictiv (cu acte în regulă ! Ce, ne jucăm ?!) ca muncitor la depozitul de ambalaje. Și, pentru ca lucrătura să fie perfectă, l-au botezat, din Ripă Emil, în... Ripă Constantin (aprope de anecdota aceea, cînd B. și-a schimbat numele din B. Ion în B. Gheorghe !).

Afacerea (adică infracțiunea, mai precis infracțiunile de furt în dauna avutului obștesc, înșelăciune în dauna avutului obștesc, fals, uz de fals, abuz, instigare la furt, instigare la fals...) curgea strună ! Ripă Emil (angajat oficial la I.J.C.M. Tulcea) fura voinicește de la... I.J.C.M. Tul-

cea ; sub numele de Ripă Constantin (poziția a VI-a în statul de retribuție al AGROCOOP Tulcea), muncea de zor pentru pietruirea, pavarea și crearea de spații verzi, conform contractului... secret cu noua mămică economică (încheiat prin reprezentanții săi !).

ION TIPSIE ■

P.S.

Din zvon public am aflat că această afacere de excepție (dată în vilcoag printre-o reclamație a unui grup de muncitori de la AGROCOOP Tulcea și datată 20 iunie 1978) s-a clasat penal, sus-numiții au fost declarați negustori cinstiți. Cu alte cuvinte, nici infracțiuni n-au comis, nici cazierul nu le miroase ! Mai-mai să-ți vină să pleci la Tulcea și să te angajezi la AGROCOOP...

Lăsînd gluma la o parte, factorii (cu adevărat) responsabili ar trebui să facă nițică lumină acolo unde întunericul unui caz absurd a întinat conștiința. Nu de alt-ceva, dar ar fi păcat să ne trزمzim într-o bună zi că la activul precinstiților negustori s-au adunat și alte bețele (este doar o previziune ateistă !). Deduciturile trebuie lămurite ACUM, nu cînd nu va mai rezista șandramaua și ne vom întreba cu toții de ce nu am intervenit mai din timp !

„Aici, la Pietroiu, fiecare în parte este un erou”

Născut la 5 martie 1921 în comuna Armășești, județul Ilfov, de profesie maestrul turnător, de 30 de ani (impliniți) directorul întreprinderii agricole de stat Pietroiu, județul Ialomița, Erou al Muncii Socialiste, membru al Comitetului Central al P.C.R. A mai fost distins cu 18 ordine și medalii din care 4 militare pentru fapte de eroism în lupta împotriva trupelor hitleriste.

— **Tovarășe Dumitru Dumitru, despre dumneata s-au scris foarte multe lucruri, la televizor ai fost prezentat de foarte multe ori încât te învidiază și artiștii de cinema... Cine ești de te cunoaște întreaga țară, dar mai ales ce nu știu oamenii despre Nea Mitică?**

— Cred că începe interviul pe alt drum decât cel cu care m-au obișnuit ziaristii.

— **Adică?**

— Să o luăm întâi cu I.A.S. Pietroiu, cu ce a fost și ce este.

— **Perfect. Dar vrem și câteva cuvinte despre Dumitru Dumitru înainte de a fi Nea Mitică.**

— M-am născut într-o familie de țărani în cimpia Bărăganului și am cunoscut viața truditorilor giei de când eram mic.

La 7 ani mergeam cu tata la arat, minam caii, pe urmă când m-am mai înălțat nițel mi-a pus traista cu boabe de grâu și puneam porumb sub brazdă. Când am terminat primara am fost dus la București la un boier unde am muncit 3 ani ca să string bani și să merg la școala de arte și meserii. Școala am făcut-o pe lângă Uzina de apă București. Dimineața munceam, seara învățam. După 3 ani am ieșit turnător. Meserie grea. Condiții? Ca acum 40 de ani. Pe urmă războiul, divizia Tudor Vladimirescu și lupta pentru eliberarea țării noastre, a Ungariei și Cehoslovaciei.

— **Toți își aduc aminte de un episod din vremea armatei, dumneata?**

— În ziua de 9 mai 1945, spre seară, ne aflam cu unitatea la Bansa-Bistra în Cehoslovacia. Eram telegrafist. Eu am anunțat trupelor române din Tatra capitularea Germaniei fasciste. A fost așa o bucurie cum nu mai cunoscusem până atunci. În clipa aceea am uitat chinurile prin care trecusem, chiar și pe cei care căzuseră cu o zi înainte. Era pace.

— **Alteceva?**

— Nu v-am spus, am apucat pacea și știam ce înseamnă războiul, nu-i de ajuns?

— **Intrarea în rândul comuniștilor cum a fost?**

— Cu sufletul eram demult, dar comunist cu carnet doar din februarie 1946. Azi, cum ar veni, m-au lăsat la vatră, iar a doua zi m-am înscris în partid. Pe urmă toate s-au succedat cu repeziune. Munceam în turnătorii Uzinei de apă de dimineață până seara. Seara, la ședințe și acțiunile întreprinse de partid. Am participat la multe și pot spune că nu a fost mare diferență între încrincenarea frontului și lupta dusă împotriva reacțiunii. Puterea s-a cucerit cu jertfe și acest lucru ar trebui să-l avem mereu în noi și să-l sădăm adânc în sufletul celor tineri. Mincam un șterg de piine pe zi, dar credința în partid nu mi s-a zdruncinat o clipă. Sarcinile încredințate erau bucuriile vieții. Am trecut prin multe....

— **Și ai ajuns la Pietroiu. Cum?**

— În 1948, la câteva zile după ce am făcut naționalizarea, am fost chemat la sector și mi s-a spus: „Dumitru, tu ești fecior de țaran. Poporul are nevoie de piine. Miine pleci la Pietroiu, în Bărăgan, pe lângă balta Feteștiiului, găsești tu. Ești director acolo.

— **Și?**

— În loc să ajung ziarist, fiindcă între timp, seara, urmasem niște cursuri, am pornit spre Pietroiu să-mi îndeplinesc misiunea.

— **Misiunea?**

— Da, fiindcă eu m-am considerat și mă consider otaș și acum.

— **La Pietroiu ce ai găsit?**

— Un conac părăsit, un tractor bun de dat la fiare vechi, două perechi de boi, o pereche de cai, o casă, două grajduri din niuele, 350 ha teren arabil și 9000 ha de bălți, stufărișuri, privaluri, 7 angajați permanenți și 3 sezonieri. Oamenii care lucrau fierbeau sfecla la cimp și o mincau cu mămăligă pentru că altceva nu aveau. În toamna aceea am semănat primul meu griu de director. Îi dădeam roată și ziua și noaptea. Atunci am înțeles că griul crește și noaptea.

— **Care au fost primele producții obținute?**

— 700 kg de griu la ha, 1000 kg porumb și 7000 kg sfeclă de zahăr. Altceva nu cultivam.

— **Așa a fost începutul. Despre trecerea celor 30 de ani ce ne poți spune?**

— Parcă a fost ieri. Fără oameni, fără ca ei să creadă în ceea ce fac nu se poate realiza nimic. Din primele zile am început munca nu numai pentru piinea viitoare, dar și pentru formarea unui colectiv. Am luat la pas satele de la Malul Borcei, cunoscând comuniștii din Pietroiu și Borcea, din Jegălia și Gildău, din Tezeru și Unirea, din Dichiseni și Roseți. Le luam pulsul nevoilor și năzuințelor lor.

— **Se zice că oamenii nu prea te credeau director, mai ales că la primă mincai la aceeași masă cu vizitii.**

Ultima oră

ref 2, din fetesti oras nr 102 / of 67 17 10 0900

fulger

catre revista flacara piatza scintei nr 1 bucuresti
oamenii muncii din ias pietroiou raporteaza terminarea campaniei
de recoltat porumb de pe suprafatza de 2300 ha obtzinind o
productzie medie de 8400 kg la ha indeplinindu si astfel
angajamentul asumat in intrecerea socialista

ias pietroiou dir d umitru dimitru presedinte comanescu
gheorghe nr 3400 17 10 78

col fulger 12x 2300 8400 3400 17 10 /8 0915 0931 1005 +

— În fond la Pietroiu nici nu am venit ca director, ci ca unul de-ai lor. Când am reușit să iau de pe moșia lui Seceleanu de la Mărculești un generator aruncat la fier vechi, și după ce l-am cuplat pe un tractor și s-a aprins pentru prima dată un bec electric în Pietroiu și am văzut tot satul cum se uita la el ca la o minune, am știut că îmi voi îndeplini misiunea încredințată de partid. Cu oamenii aceia, în mii de ore de muncă voluntară, în timp ce le spuneam ce vrem noi, comuniștii, am transformat un grajd în dormitor și am ridicat prima sală de mese. A urmat apoi construirea brutăriei, a unui club, a stației de amplificare, a bibliotecii. Eram acum 500 de oameni.

— **500 de oameni, 500 de caractere, cum ai reușit să vă apropiați de ei?**

— În primul rând mi i-am făcut prietenii și din Panduru, cum mi se spunea, fiindcă am făcut parte din divizia T.V. am ajuns Nea Mitică. Aveau un nucleu de comuniști, de oameni pe care puteam conta la orice oră din zi și din noapte. Mulți din ei lucrează și acum în I.A.S. Cuvântul nostru de ordine era: să nu promitem țăranilor decât ceea ce putem să le dăm. Nu știu dacă dormeam 3-4 ore pe noapte. Mecanicii erau Biju, Ion D. Nicolae în buletin, pe urmă Ion Ivan, Gheorghe Ivan, Gheorghe Ropoteanu, Gogu Ceauanu, Vasile și Nicolae Grangea. Pe toți aceștia am reușit să-i fac să viseze cu ochii deschiși. I-am făcut să viseze lanuri de griu și porumb, floarea-soarelui și orz crescând pe lucirile de apă ce se întindeau de la malurile Borcei și până la cele ale Dunării. Așa a început construcția celui mai mare dig din istoria milenară a Dunării. Ca să scoatem de sub împărăția apelor cele 9000 ha ale bălții am înălțat un dig lung de 42 km, 42 000 m, ce au însemnat săparea a milioane de metri cubi de pământ. Nu existau scroapere și excavatoare, buldozere și tractoare cu lamă. De bază era lopata. În baltă munceam numai la dig 3500 de oameni și 2000 de căruțe. Pământul a fost luat la cazma și lopată o dată, de două ori, de 7 și de 9 ori, și fiecare strat a fost tasat cu maui. Se muncea din zori și până seara fără pre-

get. Se clădea un zid în calea apelor, un zid pe care și alții încercaseră să-l facă, dar pe care Dunărea îl spulberase ca pe o coajă de nucă. În baltă pășteau oile pe niște ochiuri mai înalte ciobani cu nume luate din baladele cu haiduci. Într-o seară m-au oprit și mi-au zis: „neică, ce vrei voi să faciți, e muncă în zadar. Și nu se poate. Cu apa nu te poți pune. Oți fi voi oameni de faptă, dar apucați-vă de o treabă mai la îndemina forței de o aveți, nu vă puneți cu Dumnezeu. E păcat de sufletul vostru”. Vorbele ciobanului le-am spus oamenilor și le-am mai zis că n-or fi apa sau Dumnezeu mai rele decât războiul și prin câte am trecut. Când a fost gata digul, ciobanul acela mi-a ținut calea și cu căciula în mână a zis: „Orice mi-o spune, taică, de acum eu te cred. Sinteți tari ca piatra din muntele bătrîn. Bravo vouă”. I.A.S. Pietroiu ajunsese acum de la 350 ha, la 9000 ha. Între Borcea și Dunărea luase naștere un Bărăgan, un Bărăgan, ce e drept mai mic, care trebuia să se transforme în lan care să producă piine, lapte, zahăr, ulei și carne. Grijiile și necazurile au început să crească. Ziua nu ne mai ajungea, săptămîna era scurtă și trebuia să muncești, nu jucărie, ca să ai ce culege. Creșteau lanurile, dar creșteau și oamenii. Oamenii și iar oamenii care înțelegeau că de ei depinde o bună parte din piinea țării. La început ne-am bucurat când ne-au sosit primele tractoare IAR dar pentru

— **Tovarășe Dumitru, lertați-mi întrebarea, nu v-ar fi plăcut să vă zic azi inginer?**

— Pricepe, e adevărat, nu am eu diplomă, dar să știți că în tot ceea ce fac pun nu numai suflet, ci și cucerirea științei. De la Pietroiu să știți că au plecat până în prezent 40 de cadre de conducere. Gheorghe Bucureșteanu, care a fost primul inginer cu diplomă la noi, este astăzi director la I.A.S. Călărași, Ion Costin, director la I.A.S. Borcea, Constantin Drăgan, director la I.A.S. Vlădeni, Marin Ștefan, director la I.A.S. Stelnică, Melintie Tuduce la I.A.S. Ograda, ca să dau doar câteva exemple. De la noi sînt specialiști în cadrul Ministeriului Agriculturii sau conducători de trusturi județene I.A.S., alții sînt cercetători. Ion David, fost tractorist, este astăzi absolvent al Academiei de științe economice, I. Constantinescu, director tehnic la Uzinele de tractoare Brașov. Am să vă spun o poveste cu un inginer care a fost repartizat la noi și cînd a auzit că din gară de la Fetești și pînă la I.A.S. sînt vreo 15 km s-a dus la trust la Constanta, că atunci aparțineam de regiune, și a cerut să fie repartizat la o unitate bună, că el a absolvit cu media 10. A fost trimis la Pietroiu și am muncit multă vreme împreună. Se numește Eugen Pelin și este director tehnic la I.A.S. Grădiștea. Dar să știți că esențialul tot nu l-am atins.

— **De ce?**

— Ne-am luat cu vorba și m-ați scris că I.A.S. Pietroiu a fost unul din cei mai mari susținători ai cooperativizării agriculturii din această zonă. Țăranii care lucrau la noi și vedeau ce se poate produce cînd pămîntul este muncit cum trebuie s-au înscris primii în cooperative. Îmi aduc aminte că într-un an, în plină perioadă optimă de însămîntare a porumbului, prin aprilie a căzut paștele. Mulți din ei n-au vrut să iasă să semene în acele zile de sîrbătoare. Noi am semănat. Am făcut un porumb pădure, de se speriau toți la vremea culesului ce de știuleți avea. Îmi pare rău că nu sînt inginer fiindcă multe din inițiativele ce s-au născut aici la Pietroiu nu au fost preluate imediat de specialiști. Anii însă au dovedit că tot ce am făcut noi a dat roade și pentru producțiile obținute unitatea a fost distinsă cu ordine și medalii și de 4 ori a fost fruntașă pe țară... Fiecare din cei 500 de oameni care lucrează la I.A.S. Pietroiu este un erou. Titlul pe care-l port eu îl împart în 500, cum s-ar zice. Toți au muncit pentru el.

— **Sinteți modest.**

— Nu, asta este adevărul. Mecanizatorii undeva erau comparați cu strungarii în pămînt. Nu proa mi-a plăcut. Am citit apoi în Flacăra o comparație care mi-a mers la suflet. Li se spuneau mecanizatorilor minierii de la suprafață. Într-adevăr, munca lor este la fel de grea ca și a minerilor și ca și ei scot aurul pămîntului.

— **Ce nu s-a scris despre dumneata?**

— Despre mine eu zic că prea mult. Dar despre omul care m-a ajutat să parcurg acest drum puțin. Nu prea a fost. E vorba de soție. Era învățătoare, cu școala normală, dar s-a făcut economiștă, știa unde merge fiecare leu, a lăsat căldura clasei și a venit cu mine în baltă, cu campaniile care se țin lanț dintr-un anotimp în altul. Ea a fost învățătoarea multora care au intrat în baltă fără să știe să scrie sau să citească. A alfabetizat sute de oameni.

— **Cum s-ar spune, I.A.S. Pietroiu a fost școala și a devenit o adevărată universitate. Și fiindcă am ajuns la finalul interviului, vă întrebăm, care a fost cea mai mare bucurie a dv.?**

— Cine are parte de muncă, și muncește cu trager de inimă, nu este ocilit nici de bucurii. Cea mai mare însă a fost în acest an. Am făcut parte din delegația muncitorilor de la I.A.S. Pietroiu care a prezentat omagiul său, asemenea întregului popor, secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu ocazia împlinirii a 60 de ani de viață și 45 de ani de activitate revoluționară. Când m-a văzut mi-a spus: „ce faci, Nea Mitică?”. Pe mine, Dumitru Dumitru, mă știe cel mai tubit fiu al națiunii noastre, omul despre care se vorbește în cele mai calde și frumoase cuvinte în lumea întreagă, care este prefiut de toți cei care vor să se bucure de munca lor în cinste și pace. Cuvintele sale mi-au dat noi forțe și acum, cînd s-au împlinit 30 de ani de cînd a fost creată întreprinderea agricolă de stat Pietroiu, și eu ca director, pot să spun că pentru unii înseamnă mult, pentru alții, o viață, dar pentru mine parcă a fost ieri.

MIHAI VIȘOIU

FLACARA, Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17) ; reportaj (Nicolae Cristache - 16 06) ; cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu - 16 18) ; scrisori anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu - 17 87) ; fotoreportaj (15 95) ; documentare (16 23) ; cenoacu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian - 17 63 16 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU